

FARKAS GYULA BAPTISTA ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

202910

Pedagógiai Program 2025

*„Gyermekekkel foglalkozni
minden bizonnyal
a leghálásabb munka, ami
a Földünkön osztályrészünkről jutott,
de saját tökéletességünket is
ez mozdtja előre.”*

(Brunszzvik Teréz)

Tartalomjegyzék

Preambulum.....	4
A Baptista Szeretetszolgálat Küldetésnyilatkozata	5
Bevezetés.....	6
Intézményünk bemutatása:	6
Farkas Gyula Baptista Általános Iskola és Óvoda	6
Iskolánk:	6
Tagóvodánk:	8
1. Az intézmény nevelési programja	10
1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	10
2. Az iskola nevelési programja.....	10
2.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
2.2. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	18
2.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	22
2.4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnök feladatai	29
2.5. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje (SNI, BTMN, kiemelten tehetséges tanulók, HH/HHH, tartós gyógykezelés alatt állók).....	34
2.6. A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje.....	39
2.7. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, pedagógusokkal és az intézmény partnereivel.....	40
2.8. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata, követelményei tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei az (intézmény honlapján megtalálható, az érvényes Pedagógiai Programban)	43
2.9. Az iskolaváltás, valamint a tanuló felvételének és átvételének szabályai	47
2.10. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása	48
3. Az intézmény helyi tanterve	48
3.1. A választott kerettanterv megnevezése 2020. augusztusi módosítás NAT 2020. 48	
3.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei . 50	
3.3. A NAT meg határozott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása..... 51	
3.4. Mindennapos testnevelés	52
3.5. A választható tantárgyak, foglalkozások és pedagógusválasztás szabályai..... 52	
3.6. Projekt oktatás.....	53
3.7. Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Iskolai Nevelése és Oktatása..... 55	
3.8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	68
3.9. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok adásának elvei 72	
3.10. Vizsgaszervezési követelmények.....	73
3.11. Az osztályozó vizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei..... 73	
3.12. Az informális és nemformális tanulás módszertani megalapozása..... 74	

3.13.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	74
3.14.	A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismertetését szolgáló tananyag	75
3.15.	Az iskolai egészségnevelés és környezeti nevelés elvei	75
3.16.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	79
3.17.	A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	80
3.18.	A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések.....	84
3.19.	A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala	84
3.20.	A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem szakmai eredményeinek beépítése az iskolák pedagógiai programjába	85
3.21.	A képességkibontakoztató felkészítés szabályai az Iskolákban.....	85
4.	Az óvoda nevelési programja	88
4.1.	Programunk alapelve, célja	88
4.2.	Gyermekképünk	90
4.3.	Óvodaképünk	91
4.4.	Óvodai nevelésünk alapvető feladatai.....	91
4.5.	A Pedagógiai Program megvalósításának feltételrendszere	94
4.6.	A nevelés kerete	99
4.7.	A program tevékenységkerete.....	105
4.8.	Az óvodai élet tevékenységformái	108
4.9.	Az iskolába lépés feltételei	139
4.10.	A partnerkapcsolatok intézményi rendszere	139
4.11.	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésük segítése	145
4.12.	Gyermekvédelmi feladatok, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.....	161
4.13.	A kimeneti mérések módszerei, eszközei	166
4.14.	Érvényességi nyilatkozat.....	172
4.15.	Az óvodai fejlesztő program szabályai	172
	Záró rendelkezések.....	175
	Legitimáció / Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai.....	176
	Pedagógiai Program melléklete.....	177
	Helyi Tanterv.....	180

Preambulum

“... a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig türelem, a türelem mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.”

(Péter második levele, 1: 5-7)

A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívása az oktatásban:

Az ősi bibliai igazság – „*A bölcs tanítás az élet forrása.*” (Pb.13:14.) – ma is érvényes. A baptista óvoda célja, hogy a gyermekek a lehető legjobb alapokat kapják egy boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz.

A baptista köznevelési intézmény keresztény értékekre és gondolkodásra épül, így a Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszeretet alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát, és a gyermekek személyiségének optimális fejlesztését.

Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőtt-keresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít. A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményt és a rendszerváltás óta tart fenn általános iskolát, óvodát és alapfokú művészeti iskolát.

Keresztyén szellemű nevelésünk feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, ösztönzésre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztyéni erényeit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak.

Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer, és ezzel támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre, mely az Úr Jézuson keresztül Istenhez vezet.

A Baptista Szeretetszolgálat Magyarország egyik legnagyobb segélyszervezete, a megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőknek. A Baptista Szeretetszolgálat – alaptevékenységébe jól illeszkedően – köznevelési intézményeiben sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelésű igényű, és a roma tanulók felzárkóztatásáért, és a tehetséges gyermekek fejlődésének kibontakoztatásáért. Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen, mint óvoda: az a hely, ahol a gyermek teljes körű támogatást kap személyisége és képességei kibontakoztatásához.

A Baptista Szeretetszolgálat Küldetésnyilatkozata

Küldetésünk a ránk bízott gyermek fejlődésének minél teljesebb körű elősegítése.

A keresztyén elmének kell a legjobb elmének lennie, amelyet Krisztus értelme világosít meg, és amely integrálja Isten alapelveit az akadémikus ismerettel.

Küldetésünk személyes életpéldánkkal mintát adni.

Törekvésünk, hogy a baptista óvodai intézmény olyan irányító testülettel, főigazgatóval, pedagógusi karral és munkatársi gárdával rendelkezzen, akik a Biblia alapelveinek megfelelő nézőpontot alkalmaznak a mindennapi fejlesztő munka és az intézmény vezetése során.

Küldetésünk a gyermekek képességeinek kibontakoztatása.

Minden tanulási tapasztalat célja, hogy hozzásegítse a gyermekeket Istentől kapott képességeik teljes kibontakoztatásához.

A tanítás a következőkre összpontosít:

- A gyermek számára megfelelő tevékenységek és szolgáltatások biztosítása.
- A gyermek ráébresztése a társadalommal való kapcsolatára és az iránta való felelősségére.
- Minden nevelési programba tartozó és ahhoz kapcsolódó óvodai tevékenység segítse a gyermekek intellektuális, lelki, társadalmi, érzelmi és fizikai fejlődését.

Küldetésünk működés szempontjából hitelesnek lenni.

Törekvésünk, hogy az intézmény mindennapos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság és számon kérhetőség következetes mintaképe legyen.

A bibliai értékeket következetes alkalmazása, ahogy az oktatási intézmény:

- Példamutató igényességet mutat az intézmény működési szabályzatának fejlesztésében és a számon kérhetőség terén az intézményvezetés működésében.
- Az emberi erőforrásokat etikusan és igazságosan kezeli.
- A pénzügyeket feddhetetlenül és nyíltan kezeli, ill. ellenőrzi.
- A kormányval és a hatóságokkal egyenes és krisztusi kapcsolatot tart fenn.
- Etikus, világos és nyílt fejlesztési és stratégiákat dolgoz ki.
- Igazságos és következetes irányítási rendszert alkalmaz.
- A szülői kapcsolatok terén őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képvisel.

Bevezetés

Intézményünk bemutatása:

Farkas Gyula Baptista Általános Iskola és Óvoda

- Farkas Gyula Baptista Általános Iskola (2433 Sárosd, Fő út 10-12.)
- Napraforgó Óvoda Tagintézménye (2433 Sárosd, Szabadság tér 6.)

Iskolánk:

2012. szeptember 1-től a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy fenntartásában működik.

Nevelési-oktatási célja, hogy tanulói a lehető legjobb alapokat kapják egy boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz.

Feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, őszinteségre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem, a tolerancia elveit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak.

A fenntartó Baptista Szeretetszolgálat – alaptevékenységébe jól illeszkedően – iskolánkban is sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelésű igényű, és a roma tanulók felzárkóztatásáért, és a tehetséges diákok kibontakoztatásáért. Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény: az a hely, ahol a tanuló teljes körű támogatást kap személyisége és képességei kibontakoztatásához.

Iskolánk, egy a megyeszékhelytől 20 km-re fekvő nagyközségben látja el köznevelési-oktatási feladatait.

A jelenleg ismert legrégebbi írásos anyag, mely az iskola létezését említi a XVIII. századból való. E szerint 1771. szeptember 10-én Sárosd mezővárosban már folyt iskolarendszerű oktatás. Ezt a hivatalos vizitáció állapította meg, és megállapította azt is, hogy a mezőváros megfelelő iskolaépülettel nem rendelkezett. Ugyanezen vizitáció rendelkezett arról is, hogy a közeljövőben megfelelő iskolaépületről gondoskodni kell. A megvalósításig azonban 100 év telt el.

1811-ben 130 gyermek tanult a községházán, az iskolául szolgáló egyetlen teremben. A Székesfehérvári Püspökség anyagi segítségének és a településen élő birtokos uraságok adakozásának eredményeként végül 1885-ben épült fel a ház, a község történetének első iskolaépülete. Az egyre növekvő tanulólétszámot a két tantermes iskola nem tudta befogadni. Szükségessé vált harmadik tanterem megépítése. Ennek elkészültéig enyhített az iskola zsúfoltságán a Jakabszálláson létrehozott magániskola (melynek alapítására az 1868. évi XXXVIII. törvénycikk biztosított lehetőséget), amely 1955. júniusáig működött. A jakabszállási kis iskola megszűnésekor Tükröspusztán nyílt egy tagiskola, az állami gazdaságban dolgozók gyermekei számára. Ez az intézmény 1955 szeptemberétől 1967 szeptemberéig állt fenn. Településünkön működött még - az Eszterházy uradalom területén - Pusztasárodon is egy iskola, melyet 1923-ban állított fel gróf Eszterházy, az uradalmi cselédek gyermekei számára, vállalva az iskola fenntartásának költségeit is.

Ezek az adatok a ma működő iskola előtörténetéből valók, melyet iskolánk tanulói, az akkor működő helytörténeti szakkör tagjai kutattak fel és gyűjtöttek össze, s tették közkinccsé 1991-ben iskolánk 220 éves évfordulóján.

A két ütemben épült iskola régebbi szárnya az 1970-ben átadott úgynevezett 4 tantermes általános iskola. Ebben a szárnyban többszöri átalakítás után rendelkezünk fizika – kémia előadóval, öt tanteremmel. Ebben az épületrészben van a tanári szoba és tankonyhánk. Itt felső tagozatos tanulóink tanulnak. Az épület másik szárnya 1996 – 1997-ben épült. 1997-től alsó tagozatos diákjaink használják. Ebben a szárnyban 8 tanterem, könyvtár, tornaszoba, gazdasági és főigazgatói iroda, iskolai könyvtár és raktár található. A két épületszárny között galériával ellátott nagy alapterületű aula áll rendelkezésünkre, az egész iskolaközösséget érintő rendezvények, ünnepélyek tartására. Az aula az iskolán kívül a település különböző közösségeinek is rendelkezésére áll. Az új épületrész padlásterében 2000 őszén alakítottunk ki a számítástechnika oktatására szolgáló géptermet, s a nyelvoktatást szolgáló nyelvi laboratóriumot, művészeti tantermet továbbá logopédiai, pszichológiai foglalkoztató kistermeket, fiú-lány technika foglalkoztató termeket.

2010. májusában készült el az iskolai és a község lakosságát is kiszolgáló modern, és minden sportolási igényt kielégítő tornatermünk. 2016-ban felújításra került az udvari kézilabda és kosárlabda pálya mely rendelkezésünkre áll a sportoláshoz.

Iskolánk területén főzőkonyha működik, amely nem csak tanulóink, és dolgozóink számára biztosítja a kulturált étkezés lehetőségét, hanem a település szociálisan rászoruló, egyedülálló, idős, beteg polgárai számára is. 2018/2019. tanévben a főzőkonyhát az önkormányzat pályázati pénzből felújította.

A tanítás, tanulás feladatának ellátásához, a tanulók étkeztetésének biztosításához a következő helyiségekkel rendelkezik az iskola:

- 18 tanterem
- 1 előadó + szertár
- 1 számítástechnika terem
- 1 számítástechnika terem + nyelvi labor
- 1 tornaszoba
- 1 raktár
- 1 könyvtár
- 1 ebédlő
- 2 tanári
- 2 irodahelyiség
- 1 tankonyha
- 1 zsibongó
- 1 aula
- 1 tornacsarnok
- 1 iskola kert

Tanulói létszámok és összetétel

Az iskola létszáma az elmúlt 10 évben a demográfiai változásokkal együtt csökkent. Mellette közel félszáz, nehezen kezelhető, mentálisan sérült, részképesség-zavaros gyermek jár az úgynevezett normál osztályokba (a tanulók egy része az osztálylétszámoknál két főként vehető figyelembe). Ez azt jelenti, hogy a teljes tanulólétszám több mint negyede a mindennapi bánásmódtól, eltérő gondozást, nagyobb odafigyelést és toleranciát, másfajta nevelést és oktatást igényel. Emiatt tanulócsoportjaink száma a belátható jövőben sem csökken. A következő évfolyamok tervezésénél a jelenlegi csoportlétszámmal kell számolni. Változni fog a csoportokon belüli etnikai arány is. A településen ugyanis viszonylag nagy létszámú cigányközösség él, akiknek számaránya, különösen a gyermekek korcsoportjában gyorsan nő.

A településen élő gyermekek egy része más iskola tanulója. Járnak sárosdi gyermekek hatosztályos gimnáziumokba, sportiskolába, más általános iskolákba és más gyógypedagógiai intézményekbe is. Tiszteletben tartjuk a szabad iskolaválasztás jogát.

A különböző okok miatt más elbárást igénylő tanulók számarányának növekedése miatt az integrált oktatással kapcsolatos feladatokra (előtanulmányok, felmérések, módszertani felkészülés, helyi vélemény felmérése stb.) is nagyobb hangsúlyt fektetünk.

Felvételi kötelezettség teljesítése

A felvételi kötelezettség teljesítésével, a jelentkező tanulók a létszámhatárok figyelembe vételével felvételre kerülnek. Előnyt élveznek a baptista felekezetű családból érkező vagy a Magyarországi Baptista Egyház belső egyházi jogi személyei által fenntartott intézményből érkező tanulók.

A létszámhatár túllépése esetén a halmozottan hátrányos helyzetű, és/vagy SNI tanulók közül sorsolással dől el a bekerülés, melyet 3 tagú bizottság jegyzőkönyvez.

Tagóvodánk:

A község központjában, a Szabadság tér 6. sz. alatt található, nyugalmas, szép környezetben. Névadó ünnepélyünket a helyi program elfogadása után tartottuk meg 1999-ben.

Programunk címe: Évszakoló, melyet óvodánk 2022. szeptember 1-től alkalmaz.

Óvodánkat esztétikusan kialakított udvar veszi körül, amely igazi lehetőséget nyújt a 2,5-7 éves korú gyermekek neveléséhez. Intézményünk 6 csoportjában osztott és osztatlan csoportokat alakítottunk ki, amely 145 kisgyermek ellátását biztosítja. Sárosdon jelentős a roma kisebbség létszáma, nagy részük munkanélküli, szociális gondokkal küzd.

A törvényi változásoknak megfelelően a két és fél éves gyermekek felvételét is biztosítjuk. Óvodánk 1961 óta működik, mai formáját 1983-ban nyerte el. A szülők igénylik az intézményes nevelést. Az etnikai családoknál is teljes körű az elfogadottság.

Személyi feltételeinket tekintve 19 álláshelyünk van, ebből 7 (1 fő GYES) óvodapedagógus 13 fő technikai alkalmazott látja el a feladatokat.

Szakmai felszereltségünk jónak mondható, a folyamatos működéshez a feltételek biztosítottak. Tárgyi eszközeink bővítését pályázati lehetőségek kihasználásával pótoljuk.

A tehetségigérek gondozása:

A kiemelkedő képességű tehetséges nagycsoportos gyermekekkel külön fejlesztő műhelyekben dolgozunk. Itt biztosítjuk az erős oldalaik kibontakoztatását és a gyenge oldal felzárkóztatását.

2012 szeptemberétől működtetjük intézményünkben a tehetség műhelyeinket. Az éves munkaterv tartalmazza az adott nevelési évben indított műhelyeket, valamint a tevékenységeket.

A műhelyeket az adott évben a gyermekek kiemelkedő képességeinek megfelelően alakítjuk ki. Van olyan év, amikor több tehetségműhely is működik.

2019-ben óvodánk Kiváló Akkreditált Tehetségpont lett.

Ösztönözzük a gyermekeket az érdeklődésüknek megfelelő tevékenységekben való aktív szerepvállalásra, differenciált feladatadással segítjük tehetségük kibontakoztatását.

2012 szeptemberétől a nagycsoportos gyermekeknek a szülők igényei alapján hittan oktatást szervezünk.

Szakmai munkánk fontos része, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek részére biztosítjuk a logopédus és fejlesztő pedagógus, valamint pszichológus jelenlétét.

Intézményünk 2002-ben pályázatot nyert a Comenius I. Intézményi modell kialakítására. Ezt a minőségfejlesztő munkát, partnerközpontú működés kialakítását 2004 áprilisában sikeresen befejeztük. Azóta folyamatosan végezzük ezt a tevékenységet. 2004. május 1-jén, az EU csatlakozással egy időben átadták az Etalon –Sport támogatásával elkészült tornaszobánkat. 2006-ban szakmai munkánk elismeréseként elnyertük a Modell Óvoda címet. Óvodánk fennállásának 45. évfordulója alkalmából Miniszteri dicséretben részesültünk. Alkalmazotti közösségünk munkáját Sárosd Nagyközség Képviselő Testülete 2017. március 15-én Sárosdért Emlékéremmel ismerte el.

2012. augusztus 31-től az óvoda fenntartója a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy lett.

A változó szociokulturális helyzet miatt kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekvédelemre, a hátrányok csökkentésére, a gyermekek egyéni fejlesztésére.

Óvodapedagógusaink hosszú éveken át tartó meggyőző munkájának eredményeként mára elértük, hogy a roma nemzetiségű családok gyermekeinek óvodáztatása 100%-os.

Az eredményes nevelőmunkát tükrözi, hogy a szülők többnyire rendszeresen járatják óvodába gyermekeiket.

Alapvető törekvésünk az esélyegyenlőség megteremtése, a hátrányok csökkentése.

Nevelésünkben kiemelt figyelmet kap a Sajátos Nevelésű Igényű gyermekek integrált nevelése. Ezen munkánkat szakemberek segítik.

1. Az intézmény nevelési programja

1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Kiemelt fejlesztési feladatok - Alkalmazott eszközök és módszerek

A Farkas Gyula Baptista Általános Iskola és Óvoda nevelőtestülete pedagógiai programjának nevelési koncepcióját a következő alapelvek szellemében fogalmazza meg, hajtja végre.

2. Az iskola nevelési programja

- Az iskolában folyó legfontosabb tevékenység – a családdal együttműködve – a gyermek harmonikus személyiségének kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességek fejlesztése.
- A gyermeki személyiség fejlesztését az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés és a példák érzelmi hatásának együttes jelenlétével kívánjuk megvalósítani. Olyan egyéni és közösségi feladatokat fogalmazunk meg, amelyekben a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttesen fejlődnek. Az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzésével a közjóra való törekvést kívánjuk megalapozni, hogy tanulóink a haza felelős polgárává válhassanak.
- Igyekszünk kialakítani tanulóink magatartását meghatározó morálisan magas rendű szokásrendszert, amely biztosítja, hogy értéknek és feladatnak tekintse a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését, hogy kifejlődjék benne a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság érzelmvilága.
- A követelmények és feladatok meghatározása a tanulók speciális igényeinek figyelembevételével történik.
- Egyensúlyra törekszünk a műveltség értékhordozó hagyományai, valamint az új fejlesztési célok és tartalmak között, hogy az elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő legyen.
- A pedagógus és a tanuló közös munkájában érvényesül a tudatosság, mely feltételezi a pedagógus részéről nevelőmunkájának folyamatos elemzését, értékelését, s a hatékony, jobb eredményekkel biztató módszerek keresését, alkalmazását. A tanuló részéről ez a nevelési célok, követelmények megértését, elfogadását jelenti.
- Iskolánk nevelőtestülete a nevelőmunka minden területén a programban meghatározott célok eléréséért törekszik.

Nevelési célok:

Iskolánk nevelőtestülete olyan gyermekeket kíván nevelni, kibocsátani, akiknek viselkedését, magatartását, pozitív erkölcsi értékek irányítják: a kötelességtudat, a munka megbecsülése, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a becsület, a türelem, a megértés, az elfogadás, önfegyelem, a mértéktartás, szorgalom, intellektuális érdeklődés, az őszinteség, a felelősségvállalás, a nemzeti és az európai értékek tisztelete.

Célunk, hogy

- fejlesszük a tanulók ismeretszerző képességeit, segítsük kreativitásukat, alkotóképességük kibontakozását, érvényesülését. Vezetési és versenyzési lehetőségeket biztosítsunk számunkra. Hangsúlyozzuk a szellemi és fizikai munka értékteremtő, az egyéni boldogulást megalapozó, örömet adó szerepét. Így kívánjuk segíteni, hogy megtalálják hivatásukat, kiválasszák a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé váljanak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket;
- alakuljon ki a gyerekekben a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége;
- teremtsük meg annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. Fejlesszük az önálló kritikai gondolkodást, az elemzőképességet és a vitakultúrát;
- nyújtsunk segítséget a családi életre való felkészüléshez a gyerekek erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításával;
- alakítsuk ki a tanulóknál az igényt az egészséges testi és lelki állapotuk megteremtésére, megőrzésére. Felhívjuk a figyelmet, a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a konfliktus és stressz kezelés módszereinek alkalmazására. Megismertetjük az egészséget károsító szenvedélybetegségek veszélyeit és küzdünk ellenük;
- a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenységet, segítő magatartást alakítsunk ki a tanulóknál, ehhez kihasználjuk a tanórán kívüli foglalkozások által adódó lehetőségeket, a saját élményű tanulási módszer alkalmazására. Továbbá nevelőtestületünk külön figyelmet fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére;
- a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára;
- a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát;
- a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét, és alakuljon ki az értelmező, kritikai beállítódás;
- a tanulót képessé tegyük arra, hogy a tanítás-tanulás folyamatában testi és szellemi teljesítményeit növelni tudja, továbbá alkalmas legyen ismeretek, tapasztalatok megszerzésére önálló és kooperatív módon is.

Tanulás

Az iskola alapfeladata a tanulás, amely magában foglalja valamennyi értelmi képesség, és a személyiség fejlesztését, fejlődését. Az anyanyelv tudatos és igényes használata feltételezi valamennyi tantárgy, ismeretanyag elsajátításának lehetőségét.

A sikeres tanulási stratégiák mellett, a szelektív befogadás mechanizmusaival, a kreatív és kritikai értő olvasási képesség fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt. A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat feltétele az alapvető képességek és készségek elsajátítása. Váljanak képessé az önálló tanulás módszereinek elsajátítására, a rendszerezett tudás megszerzésére és átadására.

Célok:

- Az érdeklődés felkeltése a tanulásra, az ismeret megszerzésére
- Sikerélmény biztosítása.
- A felfedezési vágy, a játékszeretet, az alkotásvágy fejlesztése.
- A sikervágy kialakítása és a kudarcátűrés fejlesztése.
- A kötelességtudat, az akaraterő fejlesztése.
- Alapképességek kialakítása /értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése /
- Előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása
- Egyénre szabott tanulási módszerekkel való megismertetés
- Csoportos tanulás módszereinek elsajátíttatása, kooperatív csoportmunka
- Az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek
- Gondolkodási kultúra fejlesztése
- Az önművelés igényének és szokásának kialakítása
- A továbbtanulási szándék, mint tanulási motívum erősítése.
- Az élethosszig tartó tanulás módszereinek, eszközeinek megismertetése, elsajátíttatása valamennyi tantárgy keretében, egyéni és osztálykeretben tartott foglalkozások szervezésével.

Tevékenységek, eljárások:

Mivel a gyerekek többségének viszonya a tanuláshoz, a kötelességek teljesítéséhez egyre romlik, ezért az iskola kiemelt feladata a tanulási motiváció erősítése. Elsősorban azok szorulnak segítségre, akiknél ehhez a szülői támogatás hiányzik.

- Tanulás módszertani ismereteket nyújtunk a tanórákon (lényeges gondolatok kiemelése – vázlat készítése)
- Képességfejlesztő, játékos gyakorlatokat végzünk a tanítási órákon.
- A memoriterek, szabályokat megköveteljük az emlékezetfejlesztés céljából.
- Következetes, rendszeres segítségnyújtás
- Könyvtári és digitális információforrások használata
- Az előzetes ismeretek és tapasztalatok mozgósítása
- Segítő tanulószoba, napközi

Médiatudatosságra nevelés

A hagyományos médiumok mellett az újak használatát is sajátítsák el a tanulók. Segítsük, hogy a médiából származó ismereteket fel tudják dolgozni. Fontos feladatunk, hogy az értelmező és kritikai elemző beállítódást is kialakítsuk. Legyenek tisztában a médiával kapcsolatos jogi és etikai kérdésekkel.

Színterei:

- informatika, digitális kultúra óra
- közösségi nevelés / osztályfőnöki óra
- szaktárgyi tanórák

Felkészülés a felnőtt lét szerepére

Az iskola a tanulók életkorához igazodó legszélesebb képet nyújtja a továbbtanulás lehetőségeiről, figyelembe véve a tanulók egyéni adottságait, képességeit. Lehetőséget biztosítva arra, hogy az általános iskolában töltött időszak alatt kellő mértékben kipróbálhassák a bennük rejlő értékeket.

A pályaorientációs pedagógiai, pszichológiai megalapozottságához az osztályfőnökök igénybe veszik a Pedagógiai Szakszolgálat szakmai szolgáltatását, a gyakrabban megjelölt középfokú intézmények helyben történő bemutatkozásának lehetőségét, szorosan együttműködve a szülőkkel, elkerülve az esetleges „vágyalom-szerű” felvételizést, a kudarcélményt.

Iskolánk enyhe fokban értelmi fogyatékos, más fogyatékossgal rendelkező tanulók integrált nevelésével-oktatásával is foglalkozik.

A gyógypedagógiai nevelés célja: ezen tanulóink szocializációja, eredményes társadalmi integrációja.

Az alsó tagozaton hangsúlyos a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztése, valamint a részképességek megerősítése, fejlesztése.

A képességfejlesztésben nagy jelentőséget tulajdonítunk a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvések megismerésének, a céltudatosan kiválasztott tevékenységeknek.

A felső tagozaton kiemelt feladat az önálló tanulási tevékenységformák elsajátíttatása. A tanulás-tanítás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségéhez igazodva differenciált módon jelen van a manipulációs és képi szint is.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrációs oktatására a A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló irányelvek alapján készült helyi tantervet használja az intézmény.

A NAT alapján megjelenő elemek

Az alapfokú nevelés-oktatás szakaszai:

- 1–4. évfolyam;
- 5–8. évfolyam.

Az alsó tagozat (1–4. évfolyam) első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős, egyéni különbségek kezelését.

A 3–4. évfolyamon erőteljesebbé válnak – a negyedik évfolyam végére már meghatározóan – az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A motiválás és a tanulásszervezés a NAT fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít. A NAT az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.

A felső tagozat (5–8. évfolyam) funkciója elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készség - együttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása.

A 7–8. évfolyam alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése.

A Nemzeti alaptanterv a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Célja továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává válják;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítéliképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A NAT a fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő tanítást. Olyan pedagógiai munkát feltételez, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

A fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele az említett célok szolgálatába állított pedagógiai folyamat.

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához különösen a következő szempontokat érvényesülését veszi figyelembe iskolánk:

- olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy kell megszervezni, hogy a tanulók cselekvő módon vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;

- az iskolai tanítás - tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében-oktatásában) alkalmazni kell az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit és formáit;
- válják a tanítás egyik elvévé és teendőjévé a tanulókhoz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben; a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazni kell a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken tehetséges tanulók fejlesztési igényeihez, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

2.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Személyiségfejlesztési tevékenységünk célja: az értelem kiművelése, az érzelmi élet gazdagítása, helyes magatartásformák elsajátíttatása, gyakoroltatása és öntevékenységgé alakítása, egészséges életmódra nevelés.

Az egészséges, kulturált életvitel megalapozása.

A gondolkodás és a képességek fejlesztése, kommunikációfejlesztés.

Énkép, önismeret

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja.

A kulturált magatartás sokféle összetevője közül elsősorban a másik ember méltóságának tiszteletére, empátiára, toleranciára, kulturált nyelvi magatartásra, természeti és tárgyi környezetünk értékeinek megóvására kell nagyobb intenzitással nevelnünk.

Erősíteniünk kell az osztálytársi jó kapcsolatok elmélyítését.

Megváltozott értékrendű világunkban – amikor sem a társadalmi környezet, de gyakran a családi környezet sem közvetíti az örök emberi értékeket – fontos nevelő szerepe van az iskolának.

A becsületesség, emberi kapcsolatok, segítőkészség, felelősségérzet, együttérzés, a munka, a tudás tisztelete, az önzetlenség, a hazaszeretet példáinak megismerését, gyakoroltatását vállalni kell még akkor is, ha az egyéni érdekek gyakran mást diktálnak.

Ellensúlyoznunk kell azokat a túlkapásokat, amelyeket a tv, az internet, a videofilmek, videojátékok, számítógépes játékok közvetítenek igénytelen, durva, agresszív megoldásaikkal.

Tanulóink váljanak aktív részeseivé a tanulási folyamatoknak.

Alapvető erkölcsi, etikai értékek és normák iránti fogékonyságuk fejlesztése.

Változatos tanítási módszerek mellett, a tantárgy adta lehetőségek maximális kihasználásával a tanulók ön- és világszemléletének folyamatos formálása.

Pszichológus vezetésével énkép és önismereti egyéni foglalkozások létrehozása.

További lehetőségek a megvalósításra kiemelten az közösségi nevelés / osztályfőnöki óra, tánc és dráma, dráma és színház hittan és bibliaismeret óra keretein belül.

Testi- lelki egészség

- A pozitív énkép megalapozása, pozitív tulajdonságok erősítése, önbecsülés, önbizalom, magabiztosság vonásainak tudatosítása. Az önismeret fejlesztése, mások véleményének meghallgatása, építő bírálat, tisztelet, felelősségérzet alakítása.
- Kapcsolatrendszerek kiépítése.
- Az önmagukért és másokért érzett felelősség felkeltetése.
- Az egészséget megőrző szokások kialakítása.
- Fizikai, lelki, szocializációs jellegzetességek megismertetése.

Az iskola környezetével, és tevékenységével biztosítja a tanulók testi, lelki, szociális fejlődését. Felkészít a felnőtté válással együtt járó változások kezelésére.

Kiemelten kezeli a káros függőséghez vezető szokások megelőzését. Döntésképességre nevelés. A kockázat vállalásának pozitív és negatív következményei. Segíti a krízishelyzetbe jutottakat.

Az egészséges életmódra nevelés az életkornak megfelelő szinten, folyamatosan bővülve iskolai keretben / tantárgyakba építve /, valamint az együttműködő egészségügyi hálózat / védőnő, iskolaorvos, fogorvos, külső előadók / közreműködésével valósul meg.

Tanulóink személyiségének teljes körű kibontakoztatása érdekében az alábbi tevékenységeket biztosítja az intézmény:

1. Csoportbontás:

- idegen nyelvi csoport kialakítása a szülői nyilatkozat alapján a tanuló addigi tanulmányi teljesítményének, a szaktanárok véleményének figyelembe vételével
- Szakértői bizottság által kiállított javaslatok alapján enyhe értelmi fogyatékos, súlyos tanulási, magatartási, pszichés fejlődési zavarokkal, az integráltan nem oktatható-nevelhető tanulók oktatásának, nevelésének ellátása.

2. Differenciált óravezetés – A pedagógiai módszerek széleskörű kihasználásával, megfelelő óraszervezéssel segítjük a tantárgyi blokkban eltérő tempóban haladó tanulóinkat.

3. Tantárgyi felzárkóztató – korrepetálás magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyakból.

4. A Szakértői Bizottság megfelelő fejlesztő utasításaival fejlesztő- és gyógypedagógus valamint a szaktanárok végzik a tevékenységet.

5. Középiskolai előkészítő. A 7. és 8. osztályokban megszervezzük az előkészítő foglalkozásokat.

6. 1-8. évfolyamokon, valósítja meg iskolánk az egész napos iskolai foglalkoztatást.

A következőket kínáljuk tanulóinknak:

- szakkörök: pl. énekkari foglalkozások, kézműves foglalkozás, drámajáték, furulya, sakk stb.
- Kihelyezett tagozati formában, a Seregélyesi Művészeti Alapiskola szervezésében alapfokú zeneiskolai nevelést-oktatást biztosítunk zongora tanszakkal és szolfézs oktatással.

7. Iskolai háziversenyek

Minden év márciusában iskolánk egyhetes program keretében házi, körzeti versenyek megszervezésével ünnepli a névadó, Farkas Gyula születésnapját.

Ez alkalomból a következő versenyekre készítjük föl tanulóinkat:

- szaktárgyi versenyek
- irodalmi jelenet
- szavalóverseny
- akadályverseny
- Farkas Gyula Emlékverseny – természettudományi verseny

A tanév során szervezett egyéb versenyek az éves munkatervben meghatározottak alapján:

- mezei futóverseny
- mesemondó verseny
- költészetnap szavalóverseny
- akadályversenyek

8. Részvétel iskolán kívüli versenyeken:

- az Oktatási Közlönyben megjelenő országos szintű versenyek
- a körzeti/környékbeli iskolák által meghirdetett versenyek
- a Baptista Szeretetszolgálat által fenntartott intézmények versenyei

9. Hagyományaink őrzése

Ünnepek, iskolai műsorok szervezése az adott tanév elején az éves munkatervben meghatározottak szerint (lehetséges formái: ünnepély, megemlékezés – iskolai vagy osztály szinten –, faliújság, foglalkozás, vetélkedő, diszkó, csatlakozás a községi programokhoz):

- Tanévnyitó
- Október 6. Nemzeti gyásznapi
- Október 23. Nemzeti ünnep
- Hálaadás
- Mikulás
- Karácsony ünnepi műsor iskolai szinten
- Magyar Kultúra Napja
- Farsang
- Február 25. Kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja

- Március 15. Nemzeti ünnep
- Farkas Gyula Napok
- Április 16. Holokauszt emléknap
- Június 4. Összetartozás napja
- Tanévzáró, ballagás

10. Osztálykirándulások évente 1 tanítási nap.

11. Nyári tábor – formái lehetnek:

- napközis tábor
- Angol nyelvi tábor
- alkotó tábor
- Erzsébet tábor (nyertes pályázat esetén)

12. Játsszóházak (évszakhoz, ünnepekhez kapcsolódva)

13. Pályaválasztási „Nyílt napok”-on való részvétel lehetősége egyénileg, kapcsolódás az Iparkamara által szervezett pályaaorientációs programokhoz

14. Kapcsolat a tanulási képességeket vizsgáló bizottságokkal valamint lehetőség a Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadason való részvételre.

15. Részvétel a Diákönkormányzat által szervezett rendezvényeken

16. Nyelvi labor, könyvtár használata

17. Színházlátogatások szervezése

18. Kapcsolat a pszichológussal, logopédussal

19. „A hónap legsikeresebb tanulója” cím kiadása

20. Kapcsolattartás külső partnereinkkel: fenntartó által működtetett társintézmények, külföldi és belföldi iskolai kapcsolatok, helyi óvoda, helyi önkormányzat, iskola-orvosi hálózat, Gyermejkölési Szolgálat, Szociális Otthon, Rendőrség, a sárosdi Önkéntes Tűzoltóegyesület, Kézműves Ház, Alba Bástyá Család és Gyermejkölési Központ- iskolai és óvodai szociális segítő

21. Pályázati lehetőségek kihasználása

2.2. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

2.2.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Segítő kapcsolatok szinterei és kapcsolódási pontok

Szülők (család)

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információ átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Iskolaorvos, házi orvos, védőnő

Az iskola egészségügyi ellátásról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az

Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el. Az orvosi feladatokat a házi gyermekorvos, a védőnői feladatokat a körzet szerint illetékes védőnő látja el.

Feladataik közé tartozik:

- a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja: a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció).
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése
- Közreműködés: közegészségügyi járványügyi, környezet, egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve
- Felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban.

Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek- és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával segítik az iskolát.

Esélyegyenlőségi civil szervezetekkel együttműködés előadások és programok közös megtartására.

Az iskolai egészségfejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg. Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete, mentálhigiénia
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
- az értékek ismerete,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe, fogápolás
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata,
- a barátság, a párkapcsolatok, a sexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikája,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,

- a rizikóvállalás és határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése,
- a tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Az egészségnevelési programban megjelennek olyan életkori sajátosságokhoz is illesztendő lényeges témák, mint:

- az egészséges táplálkozás témái, fogápolás, szájápolás
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás,
- a szexuális felvilágosítás
- nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS és drogprevenció,
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia, mentálhigiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés),
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás,)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás

Az iskola egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, a gondossággal, az intézmény szervezettségével. Gondoskodunk az osztálytermek megfelelő, rendszeres szellőztetéséről, kéz- és fogmosási lehetőségről, testedzés utáni tisztálkodási lehetőségről

Megfelelően tájékozódik az iskola a tanulók tanulást befolyásoló egészségi állapotáról, a részképesség zavarokról.

Az osztálytermek berendezése megfelel az egészségügyi szempontoknak (Igazodik az asztalok, székek mérete az egyes gyerek testmagasságához. Megfelelő a világítás.

Megfelelő a számítógépek elhelyezése) figyelnek a pedagógusok a gyerekek megfelelő testtartására. Az ülésrend kialakítása lehetővé teszi minden tanuló számára a megfelelő, egyéni adottságokat is figyelembe vevő (pl. rövidlátás, hallási zavar) testhelyzetben történő figyelmet és tanulást. Ügyelnek arra, hogy az ülésrend időszakonkénti változtatásával nyújtsanak változatosságot a gyermekek szemének és gerincének terhelésében. Ügyelnek arra, hogy az iskolatáska súlya ne haladja meg az optimális mértéket.

Környezeti nevelés

A tanulók közvetlen környezetük értékeinek megóvása, és gyarapítása útján fejlődjön a természet iránti felelősségtudat. Legyenek érzékenyek az őket körülvevő szűkebb környezet rendezettségére, igényességére, élhetőségére.

A lakóhely, szülőföld megismerését, megbecsülését elmélyítő tevékenységformák gyakoroltatása szűkebb és tágabb környezetük állapota iránt. Alakuljon ki természettudományos gondolkodásmódjuk.

Ismerjék meg azokat a folyamatokat, amelyek következményeként környezeti válság alakul ki. Szerezzenek tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok kezelése és megoldása terén.

Meg kell tanulniuk, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. A tanulók kapcsolódjanak be környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.

Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.

A cél elérését szolgáló tevékenységek:

- Környezettudatos magatartás és életvitel kialakítása, a minőségi változások ok- okozati összefüggéseinek megértetése környezetismeret, technika-életvitel, technika és tervezés, földrajz órákon, szakköri foglalkozásokon, kirándulások, táborozások alkalmával.
- A mindennapi élet során tapasztalható környezetkárosító magatartás észrevételeztetése, és javíttatása.
- Szelektív hulladékgyűjtés.
- Az udvar, az iskola környékének gondozása, ápolása.
- Iskolakert kialakítása, gondozása.
- Saját környezet (iskola, osztály, pad) megóvása, tisztán tartása
- Részvétel az igényes iskolai környezet kialakításában
- Rendszeres madáretetés – madáretetők elhelyezése az iskola területén

2.2.2. Egészségnevelés színterei

Tanórai foglalkozásokba beépítve:

- Szaktárgyi órák – témafeldolgozása a tantárgynak megfelelő csatlakozási pontokon keresztül.
- Községi nevelés / osztályfőnöki órák – ismeretátadás és interaktív gyakorlatokkal, az esetelemzésekkel.

Tanórán kívüli foglalkozások

- Délutáni szabadidős foglalkozások
- Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.
- Egészségnap belső és külső témafelelősök bevonásával
- Sportrendezvények, kulturális programok.
- Kirándulások, táborok, sportprogramok.

Tájékoztató fórumok

- Szülői értekezlet, fogadóórák a speciális, egyént érintő problémák megbeszélésére
- Szűrővizsgálatok, előadók meghívása, társ szervezetek szakembereinek bevonása

Iskolán kívüli rendezvények

- Csatlakozás az önkormányzat és más szervezetek programjaihoz.

Mindennapos iskolai testnevelés program megvalósítása

Iskolai programunk része az intézményi egészségnevelési programnak.

Az iskola megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt óra keretében, minden évfolyamon.

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, a helyes életmód kialakításának része a napi testmozgás. A mozgásszegény életmód, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is.

2.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és a tudat tart össze.” (Hankiss Elemér)

Az igazi nevelőközösség a legegységesebb emberi, kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, közvetítője amellet, hogy messzemenően figyelembe veszi a közösség tagjának egyéni sajátosságait. Célja, hogy a közösség, mint tevékenységi keret segítse az egyén fejlődését, képességeinek kibontakoztatását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeinek maximumára jussanak el.

A közösségi nevelés területei:

- a család
- az iskola
- az iskolán kívüli közösségek.

A közösségfejlesztés színterei

A közösségfejlesztésre az intézményen belül sor kerülhet:

- a tanórákon (különös tekintettel az közösségi nevelés / osztályfőnöki órákra)
- a tanórán kívül felnőttek által szervezett foglalkozásokon
- a tanórán kívül diákok által szervezett foglalkozásokon
- a szabadidős tevékenységek keretében

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Valamennyi terület feladata azonos és mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen egymást erősítve a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve. Kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb, a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során.

Közösség-fejlesztés, közösségi életre nevelés

- A 8 tanév során el kell érniük, hogy tanulóink magukénak érezzék az iskolát. Tudják, hogy az iskola szülei, a falu, az ország erőfeszítéseinek eredményeként létezik. Becsüljék az itt folyó munkát, abban adottságaiknak, képességeiknek megfelelően legjobb tudásuk szerint vegyenek részt.
- Iskolánk a faluközösség szerves része. Munkánk során arra törekszünk, hogy ez a tény tanulóink számára is nyilvánvalóvá váljon.
- Az iskola közössége kapcsolatokat ápol az országhatáron belüli és országhatáron túli magyar intézményekkel, közösségekkel. E kapcsolatot bővíteni kívánjuk. A határon túl élő közösségek megismerése a mi lehetőségeinkkel, adottságainkkal való megismertetése minket is gazdagít.
- Az ország, mint a legtagabb szervezeti közösség megismerése, az ország egészéhez való kötődés kialakítása érdekében, a közösségi nevelés érzelmi oldalának erősítése elengedhetetlen feladatunk.
- Részvétel az osztályközösség feladatainak megoldásában. Közös tevékenységek végzése (hasznos anyag gyűjtése, ünnepekre való közös felkészülés, műsorkészítés, versenyek, bemutatók, kulturális eseményeken való részvétel).

Az iskola közös eseményein való tevőleges részvétel, pl. a kulturális, zenei, tanulmányi versenyek, bemutatók, ünnepi alkalmak, rendezvények, (pl. nemzeti ünnepek, Magyar Kultúra Napja, Farkas Gyula Napok, nyári események).

- A község rendezvényein való részvétel, műsorszolgáltatás, faluszépítés, közösen végzett társadalmi munka.
- Látogatás egymás intézményeiben. Bekapcsolódás a belföldi és a külföldi közös programokba. Személyes, családi kapcsolatok kialakítása.
- Kirándulások – évente legalább egy alkalommal. Tárlat, múzeum, színházlátogatások szervezése. A nemzeti megemlékezések és ünnepek méltó megtartása – a történelmi helyszínek meglátogatása. A legjobban teljesítő tanulók részére évi egy, közös kirándulás szervezése.

Feladatunknak tekintjük biztos, állandó nemzeti értékek közvetítését – a nemzeti, nyelvi és kulturális identitást erősíteni kell a globalizáció körülményei között.

Nemzeti kultúránk, hagyományaink megismertetése, ápolása. Az értékek, hagyományok ápolásának fontos színterei az iskolai megemlékezések, ünnepélyek, melyek a nemzeti érzést és a közösség összetartozását is erősítik.

Harmonikus kapcsolat kialakítása a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezettel.

A nemzettudat mélyítésével a szomszédos népek és népcsoportok értékeinek megismertetése által, azok megbecsülése és elfogadása belső motívumként épüljön be személyiségükbe, gondolataikba, cselekedeteikbe.

A hazaszeretet érzésének, a közösséghez tartozás élményének kialakítását az iskolai közösségek alakításától kezdjük.

Céljaink:

- A tanulók aktívan vegyenek részt nemzeti értékeink ápolásában, a nemzeti ünnepeink megtartásában.
- Ismerjék meg a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.
- Ismerjék és becsüljék meg más népek szokásait, kultúráját.
- A tanulók vegyenek részt nemzetközi kapcsolataink ápolásában.

Hon és népismeret

- Nemzeti kultúránk, hagyományaink megismertetése, ápolása. Harmonikus kapcsolat kialakítása a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezettel.
- A nemzettudat mélyítésével a szomszédos népek és népcsoportok értékeinek megismertetése által, azok megbecsülése és elfogadása belső motívumként épüljön be személyiségükbe, gondolataikba, cselekedeteikbe.
- Ismereteket átadó képek, digitális anyagok, olvasmányok, probléma felvető és magyarázó ismeretterjesztő szövegek alkalmazásával.

A cél elérését szolgáló tevékenységek, eljárások:

- Nemzetünk kiváló személyiségeinek életútja, munkásságuk bemutatása, megbeszélése.
- Helytörténeti ismeretek gazdagítása,
- Könyvtárhasználat.
- Ünnepek, megemlékezések – az aktuális tanév elfogadott munkaterve alapján
 - Aradi vértanúk napja – október 6. – megemlékezés
 - Az 1956-os forradalom és szabadságharc valamint a Köztársaság kikiáltásának évfordulója – október 23. – ünnepély
 - Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc évfordulója – március 15. – ünnepély
 - Hálaadás napja – október, november hónapban – csatlakozás a Baptista Szeretetszolgálat programjához
 - Magyar Kultúra Napja – január 22. – megemlékezés
 - A kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja - február 25. – tanórai kereteken belüli megemlékezés az egyéni életkori sajátosságoknak megfelelően
 - A holokauszt áldozatainak emléknapja – április 16. – tanórai kereteken belüli megemlékezés az egyéni életkori sajátosságoknak megfelelően
 - Nemzeti összetartozás napja – június 4. – megemlékezés vagy foglalkozás

2.3.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

Az iskolai nevelés oktatás kerete az osztály, amely kezdetben nem több azonos korú tanulók csoportjánál. Közösséggé formálása több éven át tartó pedagógiai folyamat, amelyet az iskola valamennyi dolgozója közösen, egymást erősítve végzi, és amelyben meghatározó szerepe van az osztályfőnöknek.

Feladatai:

- a tanulókkal szemben támasztott elvárások pontos, egyértelmű ismertetése; értelmezése (célok kitűzése; az iskolai élet szabályainak ismertetése, betartatása stb.)
- ismerje régióink sajátosságait, értékeit
- a felmerülő problémák megoldási lehetőségeinek közös megbeszélése a lehető legnagyobb csoportaktivitással, véleményalkotó, véleménynyilvánító képesség
- oldott légkör megteremtése, amelyben a tanulók őszintén és nyíltan merik elmondani érzéseiket önmaguk és mások viselkedéséről
- segítségnyújtás a konfliktushelyzetek megoldásában
- személyes példamutatás
- diákvezetők nevelése, munkájuk segítése
- a közösségben előforduló pozitív és negatív élményanyag elemzése, következtetések levonása
- jutalmazás és büntetés alkalmazása
- a másság elfogadása
- váljon érzékennyé környezete állapota iránt
- ismerje a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülési módját.

A közösségfejlesztés szempontjából fontos az osztályban tanító tanárok összhangja.

Ezért törekedni kell arra, hogy a nevelők azonos értékrendet képviseljenek:

megbeszéljék egy adott osztály problémáit, egységesen lépjenek fel, az eredményes és hatékony munka érdekében.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az egyes tanárok az alábbi módon segítik:

- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának/fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre
- tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségén alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és a környezeti szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,

- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülése, az egészség megőrzésére
- személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek egészségi állapotát javítják,
- fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- irányuljon a szexuális kultúra, magatartás kérdéseire, fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre,
- közösségfejlesztés során kapjon átfogó képet a munka világáról,
- az alkalmazott változatos munkaformák erősítsék a közösségért és az egymásért való felelősség érzését.

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg a társas együttélés azon alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,
- megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások,; a másság iránt, becsülje meg ezeket,
- valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában,
- legyen képes a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát,
- váljon érzékeny környezetének állapota iránt,
- kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá,
- szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,

- legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni
- tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabatosan kommunikálni,
- az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani,
- ismerje meg a környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait,
- kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez,
- tanuljon meg tanulni,
- tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet,
- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére,
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

2.3.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

A közösségfejlesztésben emocionálisan nélkülözhetetlenek az együttes élmények, a közös cselekvések.

A megvalósítás formái:

- Kirándulások, helytörténeti séták, amelyek az együttes élményen túl lehetőséget teremtenek nemzeti értékeink jobb megismerésére, megbecsülésére; a természet iránti tisztelet, a környezet iránti felelősség érzésének felkeltésére.
- Kiállításokon, színházi, zenei, irodalmi programokon való részvétel az esztétikai nevelés mellett szolgálja a kulturált megjelenés, viselkedés normáinak elsajátítását, gyakorlását.
- A közös sportprogramok előmozdítják az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítását.
- A csapatversenyeken való részvétel erősíti az egészséges versenyszellemet, segíti az együttműködő-készség fejlődését.
- Az együttes szereplésekben való felkészülések olyan képességek megmutatására is lehetőséget teremtenek, amelyekre a tanítási órák keretében nincs lehetőség. E feladatok kiváló terepet jelentenek a közösséggel szembeni felelősség átérzésének elmélyítésére. Az egyéni vagy csoportos versenyeken jól szereplő tanulók követendő példaként állnak diáktársaik előtt.

2.3.3. A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzati munkáját a 4-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola főigazgatója által megbízott nevelő segíti.

A diákönkormányzat a saját maga által elkészített Szervezeti és Működési Szabályzata alapján működik.

A következő tevékenységi formákban segíti a tanulók közösségfejlődését:

- Olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- Segítséget nyújtson az autonóm, véleménynyilvánításra és a vélemények elfogadására képes személyiséggé válás folyamatában.
- Fejlessze a tanulók a különböző szokások, kultúrák, életmódok, vallások és másság iránti nyitottságát.
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- Törekedjenek arra, hogy aktívan részt vegyenek a közösségi tevékenységekben, ápolják meglévő kapcsolatainkat, és legyenek képesek kulturált módon új kapcsolatok kiépítésére.
- Váljon belső késztetéssé az értékek megőrzése iskolai és tágabb környezetben is, tegyenek lépéseket a gyarapítás irányába is.
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre késztető tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeire, más közösségektől megkülönböztető tulajdonságaira.
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok kezelése és megoldása terén.
- A kommunikációs kultúra fejlesztésének előterében az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei álljanak.
- A DÖK a maga eszközeivel és lehetőségeivel segítse az iskolát abban, hogy az új információs környezetben eligazodni, és azt kritikus módon használni képes fiatalokat neveljen.
- Fejlessze a tanulók betegek, sérültek és fogyatékos társaik iránti elfogadó, segítő magatartását.

A tanulóközösség megbízása alapján a jogszabályban meghatározott esetekben gyakorolja az egyetértési, javaslattételi és véleményezési jogokat. Véleménynyilvánítási jogával formálhatja a közösség szerveződését, az iskolai jelenlét szabályait, az értékes munka fontosságát.

2.3.4. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek keretében megvalósítható közösségfejlesztő, munkaközösségi programok részletesen az éves munkatervben találhatóak.

2.4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. **A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.**

A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét), azaz 32 órát a főigazgató által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt-hatvanöt százalékában, azaz 22-26 órát tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején feletti részében a neveléssel-oktatással előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- Őrizze meg a tudomására jutott hivatali titkot.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselése a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.
- A tanulócsoportról statisztikai adatokat szolgáltatson az iskolavezetés által meghatározottak szerint.
- Lássa el az oktató-nevelői munkát, tanulásirányítást a tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák/szervezési módok alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.

- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.
- Tanév közben ellenőrzi a digitális napló vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői megtekintések).
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- A tehetséges tanulók gondozása
 - Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
 - Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
 - Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
 - A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre
 - A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése
- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése.
- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése
- A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása
 - Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
 - Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdelután, karácsonyi ünnepség).
 - Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
 - A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok szervezése.

- Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel
 - Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
 - Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
 - Iskolai szintű kirándulások szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon.
- Munkafegyelem, a munkához való viszony
 - A munkaköri köteleességek teljesítése.
 - Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
 - Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
 - Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.
- Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében
 - Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
 - Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
 - Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.
- Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés
 - Továbbképzéseken való részvétel.
 - A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
- Az iskolai munka feltételeinek javítása
 - Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
 - Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
 - Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
- Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában
 - Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
 - Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Aktív részvétel a nevelőtestület életében
 - A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
 - Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
 - Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeikben.
- Az iskola képviselete
 - A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
 - Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
 - Tudósítások közreadása az iskola honlap szerkesztőjének

- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiaiszervezetek tevékenységébe.
- A vezetői feladatok ellátása
 - Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
 - Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
 - A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.
- Megfelelő munkakapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal
 - A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
 - Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
 - Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
 - Kellő figyelem, érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása)

Az osztályfőnököt – a munkaközösségek vezetőivel konzultálva – a főigazgató bízta meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

2.4.1. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével, szülőkkel.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet, fogadóórát tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: elektronikus napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok, negyedéves értékelések megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása, nyomon követése.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére.
- Részt vesz az alsós/felső munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

Gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus feladatai

Az iskolába járó SNI – BTMN tanulók pedagógiai ellátása, terápiás megsegítése

- komplex pszichológiai-pedagógiai vizsgálatok pedagógiai részének végzése
- tanácsadás
- egyéni és kiscsoportos foglalkozások vezetése

Pedagógiai diagnosztizálás:

- szakvélemény alapján az általános képességek, részképességek, figyelem, emlékezet, gondolkodás, taníthatóság, tantárgyi ismeretek felmérése, azok életkori /osztályfok szinttel való összevetésével fejlesztő tevékenységet végez
- a szülő hozzájárulása mellett konzultáció a tanuló pedagógusával és egyéb intézményekkel, szakemberekkel
- szükség esetén szakértői vizsgálatot kezdeményez

Tanácsadás

- a hozzá fordulóknak, -otthoni körülmények között is megvalósítható- ötleteket, tanácsokat, esetleg hozzáférhető szakirodalmat ajánl a felmerülő problémák kezelése érdekében
- felkérésre konzultációt biztosít az oktatási-nevelési intézmények pedagógusainak és szakembereinek

Csoportfoglalkozások vezetése

SNI – BTMN tanulók fejlesztő foglalkoztatása, ez a probléma függvényében egyéni vagy kiscsoportos.

A foglalkozásokon az alábbi főbb területek fejlesztése történik:

- mozgásfejlesztés
- testséma, téri tájékozódás fejlesztése
- percepció fejlesztés
- beszéd fejlesztés
- grafomotoros fejlesztés
- számfogalom fejlesztése

A tanulók fejlesztésében végzendő egyéb feladatok:

- fejlesztési naplót vezet
- egyéni lapon rögzíti a gyermekek megjelenését
- feljegyzéseket vezet a foglalkozások tartalmáról
- részt vesz team-megbeszéléseken
- kapcsolattartás, szakmai dokumentáció, felkészülés,
- részt vesz a munkáját segítő továbbképzéseken, önképzéséről gondoskodik
- tiszteletben tartja a hozzá fordulók méltóságát, személyiségi jogait
- segítségnyújtás a gyermek, a tanuló neveléséhez, oktatásához

2.5. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje (SNI, BTMN, kiemelten tehetséges tanulók, HH/HHH, tartós gyógykezelés alatt állók)

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

Knt. 2011. évi CXCV. törvény 4. §

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- a) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

2.5.1. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók megsegítése

A 7-14 éves korosztály 10-15%-a figyelem-, tanulási illetve részképesség-zavarral küzd, melyhez az esetek nagy részében beilleszkedési- és magatartászavar is társulhat. Ezek a gyerekek ép intellektusúak, zavaruk azonban tanulási kudarcot eredményezhetnek, ezért fontos a hátrányok minél korábbi felismerése és szakemberek általi megsegítése. Fontos a tünetek korai felismerése és a fejlesztő foglalkozások elkezdése. Ezért a tanulók folyamatos figyelemmel kísérése elengedhetetlen a pedagógusok részéről, hogy a tüneteket produkáló gyerekeket a szakértői bizottság minél korábban megvizsgálhassa.

Megfigyelhető tünetek:

- túlmozgékonyság	disszociális irányú fejlődés
- hangulat-ingadozás	olvasás-írás zavar
- ingerlékenység	ügyetlen, rossz mozgás
- agresszivitás	iránytévesztés
- fáradékonyság	hallási-figyelem rossz
- figyelemzavar	teljesítmény-ingadozás
- befolyásolhatóság	

A tartós pedagógiai terápiás segítségnyújtással eredményesen enyhíthetők:

- Tanulási hiányosságok: hiányos ismeretek, hiányos tanulási bázis
- Kultúrtechnikai hiányosságok: olvasási – megismerési zavarok, grafomotoros zavarok, iránytévesztések stb.
- Érzelmi és neurotikus zavarok: szorongás, koncentrációs zavarok, ellenérzések, negatív beállítódás stb.
- Speciális motivációs zavarok: sikertelenségek következményei.

Részképesség zavarok esetén a Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat vizsgálati eredményei és javaslatai alapján Köznevelési tv. 30.§ alapján meghatározott órakeretben fejlesztő foglalkozást biztosítunk képzett szakemberek, gyógypedagógusok és fejlesztőpedagógusok

bevonásával. A foglalkozásokra fejlesztő eszközöket, fejlesztő játékokat biztosítunk.

Fontos szempont a kudarcok megelőzése. Ezért az iskola megkezdésével egy időben megkezdődik a fejlesztő foglalkozás azoknál a tanulóknál, akik részképességteljesítményzavarral, tanulási nehézséggel küzdenek.

A foglalkozás felépítése a szakértői bizottság által előírt fejlesztendő területekre koncentrálni személyre szabott, egyéni fejlesztési ütemterv alapján történik. A fejlesztés függ a tanuló értelmi fejlettségétől és a fejleszthető képesség szintjétől. Az azonos problémával küzdő tanulók 3-6 fős kis csoportokba szerveződve vesznek részt a foglalkozásokon heti 1-2 órában.

A foglalkozások élményszerűen, játékosan, az életkornak, a fejlettségnek megfelelő nehézségi fokozat megtartásával folynak.

Cél, hogy a gyermekek jól érezzék magukat a foglalkozásokon, a szívesen, jó kedvvel végzett munka a leghatékonyabb a fejlődés szempontjából.

A foglalkozások során fontos szempontok:

- A szorongás oldása
- Figyelemzavarok korrekciója
- A mozgás és észlelés teljes körű fejlesztése
- Tájékozódás testen, testtudat kialakítása
- Figyelem fejlesztés, reakcióidő csökkentése
- Nyelvi fejlesztés, szókincs bővítés, nyelvi grammatikai struktúrák kiépítése
- Alaklítás, formaállandóság, nagy mozgások, bal – jobb irány, finommozgás.
- Koncentrációfejlesztés

Egyéb segítő pedagógiai tevékenységek:

- a szakértői véleményben javasolt segítő eljárások alkalmazása a tanítási órákon (segédeszközök használata, plusz időkeret biztosítása, mentesítés)
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezése
- csoportbontás
- felzárkóztató órák, egyéni foglalkozások
- mozgáskoordinációs fejlesztés
- napközi, tanulószoba
- iskolai könyvtár használata
- a pedagógusok és tanulók segítő, személyes kapcsolata
- a szülők, családok nevelési gondjainak segítése
- családlátogatások
- iskolai gyermekvédelmi felelős tevékenysége
- szükség esetén a rászoruló gyermekek szociális támogatására javaslat
- logopédus
- pszichológus

- képességvizsgáló bizottság szakmai szolgáltatásának igénybe vétele
- szoros kapcsolat óvodával, iskolaorvossal, védőnővel

A szakvéleményben előírt kontrollidőpontok folyamatos betartására iskolánk kiemelt figyelmet fordít, esetmegbeszélések folyamán a tapasztalatokat összegyűjtjük, majd a szükséges dokumentációt elkészítjük, a bizottsághoz eljuttatjuk.

2.5.2. A kiemelten tehetséges tanulók képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Kiemelten tehetséges gyermek fogalma: „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség”.

Feladatunk az egyéni képességek megismerése, a tehetségek felismerése és minél teljesebb kibontakoztatása.

Ennek színterei / formái lehetnek:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulásszervezése
- differenciált óraszervezés
- egyéni tehetségek felismerése, megfelelő irányba történő fejlesztés
- a csoportbontás lehetőségeinek kihasználása (idegen nyelv, informatika, digitális kultúra órákon, ...)
- képesség-kibontakoztató foglalkozások megszervezése: szakkör, énekkar, sportkör stb.
- versenyek, vetélkedők, bemutatók szervezése helyi szinten
- szabadidős foglalkozások biztosítása
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek használata
- középiskolai előkészítő 7-8. évfolyamokon
- területi, megyei, országos versenyeken való részvétel
- tanulmányi kirándulások szervezése
- alapfokú művészeti iskola számára lehetőség biztosítása az intézményben (pl. zeneoktatás)

Tanórán kívüli tehetséggondozó és fejlesztő foglalkozások indításáról – az igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

2.5.3. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapításához jegyzői határozat szükséges.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

1. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családbafogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alacsony – (alacsony iskolai végzettség, melynek igazolása a kérelmen megtett önkéntes nyilatkozattal történik)

2. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családbafogadó gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ – (alacsony foglalkoztatottság, melynek fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi)
3. a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek – (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény)

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) legalább kettő fennáll.

A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek:

A hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatban fontos, a személyes kontaktus kialakítása a tanulókkal és szüleikkel a következő módokon:

- szülői értekezleten,
- fogadóórán,
- családlátogatáson.
- Az osztályfőnökök és a főigazgató rendszeres, folyamatos együttműködése az adott pedagógus közösséggel a felmerülő problémák megoldása érdekében.
- Szükség esetén egyéni foglalkozás, tanácsadás, információszolgáltatás a tanuló és a szülő részére.
- A hátrányos helyzetű gyerekek tanulmányi előmenetelének, szabadidős tevékenységének figyelemmel kísérése adott esetben javaslat a változtatásra, lehetőség felkínálása a szabadidő hasznos eltöltésére (pl. tanulószoba igénybevétele, sportkörbe irányítás).
- Egyéb segítő intézkedések és más szakemberek (pszichológus, pszichiáter, logopédus, védőnő, gyógypedagógus, orvos stb.) bevonása, illetve a tanuló irányítása valamely intézménybe, szervezethez.
- Rendszeres kapcsolattartás a segítő intézményekkel, esetmegbeszéléseken való részvétel (pl. Családsegítők, Gyermekjóléti Szolgálatok, Szakszolgálat, Gyermek ideg- gondozó, Népjóléti Irodák, Gyámhivatal stb.)

Sikerkritérium az inkluzív, befogadó iskola

A befogadó iskolákban szeretik a heterogenitást, akár kiemelkedően tehetséges, akár fogyatékossgal élő tanulóval, akár hátrányos szociális helyzetű gyermekről legyen szó. A pedagógus itt nem hárítja a felelősséget másra, hanem igyekszik saját eszköztárát úgy bővíteni, hogy megoldást találjon a tanulási nehézségekre. Fontos, hogy a befogadó pedagógusok rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, melyek az adott fogyatékossgai típust jellemzik. Mivel a többségi iskolák pedagógusai képzésük során alig-alig szerezhettek ilyen jellegű tudást, lényeges, hogy konzultáljanak a gyermeket segítő gyógypedagógussal, valamint továbbképzéseken vegyenek részt.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek team-munkában dolgozzanak, együtt határozva meg a tennivalókat, a differenciált munkaszervezés kritériumait szem előtt tartva.

A differenciálás folyamata, amelynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli. Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb. Ez a fajta tanulásszervezés nemcsak a SNI gyermekek számára kedvező, hanem a csoport valamennyi tagjának. A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki miben marad el társaitól.

Az erősségekre építve és támaszkodva határozza meg a team azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.

A szülők szerepe, befolyása felelőssége az inkluzív iskolában kifejezetten nagy. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott optimális, támogató környezetet kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a gyógypedagógussal.

Ha a gyermek fogyatékoságát korán felismerték, akkor a szülőnek már volt ideje feldolgozni, s akkor a szülői elfogadás megbízható támaszt jelent.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljük egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertesse a gyermektársakkal a fogyatékoság mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a SNI tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

Együttműködés a szakemberekkel: az intézmény a sajátos nevelési igénynek, fogyatékoságnak, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít. A gyógypedagógiai tanár / terapeuta feladata:

- egyéni fejlesztési terv szerint közvetlenül foglalkozik a gyermekkel,
- koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő más szakemberek munkáját,
- kapcsolatot tart a szülőkkel, nyomon követi a gyermek fejlődését.

Kapcsolatot tart a többségi pedagógusokkal:

- segíti a diagnózis értelmezését,
- javaslatot tesz a környezet kialakítására, speciális eszközök kiválasztására, speciális módszerek alkalmazására,
- folyamatosan konzultál velük,
- ráirányítja figyelmüket a beszerezhető szakirodalomra.

- logopédus, pszichológus, gyógy-testnevelő, fejlesztő pedagógus bevonása a fejlesztő tevékenységbe.

2.6. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók a diákönkormányzaton (DÖK) keresztül gyakorolhatják jogukat az intézményi döntések folyamatában.

Tagjait az osztályközösségek egy tanévre választják. Minden diákunk választható, kivéve, akinek érvényben lévő fegyelmi büntetése van. Iskolánk minden tanulója (4-8. évfolyamig) választói jogokkal rendelkezik.

A diákönkormányzat döntési jogkörét csak a nevelőtestület véleményének kikérésével gyakorolhatja.

A nevelőtestület véleményét - a döntést igénylő ügyben - a diákönkormányzati ülés előtt legalább 15 nappal ki kell kérni.

A nevelőtestület véleményezési jogával a diákönkormányzati ülés megkezdéséig, illetve magán az ülésen élhet. (A nevelőtestület véleménye a diákönkormányzat döntésére nézve nem kötelező.)

A diákönkormányzat

- döntési hatáskörrel
- egyetértési
- kezdeményezési
- javaslattételi
- véleményezési
- tájékoztatási joggal rendelkezik.

A diákönkormányzat joga, hogy döntsön:

- saját működéséről,
- a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- a diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint a tájékoztatási rendszer vezetőjének, munkatársainak megbízásáról.

A diákönkormányzat - a fentiekén túl - dönthet:

- munkatervének elfogadásáról,
- tisztségviselőinek megválasztásáról,
- külső segítők felkéréséről,
- szövetségekhez való csatlakozásról.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza az iskola működését.

Az SZMSZ szabályozza a DÖK és az iskola vezetője közötti kapcsolattartás formáját és rendjét.

2.7. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, pedagógusokkal és az intézmény partnereivel

Az együttműködés olyan folyamat, melynek során a közös cél megvalósítása csak feladatmegosztással érhető el. Az iskolai nevelő-oktató munka eredményességének alapfeltétele, hogy a folyamatban résztvevő partnerek (szülők-tanulók-pedagógusok-külső partnerek) együttműködjenek. Ennek a kapcsolatnak a kialakítása, tartalmassá tétele, erősítése kiemelt feladatunk.

A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola főigazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják.

A kapcsolattartás formái:

- közösségi nevelés / osztályfőnöki órák
- diákönkormányzati ülések
- „Hónap tanulója” kártyaosztás
- eseti hirdetmények
- iskolánk honlapja
- plakátok

A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

Célunk: A tanulók személyiségének fejlesztése érdekében a nevelési eljárások elfogadtatása a szülőkkel. Összintésen, megértésen alapuló kapcsolat kialakítása a tanulókkal, szülőkkel. A kevésbé aktív szülőket is érdekeltté tenni.

1. Szóbeli

- szülői értekezlet
- fogadóóra
- családlátogatás
- nyílt órák, nyílt napok
- telefon

Szülői értekezlet

Iskolánk évenként 4, a munkatervben rögzített időpontú szülői értekezletet tart az osztályfőnök vezetésével olyan időzítéssel, hogy a többgyermekes szülők lehetőleg minden értekezletre eljussanak.

Célja: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása és a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése, továbbítása az iskola főigazgatósága felé. Rendje, lebonyolítása a munkatervben leírtak alapján.

Fajtai:

Réteg szülői értekezlet

- a 8. osztályosoknak a pályaválasztással kapcsolatban;
- 1. osztályosok szüleinek előzetes tájékoztató;
- rendkívüli szülői értekezlet a felmerülő aktuális problémák megbeszélésére.

Fogadóóra

Intézményünk minden pedagógusa heti rendszerességgel rögzített időpontú fogadóórát tart.

Az időpontról a szülők a tanév elején tájékoztatást kapnak.

Célja: párbeszéd a szülők és a pedagógusok között.

Családlátogatás

Az osztályfőnök az első évfolyamon a szülővel való egyeztetés után családlátogatást tesz a tanuló jobb megismerésének érdekében.

Nyílt órák, nyílt napok

Célja: a szülők betekintési nyerjenek gyermekük osztályközösségben történő munkájába.

Telefon

Ha a szülő a Kréta elektronikus naplóban vagy papír alapon bejegyzett információkról nem vesz tudomást, arra nem reagál, a nevelő telefonon veszi fel vele a kapcsolatot.

Telefonon értesíti a nevelő a szülőt, ha gyermekét baleset érte, vagy olyan rosszul érzi magát, hogy haza kell küldeni.

2. Írásbeli

- digitális napló KRÉTA
- negyedéves, féléves, háromnegyed éves tanulmányi értesítő
- hírlevél, elektronikus üzenet
- levél

KRÉTA digitális napló

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64.§ alapján a digitális platformon a szülőkkel való napi kapcsolattartás lehetőségét biztosítjuk. Értesíti az osztályfőnök a tanuló szüleit gyermekük magatartásáról, szorgalmáról. A tanuló értékelését, érdemjegyeit a szaktanárok kötelessége bejegyezni.

Az osztályfőnök és szaktanárok havonta ellenőrzik a digitális napló bejegyzéseit.

Negyedéves tanulmányi értesítő

Az osztályfőnök negyedévente értesíti a szülőt a KRÉTA elektronikus naplóban illetve a papír alapon arról, hogy a tanuló a digitális napló alapján mely tantárgyakból nem teljesíti a minimum követelményeket.

Hírlevél/elektronikus üzenet

Az Iskolavezetés a tanév során több alkalommal írásos formában tájékoztatja a tanulók szüleit az adott tanév addigi fontos eseményeiről, problémáiról, illetve közérdekű információkkal látja el őket.

Iskola honlapján illetve közösségi oldalán történő tájékoztatás

Levél

Ha a pedagógus más útját nem látja a kapcsolatteremtésnek, levélben értesíti a szülőt a gyermek tanulmányi előmeneteléről, az időközben felmerülő problémákról.

Az iskola és a család együttműködésének szervezett formái:

- Szülői Munkaközösség

Egyéb partnereink:

- Fenntartónk, a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy
- Sározd Nagyközség Önkormányzata
- Szociális Alapellátó Központ és Konyha és Bölcsőde
- Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Gyermekorvos, védőnő
- Alba Bátya Család és Gyermekjóléti Központ
- Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Abai Rendőrőrs – Iskolarendőr
- Sportegyesületek
- Helyi civil szervezetek

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása

A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai feladatok koordinálását az intézmény vezetője látja el az osztályfőnökök közreműködésével.

A gazdasági és társadalmi változások következtében tömegméretekben jelentkező, és a családok életében felhalmozódó problémák kihatnak a gyermek- és ifjúságvédelemre, gondozásra is. Egyre több a veszélyeztető tényező: az urbanizáció, a családok széthullása, a túlzott anyagiasság, a munkanélküliség, vagy a szegénység.

A fiatalok fejlődését veszélyeztető sérülések (biológiai-fiziológiai, szociális, pszichés) gyakran össze is függenek egymással.

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelem feladata, hogy enyhítse, ha lehet, kiküszöbölje a családi nevelésből, a környezetből fakadó intenzív ártalmakat, illetve a társadalmi viszonyok negatív hatásaitól úgy segítjük a fiatalokat, hogy felkészülhessenek az ártalmak kivédésére is. Az ellátásban alapszinten minden pedagógus együttműködik, kiemelt feladata az osztályfőnöknek és a védőnőnek van.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok:

Az iskolai gyermekvédelem három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

Ennek érdekében az intézmény főigazgatója a következő feladatkörök ellátásában intézkedik:

- kapcsolatfelvétel a családdal
- folyamatos kapcsolattartás a szakszolgálattal, családsegítővel és a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más feladatokat ellátó személyekkel
- a tanulókkal kapcsolatos megelőző, óvó és védő tevékenység
- a vészhelyzetek feltárása, csökkentése annak érdekében, hogy a fiatal fejlődését ne akadályozzák
- a rászoruló tanulók segítése az étkezési- és egyéb támogatások megszerzésében (pl.: lakhelye szerinti települési önkormányzatnál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás), javaslattétel a segélyezésre
- eljárás indításának kezdeményezése anyagi veszélyeztetettség esetén, sürgős esetben segítségadás a gyermek elhelyezésében
- együttműködés a nevelőtestület tagjaival, az osztályfőnökkel a gyermek veszélyeztetettségének megelőzésében, megszüntetésében
- kapcsolattartás a pszichológussal, előadások szervezése az közösségi nevelés / osztályfőnöki órákra drog, alkohol, dohányzás, konfliktuskezelés, stb. témakörökben
- az egészségvédelmi program kidolgozásának és folyamatos karbantartásának elősegítése, végrehajtásának ellenőrzése.
- statisztikai kimutatások készítése a gyermekvédelem törvényi előírásai szerint

2.8. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata, követelményei tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei az (intézmény honlapján megtalálható, az érvényes Pedagógiai Programban)

<https://farkas-gyula.baptistaoktatas.hu/dokumentumtar>

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- pótvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulóira:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény főigazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgák követelménye a NAT által meghatározott és a helyi tantervben szereplő, az arra a tanévre vonatkozó tananyag.

A vizsga fajtái, vizsgára kötelezettek:

1. különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát kell tennie annak a tanulónak, aki másik iskolából érkezik iskolánkba és az általa eddig tanultak, illetve az iskolánk helyi tantervében szereplő tananyag között tartalmi vagy tantárgyi különbség van.

2. osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát tesz az a tanuló,

- akinek éves hiányzása a jogszabályban előírt mértéket (250 óra) meghaladja és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.(a tanuló csak eredményes osztályozó vizsga letételével folytathatja tanulmányait magasabb évfolyamon),
- akinek hiányzása egy adott tárgyból a tantárgy óraszámának 30%-át meghaladta és érdemjegyei nem teszik lehetővé az osztályozást az adott tárgyból
- aki rendszeres iskolába járás alól felmentett.

A rendszeres iskolába járás alóli felmentés legfeljebb egy tanévre szól. A tanuló a tantervi követelmények teljesítéséről osztályozó vizsgán tesz tanúbizonyságot.

3. javítóvizsga

Javítóvizsgát tesz az a tanuló,

- aki tanév végén legfeljebb 3 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
- aki osztályozó vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, ill. az előírt időpontig nem tette le,
- aki az osztályozó vizsga követelményeinek nem felelt meg

4. pótló vizsga

- a tanulmányok alatti pótló vizsgán vehet részt az a tanuló, aki neki fel nem róható ok miatt nem tudott osztályozó vagy javítóvizsgát tenni.

Vizsgaforma, vizsgarészek:

- írásbeli vizsga
- szóbeli vizsga
- gyakorlati vizsga

Vizsgaidőszakok:

- javítóvizsga: augusztus 20. – augusztus 31. között
- osztályozó vizsga: a tanév helyi rendjében meghatározott két időszakban

A főigazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a fentiektől eltérő időpontban tegyen vizsgát.

A tanulmányok alatti vizsgák rendje

A vizsgák témaköreit írásban kapja meg a diák a vizsgát szervező főigazgató-helyettestől.

A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 4 héttel írásbeli tájékoztatást kap. A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján csak a főigazgató adhat engedélyt.

Az írásbeli vizsgák rendje:

Az írásbeli vizsga előtt - a munkaközösség véleményét kikérve- a feladatlapot a szaktanár készíti el, nyomtatott formában és a vizsgát szervező főigazgató-helyettesnek adja át legkésőbb az írásbeli vizsgát megelőző napon.

A vizsgateremben egy időben padonként 1 tanuló vizsgázhat.

A tanulók csak az iskola bélyegzőjével ellátott papíron dolgozhatnak. A rajzokat ceruzával, minden egyéb munkát tollal kell elkészíteni. Az íróeszköztől a tanulók maguk gondoskodnak. Az írásbeli feladatok megoldásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc, magyar nyelv és irodalomból 60 perc.

Az elégtelen írásbeli vizsgaeredmény szóbeli vizsgán javítható.

A szóbeli vizsgák rendje:

A szóbeli vizsga tételeit (kérdéseit) a szaktanár állítja össze és a vizsgabizottság elnökének adja át legkésőbb a szóbeli vizsgát megelőző napon.

A szóbeli vizsgák 3 tagú vizsgabizottság előtt történnek. A szóbeli vizsgán a tanulók 3-4 fős csoportokban folytatólagosan, szünet közbeiktatása nélkül vizsgáznak. A tanuló a kérdező tanár által kiadott kérdések megválaszolására gondolkodási időt kap. Ezt követően válaszát 10-15 percen önállóan fejti ki.

Ha vizsgázó a feleletet befejezte, a következő vizsgatantárgyból történő feladat előtt, legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

A vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár a feladatot felolvassa.

A szóbeli vizsgák eredményének kihirdetése az adott vizsganapon történik.

A vizsgák helye, ideje és magatartási szabályai

- A vizsgák az iskola épületében a főigazgató által kijelölt vizsgatermekben és időpontokban zajlanak.
- A tanulmányok alatti vizsgák nem nyilvánosak.
- A vizsgázók kötelesek az előre kifüggesztett vizsgabeosztás szerint pontosan megjelenni, az alkalomhoz illő öltözékben. Javító vizsga esetén a bizonyítványt a vizsga megkezdése előtt le kell adni az osztályfőnöknek.
- A tanulók a vizsgateremben segítséget nem vehetnek igénybe, egymással nem beszélgethetnek és a vizsga rendjét nem zavarhatják meg.
- Rendbontás esetén a vizsgabizottság elnöke – jegyzőkönyv felvétele mellett – az érintett tanuló részére a vizsgát felfüggesztheti.

A vizsgák értékelése

Az egységes javítást és értékelést a tantárgy szakmai munkaközösség-vezetője által adott útmutató biztosítja.

- Az elbírálás szempontjai:
 - a tanuló tantárgyi felkészültsége, tudásának mélysége
 - a felelet logikus felépítettsége
 - a tanuló fogalmazásmódja, stílusa

Az írásbeli vizsgák értékelése az alábbi egységes osztályozás szerint történik:

0 – 33 %	-	elégtelen (1)
34 % felett	-	elégséges (2)
51 % felett	-	közepes (3)
76 % felett	-	jó (4)
91 % felett	-	jeles (5)

A szóbeli és írásbeli vizsga értékelése egyetlen érdemjeggyel történik, amelyet a kérdező tanár javaslatára a vizsgabizottság állapít meg.

Abban az esetben, ha egy vizsga több vizsgarészből áll, a végső eredmény a vizsgarészekre adott osztályzatok átlagából kell számítani úgy, hogy az írásbeli és a gyakorlati vizsgarész duplán számít.

A vizsgák eredményének kihirdetése

A szorgalmi időszak alatt letett vizsgák kihirdetése a vizsga napján történik.

Az augusztusi osztályozó, javító és pótló vizsgák eredményeinek ismertetése a megfelelő záradékkal ellátott bizonyítvány kiadásával azonos időben történik.

A vizsgáztató tanárok megbízása és a vizsgák dokumentálása

A vizsgáztató tanárokat és a vizsgabizottság tagjait az intézmény vezetője írásban bízta meg feladatuk ellátásával, melyről a vizsgát megelőzően legalább 1 héttel értesíti (szóban) az érintetteket.

A vizsgákon a tanuló osztályfőnöke tanácskozási joggal vehet részt.

A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott időpontig meg kell őrizni.

A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. A szülő kérésre a fenti dokumentumba betekinthez.

Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el.

A dolgozatok egy év múlva selejtezhethetők.

2.9. Az iskolaváltás, valamint a tanuló felvételének és átvételének szabályai

A tanuló - beleértve az egyéni munkarendet is - az iskolával a beiratkozása napjától tanulói jogviszonyban áll. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola főigazgatója dönt. A kérelemnek helyt adó döntést az iskola főigazgatója írásban közli a tanulóval, a szülővel, továbbá átvétel esetén a döntésről értesíti az előző iskola igazgatóját / főigazgatóját. Jogszámba, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az első osztályosok beiratására a jogszabályban meghatározott időben van lehetőség. A beiratkozásra meghatározott időt a helyben szokásos módon teszi közzé az intézmény.

Az első osztályba történő beiratkozáson be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát
- a szülő személyi igazolványát, lakcímkártyáját
- a gyermek lakcímkártyáját, TAJ kártyáját
- a szakszolgálat felvételt javasoló szakvéleményét (ha az óvoda a szakszolgálat vizsgálatát javasolta)
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát
- a szülő személyi igazolványát, lakcímkártyáját
- a gyermek lakcímkártyáját, TAJ kártyáját
- a szakszolgálat felvételt javasoló szakvéleményét
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét
- előző iskola által kiadott iskolaváltoztatási igazolást.

Az iskolába felvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról - a szakmai munkaközösség, annak hiányában a nevelőtestület véleményének kikérésével – a főigazgató dönt.

A beiratkozási körzeten kívülről érkező tanuló felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző évi tanulmányi eredményének, magatartás, szorgalom érdemjegyeinek, az adott évfolyam létszám határának figyelembe vételével a főigazgató dönt. A külföldi bizonyítvánnyal rendelkező tanulót, ha anyanyelve magyar, az iskola megfelelő évfolyamára veheti fel. Ha a külföldi iskola követelményrendszere jelentősen eltér intézményünkétől, a tanuló az évfolyamot megismételheti, vagy az iskola biztosítja a különbözeti vizsgára történő felkészülését, a felkészülést követően osztályozó vizsga letételére kötelezzük.

A felvételi eljárás különös szabályai

Az intézményen belül felvételi külön nincs, a jelentkező tanulók a létszámhatárok figyelembe vételével felvételre kerülnek. Előnyt élvez a baptista felekezetű családból érkező vagy a Magyarországi Baptista Egyház belső egyházi jogi személyei által fenntartott intézményből érkező tanuló.

2.10. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (Közösségi nevelés / osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) történik.

Kapcsolatunk szoros a megyei és országos Magyar Vöröskereszt szervezettel is.

Az egészségnapi programokon elsősegélynyújtó technikákat is megismerhetnek a gyerekek külső előadók, szakemberek segítségével.

3. Az intézmény helyi tanterve

3.1. A választott kerettanterv megnevezése 2020. augusztusi módosítás NAT 2020

5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról

A kerettanterv tantárgyait és óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Hatályba lépés

2020/21	1. és 5. évfolyam
2021/22	1-2. és 5-6. évfolyam
2022/23	1-3. és 5-7. évfolyam
2023/24	1-4. és 5-8. évfolyam

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
Idegen nyelvek				2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Bibliaismeret-hittan	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4	3+1	3+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4+1	3	3+1
Történelem	2	2	2	2
Természettudomány	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	2	1	1	1
Dráma és színház			1	
Hon- és népismeret		1		
Állampolgári ismeretek				1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés / Osztályfőnöki	1	1	1	1
Bibliaismeret-hittan	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

3.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a helyi tanterv tananyagtartalmának elsajátításához szükséges, kötelezően előírt taneszközöket a szakmai munkaközösségek határozzák meg évfolyamonként és tantárgyanként, a Szülői Munkaközösség véleményének kikérésével.

Nyomtatott alapú taneszközök (tankönyv, munkafüzet, térkép, stb.) csak a hivatalos tankönyvjegyzékből választható.

Egyéb nyomtatott alapú tanulmányi segédletek csak szülői kéréssel, illetve egyeztetéssel szerezhető be.

A nyomtatott alapú taneszközökön kívül, egyéb eszközökre is szükség van:

- testnevelés
- vizuális kultúra
- technika tantárgyakból.

Ezen eszközökről beszerzési listát az osztályfőnökök készítenek, márkától, minőségtől, gyártótól függetlenül. Ajánlásokat tehetnek a szülők felé a legjobban hasznosítható felszerelésekről.

A taneszközök kiválasztásának elvei:

- feleljen meg az iskola helyi tantervének
- alsó tagozaton a tanulócsoportban alkalmazott írás-olvasás, matematikai módszerhez igazodó legyen
- legyen igényes, kidolgozott, feleljen meg a szaktudományos követelményeknek
- feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak (tartalom, képanyag, betűméret, feladatok megfogalmazása)
- adjon lehetőséget a differenciálásra, önálló munkára, gyakorlásra
- keltse fel a tanulók érdeklődését
- legyen használható több tanéven keresztül
- legyen tekintettel az ár-érték arányra

Tankönyv-taneszköz váltása csak kivételes esetben, felmenő rendszerben történhet.

Tankönyvek, munkafüzetek, felmérő lapok, térképek beszerzéséről az iskola gondoskodik. Egyéb taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülő kötelessége.

Törekszünk, hogy az iskola könyvtárának állománya tartós tankönyvekkel folyamatosan gyarapodjon, a szociálisan rászoruló tanulók ilyen módon hozzájussanak.

A hit- és erkölcsan tankönyvekre vonatkozó sajátos szabályok

Az iskola a hit- és erkölcsanoktatáshoz a bevett egyház által alkalmazott tankönyvekre vonatkozó rendelését tankönyvenként és egyházanként összesítve küldi meg a Könyvtárellátónak a rendelési felületen. A Könyvtárellátó az összesített adatokat megküldi az érintett egyháznak. A hit- és erkölcsanoktatáshoz alkalmazott tankönyvek beszerzéséről és az iskolákhoz történő eljuttatásáról az egyház gondoskodik.

3.3. A NAT meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

1-2-3. évfolyam

Egész napos iskolai oktatási forma keretében

Átvezetni a kisgyermeket az óvodai játékközpontú tevékenységből az iskolai tanulás tevékenységeibe, a játékosság elvének megtartásával.

- játékosság és mozgásigény kielégítése
- környezeti megismerés képességének fejlesztése
- társas kapcsolatok elmélyítése
- tanítási tartalmakban elemi ismeretek közvetítése
- alapvető képességek és alapkészségek fejlesztése
- feladat és problémamegoldó képesség fejlesztése
- tanulási szokások kialakítása
- személyre szóló fejlesztés
- fejlesztő kis létszámú osztály

4. osztály

A gyermeki kíváncsiságra építve, motivált tanulási tevékenységekkel történő fejlesztés.

- Felelősségtudat
- Munkafegyelem
- Kitartás
- Az érzelemvilág gazdagítása
- Ismeretszerzési minták
- Feladat és problémamegoldó képesség fejlesztése
- Tanulási szokások kialakítása
- Személyre szóló fejlesztés

5-6. osztály

Az életkori sajátosságok figyelembe vételével, a tanítás-tanulás folyamatában hangsúlyos az érzékelésen, tapasztalatokon keresztül szerzett ismeretek elsajátítása.

- Képi gondolkodás fejlesztése
- A megszerzett készségek tovább fejlesztése

7-8. osztály – fejlesztő szakasz

A serdülőkori változásokkal együtt járó gondolkodási, ismeretszerzési mechanizmusok átrendeződésének tanulási folyamatokra gyakorolt hatásának kiaknázása.

- Elvont fogalmi
- Elemző gondolkodás
- Önismeret

- Együttműködési készség
- Akarat
- Empátia

3.4. Mindennapos testnevelés

Iskolai programunk része az intézményi egészségnevelési programnak. A testnevelés, sport sajátos eszközeivel járul hozzá, hogy kialakuljon tanulóinkban az egymás iránti tisztelet, elfogadás, önfegyelem, csapatszellem, kudarctűrés, fejlődjön szabálytudatuk, a szabályok elfogadása, megértése és betartása.

Az iskola megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből heti három óra a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással valósul meg órarendbe beépítve.

Heti két óra minden évfolyamon

- Sport és labdajáték óra keretén belül. Igény és lehetőség szerint szakkör keretében tudnak tanulóink pl.: focisuli, kölyökatlétika, néptánc, labdajátékok szakkörre járni.

3.5. A választható tantárgyak, foglalkozások és pedagógusválasztás szabályai

Az intézmény külön lehetőséget nem ajánl fel a pedagógusválasztással kapcsolatban. A mindenkori tantárgyfelosztásban szereplő szakos tanítás kritériumainak megfelelő beosztásban kötelező vagy szabadon választott órát tanító pedagógus.

A pedagógus választás intézmény vezetői elve, a szakos ellátottság biztosítása az intézményben.

Választható idegen nyelvi oktatás angol-német – a csoportbontás címszónál részletezve-

Tanulóink a szabadidős, délutáni sávban találhatnak érdeklődésüknek megfelelő elfoglaltságot, foglalkozásokat, melyek közül szabadon választhatnak

- sportköri foglalkozás
- művészeti iskola
- korrepetálás
- tehetséggondozás
- sakk szakkör

3.6. Projekt oktatás

A projekt közösen végzett tevékenységek sorozata. Középpontjában egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a diákok és tanárok közösen, több szempont szerint elemezve, komplex módon dolgoznak fel. A projektmódszer legfontosabb értéke maga a munkafolyamat. Az egyéni munka mellett megjelenik a csoportos tevékenység, az együttműködés (kooperativitás).

Mindenki saját képességei, egyéni tapasztalatai alapján járul hozzá a csoport munkájához. A munkafolyamat eredménye a produktum, amely lehet:

tárgy, játék, társasjáték, modell (minta a valóság tanulmányozásához, terv, pl. szabásminta stb.), makett (gép, eszköz, kicsinyített alkotás), előadás, színdarab, magnófelvétel, videofelvétel, fénykép, írásmű, művészeti alkotás, kiállítás, összetett alkotások, bemutató, tábló, diagram, elméleti megoldás, rendezvény, ünnepély, egyéb

A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és a közös tevékenységre épít. Egyik fő jellegzetessége a résztvevők nagyfokú szabadsága, önállósága. A projektmódszer alkalmazásával kilépünk a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretektől. Az ismeretszerzés a különböző tevékenységek során alkotó módon történik. Nem a pedagógus adja át az ismereteket, hanem a tanulók szerzik meg azokat a tevékenységek során. Tanítás, ismeretátadás, ismeret felhalmozás helyett a tanulás, az ismeretszerzés, és a képességfejlesztés kerül előtérbe.

A projekt megvalósítása során a hangsúly az együttes munkálkodáson, egymás segítésén, elfogadásán, a kommunikációs készségek, technikák elsajátításán van. Ha ez valóban sikerül, akkor érvényesülhet a projekt didaktikai hármasa alapelve: átélés – ismeretszerzés – megértés.

Iskolánkban leggyakrabban alkalmazott tanítási projektek

- Technika – Rajz- ÖKO órákon - Technikai projekt (technikai folyamat megvalósítása, kipróbálás, elméleti ismeretek) Célja tárgyi produktum megalkotása.
- Művészeti projekt előadás, kiállítás, összetett alkotások. Nyári Alkotótábor.
- Környezeti projekt – akadályverseny, DÖK nap.
- Egészségnevelés projekt – egészségnap.
- Kutatási projekt – Farkas Gyula Napok.

A projektoktatás lépései

Tervezés, témaválasztás

- Az adott (projekt) probléma megoldásához vezető cél felismerése, megértése,
- további konkrét problémák, részcélok megfogalmazása,
- egyéni vagy önkéntes alapon csoportok kialakítása,
- választás a megfogalmazott problémákból,
- megoldási terv készítése, konkrét feladatok megfogalmazása,
- tanári együttműködés, segítség a célok megfogalmazásába, csoportok szervezésében, a terv elkészítésében.

Kivitelezés

- Feladatelosztás megszervezése, az adatgyűjtés színhelyeinek kiválasztása, megállapodás az adatközlők személyében,
- Aktív kivitelezés az egyéni, páros vagy csoportos munka során. Együttműködés, a szükséges eszközök, különböző munkatechnikák, közösségi, kommunikációs és tevékenységi formák kialakítása, tantárgyi ismeretek integrációja, önálló kutatás,
- Differenciált segítség adása szükség szerint

Felülvizsgálat

- A produktum bemutatása a csoportok előtt
- A projekt értékelése:

a tanulói önértékelésnél a középpontban a projekt készítésének folyamata, a csoportok értékelésének középpontjában a bemutatás áll.

- A szükséges javítások elvégzése.
- A projekt közzététele
- Az eredmények, a produktum nyilvánosság elé tárása – kiállítás, ünnepi műsor, honlapon történő megjelentetés
- a felvetődő kérdések (az értékelés, bírálat, visszajelzések tükrében) megbeszélése, esetleg új projektek tervének megfogalmazása

Pozitívumai:

- A tanulók kezdeményező, aktív szerephez jutnak.
- Saját érdeklődésük vezeti őket, így a motiváció igen erős.
- Fejleszti a kommunikációs és szociális képességeket, a kreativitást, az ismeretszerzési képességet, a problémamegoldó és analitikus gondolkodást, az önállóságot, a kooperációt, a tervezést, az alkalmazkodást, az időbeosztást, az információk megosztását.
- Az ismeretek, jártasságok, szokások elsajátítását indirekt úton biztosítja.
- Saját képességeiknek megfelelően tudnak részt venni egy-egy probléma megoldásában.
- Konkrét, hasznosítható, gyakorlati tudást nyújt.
- Lehetőség nyílik újfajta tanár-diák kapcsolat kialakítására.
- Örömteli, stressz mentes együttműködést biztosít.
- Előmozdítja a pedagógusok szakmai együttműködését, így javítja a nevelőtestület összetartását.
- Megvalósul az egymástól történő tanulás elve.

Nevelőtestületünk egyet ért abban, hogy a hagyományos módszerek mellett szükség van kooperatív, együttműködésre nevelő módszerek alkalmazására.

- újfajta tanár-diák viszony alakul ki (tanulói döntések, választások, demokratikus légkör),
- a projekt megvalósítása során megváltozik a hagyományos iskolai tanítási rend: változik az időbeosztás, a tantárgyak között elmosódnak a választóvonalak, gyakran az osztálykeretek is átszerveződnek,

- a projekt - és egyéb kooperatív tevékenység - értékelését a pedagógiai program 2.9. pontjában rögzítette a nevelőtestület.
- A projekt megtervezésekor a pedagógusoknak alkalmazkodni kell egymás igényeihez.

A projektmódszer, nagyfokú szervezőkészséget, lényeglátást és folyamatos szakmai fejlődést kíván meg a tanárainktól: meg kell teremteni az egyes műveltségi területek közötti összhangot, biztosítani kell a zavartalan körülményeket, a jó hangulatot .

Fő feladatunk az együttműködés elősegítése, a munka összehangolása és a differenciált segítségnyújtás.

3.7. Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Iskolai Nevelése és Oktatása

3.7.1. A fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

3.7.2. A sajátos nevelési igényű tanulók megsegítése

A sajátos nevelési igény meghatározása: különleges bánásmód keretében sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén a halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrumzavarral küzdő, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl.: dyslexia, dyspraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 25. pontjában meghatározott sajátos nevelési igényű tanulók közül intézményünk ellátja az alábbi fogyatékosági típusok szerinti tanulók integrált iskolai nevelését:

- pszichés fejlődési zavarral küzdők (ezen belül tanulási zavarral küzdők – diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) továbbá a figyelemzavarral küzdők, valamint magatartás-szabályozási zavarral küzdők)
- enyhe értelmi fogyatékosággal küzdők
- beszéd fogyatékosággal küzdők
- több fogyatékoság együttes előfordulása esetén a halmozottan fogyatékos tanulók

A NAT alkalmazása a SNI tanulók iskolai nevelésében, oktatásában is alapidokumentum, a benne meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a SNI tanulók számára is érvényesek. Az intézmény pedagógiai programjának és a helyi tantervnek elkészítésekor figyelembe vettük:

- a köznevelési törvényt, a NAT és az Irányelv vonatkozó előírásait,
- a szülők elvárásait,
- és a tanulók sajátosságait.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság-együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A fejlesztő program a helyi tanterven belül megjelenik, és a sajátos nevelési igényű gyermekek integrációt segítő fejlesztésére, nevelésére irányul.

A fejlesztő program tartalmi elemei

Általános célok – alapelvek

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei:

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

Általános alapelvek:

Az életkori csoportok megtartása mellett a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, önmagukhoz mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatás és nevelés megvalósítása.

Az „Írányelv” biztosítja, hogy:

- a fejlesztés megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges a fejlesztés terjedjen ki az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmény pedagógiai programjának tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés-oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érdekében az „Írányelv” meghatározza:

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosítását,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, az oktatás és a fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

A SNI tanulók pedagógiai célú rehabilitációs/rehabilitációs ellátása

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös célja és feladatai:

- a meglévő ép funkciók erősítése és bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- a hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni kompetenciák kialakítása.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:

- a sérülés típusa, súlyossága
- a sérülés kialakulásának ideje
- a SNI tanuló életkora, állapota, műtétei, képességei, készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei
- a társadalmi integráció kívánalmai: egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, lehetőség szerint önálló életvitel.

A SNI tanuló fejlesztésére vonatkozó célok, tartalmak, tevékenységek, követelmények megjelennek:

- a Pedagógiai Programban
- a helyi tantervben a tantárgyak programjában
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban
- egyéni fejlesztési tervben

A szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanári / terapeuta kompetenciája:

- programok összeállítása,
- fejlesztőmunka,
- közreműködés a tevékenységek tervezésében, s ezt követően a konzultációban
- a többségi pedagógusok munkájának segítése

A pedagógiai feltételeket a köznevelési törvény határozza meg többlétszolgáltatásokat biztosítva a SNI tanuló számára.

Az együttnevelés

Az együttnevelés objektív tényezői

Napjainkban az integráció azt jelenti, hogy a SNI gyermekek beilleszkednek a többségi nevelési intézményeket látogató gyermekek, fiatalok közé. A törvény kimondja, 47.§. (1) hogy „A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani”.

Iskolánk rendelkezik azokkal a tárgyi és személyi feltételekkel, amelyeket a törvény előír.

Integrációs intézményi feladatok:

- Alapító okiratban szerepeltetjük a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének-oktatásának feladatát, s azt hogy milyen fogyatékosági csoporthoz tartozó gyermekekről van szó.
- Átdolgozott pedagógiai program és a helyi tanterv tartalmazza a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot.
- Szakemberek biztosítása a szükségleteknek megfelelően (gyógypedagógus, logopédus, pszichológus)
- Fejlesztő eszközök, tanórai segédletek biztosítása.
- Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások biztosítása a tanórai foglalkozásokon túl. Ennek meg kell jelennie az iskola óratervében, mely a fogyatékoság típusától függően az évfolyamra meghatározott heti óraszám.
- Egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól főigazgató által határozatban kiadott mentesítés biztosítása.
- Az első évfolyamon az értékelés és minősítés alól mentesített tanuló számára egyéni továbbhaladást engedélyezése, vagyis a gyermek haladása eltérhet osztálytársaitól egyes tantárgyakban.

Az együttnevelés szubjektív tényezői

Az iskola biztosítja:

- a SNI tanuló beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval, ezt segíti a nyitottabb személyiség formálása, a szakértői bizottság által megjelölt pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatok beépítése az egyéni fejlesztési tervekbe,
- a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítése az együtt-foglalkoztatásra
- rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesítése, sérülés specifikus módszerek alkalmazása, folyamatos értékelés, együttműködés a szakemberekkel.

A sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatását segítő programok

Beszéd fogyatékos tanulók megsegítésére vonatkozó program

Beszédben akadályozottak, beszéd fogyatékosok azok a gyermekek, akiknél öröklött, veleszületett, szerzett, organikus, funkcionális, pszichés és környezeti okok következtében az átmeneti, illetve tartós hang-, beszéd- és nyelvi zavar gátolja az egyén és a környezete közötti interakciót és alkalmazkodást.

Az akadályozottság megmutatkozhat a hangadásban, a hangzó beszédben, a beszéd folyamatosság felbomlásában, a beszéd észlelésében, megértésében, kivitelezésében, valamint az írás, olvasás, számolás területén. A beszéd fogyatékos tanulónál a fenti tünetek, a legenyhébb artikulációs eltéréstől az egész kommunikációt érintő súlyos zavarig minden változatban előfordulhatnak.

A kommunikációs nehézségek miatt különböző pszichés eltérések (magatartási zavarok), tanulási akadályozottság is kialakulhat.

A beszéd-rendellenesség felléphet a beszédfejlődés különböző szakaszaiban, de érintheti a már kialakult beszédet, nyelvet is.

Amennyiben a beszédhiba, beszéd fogyatékoság a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló folyamatos gyógypedagógiai ellátásra szorul. Az oktatás a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a fogyatékoság jellegétől függ, amely lehet:

- beszédfejlődési elmaradás: (megkésett/akadályozott beszédfejlődés, diszfázia)
- artikulációs zavar: (pöszeség, orrhangzóság),
- beszédritmus-zavar: (dadogás, hadarás),
- centrális zavar: (disarthria),
- hangképzési zavar: (diszfónia),
- parciális teljesítményzavar: (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia),
- beszédészlelési, megértési zavar.

Az általános iskola első két évfolyamára összpontosul az ismeretszerzés beszéddel összefüggő eszközrendszerének elsajátítása, ezért a különleges gondozás szempontjából – amely elsősorban a módszerbeli és habilitációs /rehabilitációs teendőkben fogalmazódik meg.

A fejlesztést logopédus szakember bevonásával biztosítja iskolánk.

Kiemelt fejlesztési feladatok

Énkép, önismeret:

- erősödjenek pozitív személyiségjegyeik, alakuljon ki önismeretük, fejlődjön önbizalmuk és kudarctűrő képességük, személyiségük váljon harmonikussá,
- a fejlesztést úgy építsük fel, hogy az egész személyiségre irányuljon, a gyermekben reális énkép alakuljon ki, önbizalma, kudarctűrő képessége, feladattudata, kitartása,
- aktivitása, belső motivációja fejlődjön - a tanulót ösztönözzük beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor készítjük fel őt az esetleges visszaesésekre, a maradványtünetekkel való együttélésre,
- a gyermekek állapotuktól függően, nyelvi-kommunikációs zavaraik kompenzálása után,
- jussanak el az önállóság általuk elérhető optimális szintjére, képességeik kibontakoztatásával váljanak a társadalom aktív, cselekvőképes tagjává
- a fejlesztés segítségével a sajátos nevelési igényű gyermekek is tudják teljesíteni minden műveltségi területen a minimum követelményeket.

Információs és kommunikációs kultúra:

- a beszédükben akadályozott gyermekek fejlesztésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan folyó oktatásnak.

Tanulás:

- a fejlesztést tervszerűen, tudatosan kell felépíteni: beszédállapot felmérés – egyéni terápiás terv - tudatos módszerválasztás - komplexitás a fejlesztésben – folyamatos kísérés,
- munkánk során nagy hangsúlyt kell fektetnünk a sokoldalú percepciók fejlesztésére: fel kell használnunk, hogy a látási, hallási, kinezteziás, beszédmozgási ingerek, benyomások

erősítve fejlődnek,

- tudatosan használjuk ki a transzferhatásokat, megismerve a beszédfigyelmű tanuló „erős oldalait”, ezekre építve, a fejlesztést különböző átviteli megoldásokkal tegyük eredményesebbé.

Testi, lelki egészség:

- a tanuló motiválása beszédhibája leküzdésére; felkészítése a maradandó tünetek elfogadására, s ezzel való együttélésre.

Felkészülés a felnőtt életre:

- tájékoztassuk a szülőket, milyen továbbtanulási lehetőségek állnak gyermekeik előtt

A megvalósítás keretei, eljárásai

A Beszédvizsgáló és Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságának véleménye alapján iskolánkban együtt neveljük az ép értelmű beszédfigyelmű és a nem figyelmű gyermekeket. A gyermekek számára biztosítjuk az ép beszélő környezetet, a sajátos nevelési igényükből fakadó többlétszolgáltatásokat.

A gyermekek fejlesztése integrált osztályokban tanítási órákon, tanórán kívül – a sérülés típusától, súlyossági fokától függően egyéni, vagy csoportos - speciális fejlesztő foglalkozásokon, szabadidős tevékenységekben, valamint napközis foglalkozás keretében történik.

Pedagógiai célú habilitációs / rehabilitációs foglalkozás

Logopédiai terápia: sérülés specifikus egyéni vagy csoportos megsegítést foglal magában, egyéni fejlesztési terv alapján.

A logopédus munkájában komplex ellátásra törekszik, feladata a beszéd-rendellenességek kompenzálása, a funkciófejlesztés, az olvasás-, írászavarok redukációja.

A terápia nem zárul le a beszédhiba javulásával, megszűnésével, utógondozásra is szükség lehet, amely jelenti a beszédállapot szinten tartását, ellenőrzését, az esetleges visszaesések prevencióját. További cél a másodlagos tünetek megelőzése, a sérült pszichés funkciók fejlesztése.

Az utógondozás sikerét a logopédussal való szoros együttműködés segíti.

A logopédus feladatai:

- a fogadó pedagógusok tájékoztatása a beszédfigyelműség típusáról, a gyermek fejlesztési lehetőségeiről, az alkalmazható módszerekről, szakirodalomról,
- a beszédben akadályozott gyermek „erős” és „gyenge” oldalainak bemutatása,
- konzultáció a pedagógussal a tanuló fejlődéséről, előmeneteléről,
- kapcsolattartás a beszédfigyelmű gyermek, valamint a befogadó osztály tanulóinak szüleivel,
- kapcsolattartás a habilitációs/rehabilitációs fejlesztésben résztvevő más szakemberekkel a komplex fejlesztés team-munkát igényel (pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógytestnevelő),

- a beszédben akadályozott gyermek orvosi vizsgálatának kezdeményezése.

Tanítási órák

A megfelelő beszédtechnika kialakítása fontos része az anyanyelvi nevelésnek alsó és felső tagozaton egyaránt, melyet a magyar nyelv és irodalom, valamint az ének-zene órákon napi rendszerességgel végzünk.

Az anyanyelvi fejlesztésnél, figyelembe véve a sérülés jellegét, az egyes műveltségi részterületek más-más hangsúlyt kaphatnak:

- az írás, olvasás előkészítő szakaszának időtartamát növeljük,
- olvasás-, írástanítási módszerként a hangoztató-elemző, illetve a diszlexia-prevenációs módszert használjuk,
- beszéd fogyatékos tanulóknál hosszabb begyakorlási és érési szakaszokat tervezünk,
- az anyanyelvi fejlesztés a kommunikációs szándék megvalósítására törekszünk a nevelés-oktatás minden területén,
- a nevelőtestület tagjai törekszenek, hogy mindig jó beszédpéldát nyújtva, helyes beszédtechnikával kommunikáljanak a gyermekekkel.
- A beszéd-rendellenességgel küzdő tanulóknál gyakran tapasztalhatók a nagy- és finommozgások zavarai, a testtudat a testérzet a testséma kialakulatlansága, a téri tájékozódás fejletlensége is.

A testnevelés, környezetismeret és a művészetek tárgyak jól szolgálják a téri orientáció - mozgás - ritmus fejlesztését, mely hatással van a beszédkoordinációra.

Idegen nyelv oktatásánál körültekintően járunk el, a minősítés alóli felmentés helyett a módszerek változtatását is lehetségesnek tartjuk.

A pedagógusok a szakértői vélemények, alapos megfigyeléseik, a gyógypedagógus, a fejlesztős pedagógus valamint a pszichológus segítségével a tanulók egyéni sajátosságainak ismeretében a differenciálás különböző módjait alkalmazzák:

- segítségadásban: a feladat megismétlése a beszéd fogyatékos tanulóknak megfelelő nyelvi szinten,
- a feladatok szintjén: mennyiség, technikai kivitelezés: - írás területén gyereknél, rajzos vagy szóbeli megoldás, illetve szóbeli felelet helyett írásbeli válasz,
- szociális keretek szintjén: párban, vagy csoportban végzett munka oldja az akadályozott tanuló elszigetelődését,
- tanulási stílus szerint: auditív, vizuális, vagy motoros területre támaszkodik inkább a gyermek,
- a célok szintjén: egyes beszéd fogyatékos tanulóknál mérlegelni kell, mi az a minimális tudás, amelyet egy-egy szakasz határára el kell érni, melyre a további szakaszok épülhetnek,
- értékelésben: a tanulót önmagához, fejlődéséhez kell mérni - erre legalkalmasabb a szöveges értékelés

Tanórán kívüli tevékenységek

Napközis-tanulószobai foglalkozások:

- A délelőtti tanítási órákon megszerzett ismereteket itt mélyítjük el, olyan tanulási technikákat alakítunk ki, amelyek lehetővé teszik a megközelítően önálló ismeretszerzést.
- Komplex személyiségformálásra törekszünk, az egyéni sajátosságokat szem előtt tartva.
- A sikeres szocializációhoz szükséges normák, szabályok kialakítására, gyakoroltatására törekszünk.
- Olyan szabadidős tevékenységeket teszünk lehetővé, amelyek játékon keresztül hatnak az anyanyelvi fejlettségi szintre: emlékeztető-, szerialitási-, szókinccs-, gondolkodási-, mozgási-, figyelemfejlesztő játékok.
- Az egész napos iskolai keretekbe beilleszthetőek a fejlesztő - felzárkóztató-órák

A beszédben akadályozott gyermekek is megtalálhatják iskolánkban azokat a tevékenységeket, szakköri foglalkozásokat, amelyek érdeklődésüknek megfelelnek. Gátolt kommunikációjukban is oldódik a szorongásuk, ha valamilyen területen sikereket érhetnek el.

Szülői értekezletek, fogadóórák:

Ezen az alkalmon lehetőség nyílik a szülők számára, hogy megismerjék a beszéd fogyatékos gyermek fejlesztése érdekében rájuk háruló feladatokat, életperspektívát. Empátias készség kialakítására törekszünk a többi gyermek szüleiben, fontos, hogy a szülők is támogatásukkal segítsék a fogyatékos gyermek elfogadásában.

Enyhe fokban értelmi sérült tanulók, a tanulásban akadályozott tanulók fejlesztését segítő program

Az értelmi fogyatékosok egyik csoportját képezik. Az enyhe fokban értelmi sérültek személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer enyhe, különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/ vagy funkciózavarával függ össze. Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal megállapítható a kognitív funkciók lassúbb fejlődése. A tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak azok a tanulók, akiket a Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat a köznevelési törvény megfogalmazása szerinti besorolással enyhén értelmi fogyatékosnak minősített. A tanulásban akadályozott tanulók Helyi Tantervének tartalmi elemeit az SNI kerettanterv határozza meg, melyet az iskola helyi tantervébe (tantárgyanként) épít be, annak szerves részét képezve.

A pedagógusok feladatai:

- A családdal való együttműködés.
- A gyermekek alapos megismerése, a problémák okainak feltárása.
- Felzárkóztatási stratégiák, egyéni fejlesztési tervek kidolgozása team munkában a szakértői vélemény alapján.
- Kognitív képességek fejlesztése
- Alapműveletek készségszintű használata (matematikai kompetencia)
- A beszédhibák korrekciója, beszédfejlesztés.
- A pszichomotoros képességek fejlesztése, mozgásfejlesztés: nagymozgás, finommotorika.

- A figyelem és a koncentráció fejlesztése.
- A nyelvi kreativitás fejlesztése
- Szövegértés, szókincsbővítés, nyelvtani ismeretek megszilárdítása, olvasástechnika. (anyanyelvi kompetencia)
- A kulturális hátrányok kompenzálása.
- Tanulási technikák tanítása, gyakoroltatása.
- Tanulási stílusok figyelembe vétele a tanítás során.
- Praktikus ismeretek tanítása.
- A másság elfogadtatása, empátiás-segítő magatartás kialakítása. (szociális kompetencia)
- Felkészítés a továbbtanulásra.
- Változatos szabadidős tevékenységek szervezése.
- Többlétszolgáltatások biztosítása. (SNI Irányelv alapján)
- A differenciálásnak a nevelés-oktatás minden területén meg kell jelennie.
- Szükség esetén egyéni haladás biztosítása.
- Interperszonális kapcsolatok fejlesztése (tanuló-tanuló, tanuló-pedagógus).
- A tanulók személyiségének pozitív megerősítése, önismeret, énkép alakítása.
- Keressük és kihasználjuk azokat a lehetőségeket, hogy minél gyakrabban dicsérhessünk, erősítve tanulóink önbizalmát
- Tantermek megfelelő kialakítása (mobil asztalok, játszószőnyeg, olvasósarok stb.).
- Optimális osztálylétszám.

Munkaformák, eljárások

- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- A tanulás-tanítás akkor a leghatékonyabb, ha multiszenzoros módon (látás, hallás, mozgás) történik
- Sok vizuális segédanyag
- A tanulási folyamat apró lépésekre bontása
- Ismétlés: sokat, változatosan, több szempontból
- A számonkérés a tanulóhoz igazodjék
- Több külső segítség
- Megerősítés, dicséret.
- Differenciálás a módszerekben, a tananyag tartalmában, óraszervezésben, számonkérés, értékelés módjában, típusában, a segítségadás módjában.
- Tanórába ágyazott fejlesztések
- Fejlesztő foglalkozások-egyéni és kiscsoportos formában.
- Korrepetálások.
- Rehabilitációs és habilitációs foglalkozások (szükség esetén utazó gyógypedagógus igénybevétele)

- Felmentések: az értékelés alól, tananyagrészek, írásbeliség, szóbeliség (szakvélemény és szülői kérés alapján, főigazgatói határozattal).
- Segédeszközök használatának biztosítása.
- Egyéni haladási tempó.
- Az iskolai terek, eszközök (számítógép terem, udvar), eszközeinek egyéni vagy csoportos használata (digitális kompetencia).

Az enyhe fokban értelmi sérült tanulók, a tanulásban akadályozott tanulók esetében tehát a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatási-szervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének.

Szükség esetén egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezünk. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységre készíteti a tanulókat. A gyógypedagógiai nevelés az egész személyiség fejlesztésére törekszik.

Nagy hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

A tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás- tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

A pszichés fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók (részképességzavar) fejlesztését segítő program

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együtt járása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;

- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartás jellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együtt járást. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

Ezek a sajátosságok az életkor előre haladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

A tanítás-tanulás folyamatában a részképességzavarok körébe elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának és képességének deficitjeit, valamint az általuk kiváltott következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttesét soroljuk. E fogyatékoság deficiál - diagnosztikai jellemzője, hogy a részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás, teljesítményszóródás mutatható ki a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.

Kiemelt célok, feladatok

- Kudarcűrő képesség növelése.
- A tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése.
- A sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban.
- Tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék.
- Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.
- Pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégeztetése.
- A tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.
- Önállóságra nevelés.

Kiemelt feladatok diszlexia, diszgráfia esetén:

- testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,
- verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése,
- hang - betű kapcsolat kialakítása; fonémahallás fejlesztése,
- makacs betűtévesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással, hangoztatással stb. pl.: b-d-p, o-ó, u-ú, ü-ű, ö-ő),

- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,
- toldalékok körültekintő olvasása,
- olvasástechnika, tempó fejlesztése,
- olvasás-írás tanítása (esetleg újratanítása) hangoztató - elemző vagy diszlexia prevenció módszerrel,
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt,
- idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- olvasásképtelenség esetén a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

A megvalósítás szinterei

- minden tanórán,
- fejlesztő, felzárkóztató foglalkozáson,
- napközi, tanulószoba.

Kiemelt feladatok diszkalkulia esetén:

- testséma kialakítása,
- téri relációk biztosítása,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
- az érzékelés - észlelés, a figyelem az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),
- az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,
- gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazása,
- szerialitás erősítése.

A megvalósítási szinterei

- matematika óra,
- napközi, tanulószoba,
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozások,
- szabadidő (képességfejlesztő játékok).

Kiemelt feladatok a részképességszavar és/vagy fogyatékoságok együttes, halmozott tüneteit mutató tanulók esetén (hiperkinetikus zavarok):

A halmozott fejlődési zavar a beszéd / nyelv, a mozgás, a kognitív képességek eltérő és egyenetlen fejlődését foglalja magába. Komoly akadálya az olvasás, írás, számolás elsajátításának. Speciális fejlesztés, logopédiai- és pedagógiai ellátás szükséges.

A percepció minden területét fejleszteni kell:

- a vizuális, az akusztikus, a mozgásos észlelés folyamatait,
- a motoros képességeket,
- a beszéd és nyelvi készség állandóságát.

A különleges gondozás igényeit gyógypedagógus végzi.

- Tanácsadás osztályfőnöknek, tanítónak, szaktanárnak, szülőnek.
- Együttműködés a pszichológussal.

A megvalósítás színterei

- tanóra,
- napközi, tanulószoba,
- gyógypedagógiai foglalkozás egyéni terápiás terv alapján.

A halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztése

A halmozott fogyatékoság olyan állapotot jelent, amelyben különböző társult formában van jelen az értelmi képességek, a mozgásfunkciók, a verbális kommunikáció, a látás, a hallás, valamint más megismerési funkciók, esetenként a személyiség és viselkedés zavara.

Az épen maradt és sérült funkciók korrekciós jellegű fejlesztésével a gyermeket olyan szintre kell eljuttatni, mely az adottságaikhoz és korlátaikhoz mért legteljesebb rehabilitációt vagy rehabilitációt teszi lehetővé.

Az egyéni felzárkóztató programok alapján történő fejlesztés során a domináns fogyatékosághoz igazodva, de a társult fogyatékoságból eredő korlátokra figyelve szükséges a képességek fejlesztését megvalósítani. Az egyéni fejlődést nyomon kísérő pedagógiai diagnosztizálás alapját a fejlesztés rövid távú céljai, feladatai, és követelményei adják.

A halmozottan sérült mozgáskorlátozott tanulók fejlesztése

Kiemelt pedagógiai feladatok:

- A műveltségi tartalomnak az adottságokhoz és korlátokhoz rugalmasan alkalmazkodó
- mennyiségben és minőségben történő elsajátítása.
- Minden sérült funkció korrekciós jellegű fejlesztése.
- Tanulási zavarok esetén sérülésspecifikus módszerek alkalmazása.
- Egyéni fejlesztési terv kidolgozása abban az esetben is, ha a gyermek csoportfoglalkozáson vesz részt.
- Az egyéni fejlesztéssel nem korrigálható esetekben áttérés a szociális tanulásra.
- Felkészítés - a gyermek képességeihez mérten - az önkiszolgálásra és - esetleg - munkavégzésre.

- A személyiség fejlesztése a kiegyensúlyozottság, harmonikusság, a szocializációra való alkalmasság irányában.

A halmozottan sérült nagyothalló tanulók fejlesztése

A halmozottan sérült nagyothalló tanulók nevelési, oktatási lehetőségeit alapvetően befolyásolja a társult fogyatékoság jellege és súlyossága, ezért az iskolai fejlesztés elveit és szakaszait - valamennyi érintett fogyatékosági terület pedagógiai és rehabilitációs feltételeinek biztosításával – az adott tanuló esetében egyéni fejlesztési tervben határozzuk meg szurdopedagógus bevonásával.

A halmozottan beszéd fogyatékos tanuló

A beszédzavarok egy-egy tanulónál halmozottan is előfordulhatnak. A leggyakrabban a megkésett, illetve akadályozott beszédfejlődés, a komplex nyelvi fejlődési zavar jelenik meg a tünetek sokféleségével tarkítva. Nem ritka a megkésett/akadályozott beszédfejlődés – a hadarás - a dadogás együttese. Az iskolai szakaszban ennek olvasás-, írászavar-kihatása is megmutatkozik. A tünetek megjelenhetnek párhuzamosan, de előfordul a tünetváltás jól ismert jelensége is, amikor pl. a kiejtés javítását, javulását követően dadogás, hadarás lép fel. Ilyen esetekben a fejlesztési elvekre épülő terápiák tudatos alkalmazása a rehabilitáció döntő tényezője.

3.8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tanulók beszámoltatásának rendje (1-4. évfolyam)

Formái	rendje	szerepe, színtere	időtartalma	minősítése	feltételei
formatív	év eleje	aktuális tudásszint mérése	1 tanóra	%	
DIFER	1. osztály október	átfogó jellegű tájékozódás az iskolaérettségről	egyéni tempó		
felelet, röpdolgozat	alkalmanként	tanórai, egyéni	15-20'	érdemjegy	ha a tanuló az előző órán jelen volt
házi dolgozat	alkalmanként	egyéni, páros, kiscsoportos	meghatározott időre	érdemjegy, szöveges értékelés, pontok	
fűzet, munkafűzet	témakörönként	egyéni	rendszeresen		
diagnosztikus mérés	új ismeret feldolgozása után, témazáró előtt	egyéni, csoportos	1 tanóra	%	
témazáró mérés	egy témakör végén	osztály	1 tanóra	%, osztályzat	összefoglalás, rendszerezés előzze meg
szummatív mérés	félév, év vége	osztály	1 tanóra	érdemjegy	egy héttel a mérés előtt tájékoztatás

A tanulók beszámoltatásának rendje (5-8. évfolyam)

Formái	rendje	szerepe, színtere	időtartalma	minősítése	feltételei
formatív	év eleje	aktuális tudásszint mérése	1 tanóra	%	
felelet, röpdolgozat	alkalmanként	tanórai, egyéni	15-20'	érdemjegy	ha a tanuló az előző órán jelen volt
házi dolgozat	alkalmanként	egyéni, páros, kiscsoportos	meghatározott időre	érdemjegy, szöveges értékelés, pontok	
fűzet, munkafűzet	témakörönként	egyéni	rendszeresen		
diagnosztikus mérés	új ismeret feldolgozása után, témazáró előtt	egyéni, csoportos	1 tanóra	%	
témazáró mérés	egy témakör végén	osztály	1 tanóra	%, osztályzat	összefoglalás, rendszerezés előzze meg
szummatív mérés	félév, év vége	osztály	1 tanóra	érdemjegy	egy héttel a mérés előtt tájékoztatás

Az írásbeli beszámoltatások százalékos értékelése

	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
Alapismeretek számonkérése	91-100%	81-90%	66-80%	50-65%	0-49%
Témazáró feladatlapok	91-100%	76-90%	51-75%	34-50%	0-33%

- Félévente, a tantárgyi heti óraszámától függően, legalább 3 – 4 – 6 érdemjeggyel értékelt beszámoló legyen.
- Az írásbeli beszámolóra az egyes témák zárásakor kerül sor
- Egy tanítási napon legfeljebb kettő témazáró íratható
- Tantárgyi mérésekre – az országos méréseken túl – a tanulócsoporthoz bontásakor, átszervezésekor, a tanulók új osztálykeretbe sorolásakor, az első félév vége előtt a 4. osztályokban, illetve 5-6. osztályokban kerülhet sor magyar, matematika, természetismeret tantárgyakból.
- A témazáró ellenőrző dolgozatokat, azok idejét a tanmenetekben rögzíteni kell.

Az érdemjegyek félévi, év végi osztályzatra váltásánál a témazáró dolgozatok eredményét nagyobb súllyal vesszük figyelembe.

Súlyozás:

- Témazáró dolgozatok, témazáró teszt: 150%
- Házi feladat, gyűjtő munka: 80%
- Projektmunka, kiselőadás, bemutató: 120%
- Röpdolgozat, szóbeli és írásbeli felelet: 100%
- Gyakorlati feladat: 100%
- Házi dolgozat: 100%

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

- A tanulók teljesítményét, elért eredményét a tantárgyak követelményrendszerének megfelelően ellenőrizzük. A számonkérés módja alkalmazkodik a tanulók életkori sajátosságaihoz.
- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlása.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor az elvárás- képesség- teljesítmény egységében kell értékelni.
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.
- Az értékelés mindenkor segítő szándékú; a gyerek fejlődését segítse, nem lehet megalázó vagy büntető jellegű. Minden értékelésben a pozitívumokból kiindulva, azokra alapozva kell megfogalmazni a további fejlődés útját.
- Az értékelést úgy kell megfogalmazni, hogy annak tartalmát, üzenetét a gyerek is megértse.

Osztályzással, érdemjeggyel a következő tanulói teljesítmények értékelhetők:

- házi feladat;
- szóbeli felelet;
- írásbeli felelet;
- házi fogalmazványok
- kiselőadások
- részösszefoglalás ellenőrzése írásban;
- tanterv által előírt iskolai feladatlapok
- a nevelő által összeállított feladatlapok
- témazáró dolgozat;

- féléves, éves teljesítmény minősítése;
- kötelező gyűjtőmunka;
- órai munka;
- iskolai versenyeken való eredményes szereplés;
- tanulói produktum;
- olvasónapló.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a következők szerint történik, felmenő rendszerben:

1. Az 1. évfolyamon félévkor, év végén szövegesen értékelünk: Kiválóan teljesített, Jól teljesített, Megfelelően teljesített, Felzárkóztatásra szorul.
 - Az 1. évfolyam 1-2. félévében, év közben szövegesen értékelünk: Kiválóan teljesített, Jól teljesített, Megfelelően teljesített, Felzárkóztatásra szorul, Gyenge - felzárkóztatásra szorul.
2. A 2. évfolyam 1. félévében, félévkor szövegesen értékelünk: Kiválóan teljesített, Jól teljesített, Megfelelően teljesített, Felzárkóztatásra szorul. Tanév végén osztályzattal értékeljük tanulmányi munkájukat.
 - A 2. évfolyam 1. félévében, év közben szövegesen értékelünk: Kiválóan teljesített, Jól teljesített, Megfelelően teljesített, Felzárkóztatásra szorul, Gyenge - felzárkóztatásra szorul.
 - A 2. félévben érdemjeggyel értékeljük munkájukat. jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
3. A 3. – 8. évfolyam első és második félévében a tanulók munkáját év végén osztályzattal minősítjük, év közbeni teljesítményüket pedig érdemjeggyel ismerjük el.
 - A 2. - 8. évfolyamon az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
 - Valamennyi közismereti, készségfejlesztő és az informatika, digitális kultúra tantárgyak esetében év közben, félévkor és év végén érdemjeggyel, illetve osztályzattal minősítünk.
 - A tanulók munkáját, előmenetelét minden tárgyból folyamatosan és rendszeresen értékeljük.
 - A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt, a tárgyat tanító pedagógus értesíti a digitális naplón keresztül. A digitális napló bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a NAT és kerettantervi ajánlásoknak megfelelően történik az értékelés. Tantárgyanként és témakörönként meghatározott módon.

A magasabb évfolyamra lépés feltételei

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" című fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden

tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második - nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a tovább haladáshoz.

Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon tanév végén elégtelen osztályzatot szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónap második felében javító vizsgát tehet.

Az 1. év végéig osztályismétlés csak szülői kérésre vagy nagyfokú mulasztás miatt lehetséges. A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie ha:

- az iskola főigazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola főigazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott; vagy az egyes tantárgy éves óraszámának 30%-ánál többet.
- egyéni munkarendes tanuló volt.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felszólítja az érintett pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését.

Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

3.9. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok adásának elvei

- Az adott feladat, tanórákon is tanult ismeretek elmélyítését, gyakorlását, bevésését szolgálja.
- Az adott feladat mennyisége vegye figyelembe a tanuló más kötelezettségeit, az adott korosztály terhelhetőségének határait.
- Az adott feladat legyen tekintettel a rendelkezésre álló helyi adottságokra (könyvtár, családi háttér)
- Az adott feladat legyen változatos, készítse a tanulót sokféle tevékenység megtanulására, végzésére (pl. könyvtárhasználat, lexikonhasználat, szótárhasználat, gyakorlati munkavégzés, naplóvezetés, gyűjtő munka stb.)
- Az adott feladat késztesen közös tevékenységre, csoportmunkára.
- Az iskolai szünetek (őszi, téli, tavaszi) idejére az írásbeli feladat mennyisége nem lehet több, mint a napi házi feladat.

3.10. Vizsgaszervezési követelmények

Szóbeli, írásbeli és gyakorlati vizsgák rendje

Tantárgyak	1 - 4. évfolyam			5 - 8. évfolyam		
	írásbeli vizsga	gyakorlati vizsga	szóbeli vizsga	írásbeli vizsga	gyakorlati vizsga	szóbeli vizsga
Magyar nyelv és irodalom	X		X	X		X
Idegen nyelvek	X		X	X		X
Matematika	X		X	X		X
Történelem / Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek				X		X
Környezetismeret	X	X	X			
Természettudomány / Természetismeret				X	X	X
Fizika				X	X	X
Kémia				X	X	X
Biológia / Biológia-egészségtan				X		X
Földrajz				X		X
Ének-zene	X	X		X	X	
Dráma és színház				X		
Hon- és népismeret				X		
Állampolgári ismeretek				X		X
Vizuális kultúra	X	X		X	X	
Informatika / Digitális kultúra	X	X		X	X	
Technika és tervezés / Technika, életvitel és gyakorlat	X	X		X	X	
Testnevelés / Testnevelés és sport	X	X		X	X	
Közösségi nevelés						
Bibliaismeret - Hittan	X			X		

3.11. Az osztályozó vizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei

A követelmények megtalálható az Intézmény honlapján a:

<http://farkas-gyula.baptistaoktatas.hu/dokumentumtar> menüpont alatt elektronikus formában.

3.12. Az informális és nemformális tanulás módszertani megalapozása

A nemformális tanulás minden olyan rendszerezett kompetencia- és készségfejlesztő hosszabb vagy rövidebb idejű oktatási-tanulási forma, mely a formális nevelést-oktatást végző intézményeken kívül valósul meg (akár az egyén igényei és kezdeményezése alapján).

Az informális tanulás a mindennapi élet természetes velejárója, olyan folyamat, melynek következtében pozitívan változik a személyiség, kialakulnak (átalakulnak) egyéni attitűdök, értékek, képességek (például a részvétel kulturális fesztiválon, kiállítás vagy színházi előadás megtekintése, kreatív technikák megismerése). A nevelési-oktatási intézmény falain belüli és azon kívüli, nem tanórai tudásgyarapító foglalkozások is e körbe tartoznak.

Az informális és nemformális tanulási módszertanok megalapozásának legfőbb célkitűzése a felnővekvő nemzedékek fizikai, érzelmi és társas fejlődésének előmozdítása, az élményalapú tanulás módszertani megalapozása, a tanulás közösségi élménnyé formálása, a tanórán kívüli differenciált, személyiségközpontú, informális és nemformális módszertani kultúra megerősítése, a nyitott tanulási környezet, tevékenységközpontú pedagógiai és módszertani eszköztár fejlesztése, valamint az ezt támogató szakmai környezet kialakítása.

Feladatok:

- A tanórán kívüli programok a közösségi tevékenység élményekre alapozó megtervezése,
- Élményt adó tanítási-tanulási módszerek alkalmazása,
- Községi együttélés magatartási és viselkedési szabályainak megismerése,
- Helyes szokások kialakítása, a közösség nevelő hatásának érvényesülése,
- Az életkori sajátosságoknak megfelelően kialakított tartalmak és tevékenységek integrálása és kiterjesztése az informális és nem formális tanulás erősségének, szemléletének,
- A felnővekvő nemzedékek fizikai, érzelmi és társas fejlődésének, nemzeti identitásának erősítése,
- Élményalapú tanulás módszertani megalapozása, a tanulás közösségi élménnyé formálása.

3.13. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az intézménybe járó tanulók 40%-a SNI-BTMN különleges gondozás keretében foglalkoztatott tanuló.

Valamennyi tanulónk esélyegyenlőséghez való jogát figyelembe véve tanulócsoportjainkat az integráció elvének megfelelően alakítjuk ki.

Különösen nagy hangsúlyt helyezünk a tanulók fejlesztése, felzárkóztatása érdekében a tantervbe épített felzárkóztató-fejlesztő foglalkozások szakmai színvonalának emelésére.

A szülőket 4. évfolyam 2. félévében nyilatkoztatjuk gyermekük idegen-nyelv tanulási igényével kapcsolatban. Választható idegen nyelvek: angol, német.

Az idegen-nyelvi szülői igények összesítése és a tanulók előző évi tanulmányi teljesítménye alapján az osztályfőnök és szaktanárok véleményének kikérésével az intézményvezető dönt. Létszámhoz kötött csoportbontás informatika, idegen nyelv tantárgyból: 16 fő

Szabadidős tevékenységek, sportköri foglalkozások igényfelmérése a diákönkormányzat véleményének kikérésével történik.

3.14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismertetését szolgáló tananyag

A településen nemzetiségi önkormányzat működik. A roma lakosság nagy számban él a településen, ezért ennek az etnikumnak kultúrája, zenei értékei, hagyományai, és történelmük megismertetése a tantárgyak tananyag rendszerébe a következő képpen épül be:

Magyar irodalom: 3-8. osztály - roma etnikai mesék, hagyományok Ének-zene: 2-8. osztály – népzene, dalok, dalfeldolgozások, hangszerek

Történelem: 6. osztály – roma népszokások, hagyományok, tárgyi eszközök, emlékek
Történelem: 8. osztály – eredete, kultúrájuk hasonló és eltérő vonásai.

3.15. Az iskolai egészségnevelés és környezeti nevelés elvei

- Mindennapos testnevelés keretében biztosítjuk tanulóink számára a testi-lelki fejlődésükhöz szükséges mozgási lehetőséget.
- Házirendünkben megfogalmazzuk a gyermekek tanóra közti szünetekben való szabadlevegőn tartózkodásának szabályait.
- Az órák közti szünetekben megköveteljük az osztályterem alapos szellőztetését.
- A tanterem bútorzatának cseréjénél a megfelelő ergonómiai tulajdonságú székeket, padokat szerzünk be.
- A fogászati hónapban előadásokat, filmvetítéseket, vetélkedőket szervezünk.
- A víz- és föld világnapján játékos vetélkedőt rendezünk.
- Kapcsolat a fogorvossal.
- Minden osztály évente fogászati ellenőrzésen vesz részt.
- Előadást szervezünk a fogorvos bevonásával a helyes fogápolásról.
- Kapcsolat a gyermekorvossal.
- Az évente szükséges egészségügyi szűrések és oltások lebonyolításában közreműködünk.
- Tanulóink hiányzásait, a hiányzások igazolásait megbeszéljük.
- Az iskolaorvos véleményét figyelembe véve alakítjuk a testnevelés órák felépítését.
- Kapcsolat a védőnővel.
- Támogatjuk a védőnő rendszeres ellenőrzéseit.
- Igény szerint biztosítjuk a tisztasági ellenőrzés személyiségi jogokat figyelembe vevő körülményeit (tetű, rühesség, ótvar).
- A testi fejlődést regisztráló méréseknek helyet és időt biztosítunk.
- Igénybe vesszük a védőnő szakértelmét az egészséges életmódról, a serdülőkor problémáiról, a mentálhigiénés témákról szóló előadások tartására (lehetőség szerint közösségi nevelés / osztályfőnöki órák keretén belül).
- Kapcsolat a körzeti védőnői szolgálattal

- Minden évben, három órás előadás keretén belül a felnőtté válás problematikájáról előadást szervezünk a 8. osztályos tanulóink számára.
- A különféle egészségügyi termékeket gyártó cégekkel fennálló kapcsolatainkat fenntartjuk, az általuk hirdetett vetélkedőkre felhívjuk tanulóink figyelmét.
- Az egészségnevelési programunk részét képezi a helyi iskolaorvosi szolgálattal közösen aláírt munkaterv (a munkatervet a programhoz mellékeljük).
- Iskolánk nyitott a település lakossága előtt is, évente 3-szor a véradó állomással közösen véradó napot szervezünk, melynek keretében a felnőtt lakosság részére a védőnő közreműködésével szűrővizsgálatokat szervezünk.
- Évente 2 alkalommal Egészség-napi programot szervezünk tanulóinknak.

Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük a környezetünk megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet értékeit is figyelembe vevő cselekvésre.

Iskolánk rendelkezik ÖKO iskola címmel, programjainkat, akcióinkat ennek alapján még tudatosabban végezzük

Helyzetelemzés, helyzetkép

Az iskola épülete, az udvar, a sportpálya és a kert megfelel a környezet és egészségvédelmi követelményeknek.

Az osztálytermek, folyosók tágasak, világosak, energiatakarékos, a szemet nem rontó világítótestekkel felszereltek.

Az udvar a szilárd burkolatú rész mellett elegendő füves, fás területtel rendelkezik, amely a természetes környezetet biztosítja és mozgási, pihenési lehetőséget ad.

A sportpálya és a játszóudvar megfelelő teret biztosít az egészséges életmód, a rendszeres mozgásra való igény kialakítására.

A tanítók, tanárok az iskola minden pedagógusának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára.

Ki kell építeni e területen a munkaközösségek közötti együttműködést.

A részfeladatok tervezése, lebonyolítása az osztálytanítók és a biológiatanárok feladata.

A diákok, az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra.

Tanárok és diákok

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanítókkal, tanárokkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el.

Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában a következőnek:

- Akadályversenyek
- Az állatok világnapján kisállat-bemutató
- A novemberi egészségügyi hónap rendezvényei (felvilágosító előadások, filmvetítések)

- A Farkas Gyula Napok rendezvényei

Testvériskola kapcsolatok ápolása- Kolozsvár Báthory István Elméleti Líceum, Zenta Thurzó Lajos Általános Iskola, Téglás II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Baptista fenntartású társ iskolák

- A víz világnapi és a Föld-napi versenyek, akciók (területrendezés, szemétszedés)
- Papírgyűjtés
- Osztálykirándulások
- Nyári tábor (Balaton-part, Gemenc, Őrség, Börzsöny) változó helyszínekkel

Tanárok és szülők

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Iskolánkban ez a közös tevékenységben valósul meg. Valamennyi programunkon igénybe vesszük a szülők segítségét. Egyes programok anyagi fedezetét is ők biztosítják, a Szülői Munkaközösség bevételei révén.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak.

A takarékos papírhasználat, digitális információáramlás, nyomtatópatronok központi gyűjtése az adminisztrációs dolgozók feladata.

Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola területe tiszta, rendezett és a takarítás során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használunk.

Az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermék és gyümölcskínálat már több éve biztosított a Magyar Állam jóvoltából tanulóinknak.

A környezeti nevelés színterei az iskolánkban

Hagyományos tanórán

A tantárgyak környezeti neveléssel kapcsolatos lehetőségei az adott tantárgy tantervében, tanmenetében részletesen szerepel.

Környezettudatos szemléletet alakíthatunk ki testnevelés, magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, fizika, földrajz, biológia, kémia, technika, ének-zene, vizuális kultúra, etika, tánc és dráma órákon.

Tanórán kívüli programok

- A gyerekek olyan helyi és körzeti versenyeken indulnak, ahol a környezet és természetvédelem fontos téma.
- Akadályversenyek.
- A Farkas Gyula Napokon szervezett versenyek, vetélkedők, saját és meghívott diákoknak.
- Papírgyűjtési akció
- Szemétszedési akció

- Az iskola környezetének rendbetétele
- Elemgyűjtés, használt háztartási kisgépgyűjtés, műanyag palack,
- Plakátok, fali újság készítése a környezetvédelmi világnapra és a Föld napjára, kapcsolódás országos megmozdulásokhoz pl.: Föld órája
- A nyári tábor és az osztálykirándulások során a meglátogatott terület kulturális értékei mellett, a természeti értékekkel is megismerkedhetnek a gyerekek.

Alapelvek, jövőkép, célok

Alapelvek:

- Fenntartható fejlődés
- Kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések
- A helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései
- Alapvető emberi szükségletek
- Emberi jogok
- Demokrácia
- Elővigyázatosság
- Biológiai és társadalmi sokféleség
- Az ökológiai lábnyom

Jövőkép:

- Környezettudatos magatartás és életvitel
- A személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartás
- A környezet értékei iránti felelős magatartás
- A természeti és épített környezet szeretete, védelme
- Rendszerszemlélet
- Az egészséges életmódra való igény

Célok: A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban.

- Alternatív, problémamegoldó gondolkodás
- Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód
- Szintetizálás, és analízis
- Kreativitás
- Együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia
- Vitakészség, kritikus kulturált véleményalkotás
- Kommunikáció, médiahasználat
- Konfliktuskezelés és megoldás
- Állampolgári részvétel és cselekvés
- Értékelés és mérlegelés készsége

Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében újszerű módszerek elsajátítása.

- Kooperatív (együttműködő) tanulási technikák
- Játékok
- Modellelés
- Riportmódszer
- Projektmódszer
- Terepgyakorlati módszer
- Kreatív tevékenység
- Közösségépítés
- Művészi kifejezés

Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek.

Kommunikáció

Iskolán belüli

- Kiselőadások tartása megfelelő szemléltető eszközökkel
- Házi dolgozat készítése
- Plakátok készítése
- Fali újság készítése

Iskolán kívüli

- Környezetvédelmi cikkel feldolgozása a napi lapokból
- A témáról megjelent tudományos cikkek feldolgozása
- Rádiós és tv-s hírek megbeszélése
- A közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az önkormányzattal, a fenntartó Baptista Szeretetszolgálat Alapítvánnyal, Baptista Pedagógiai Intézettel

3.16. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- Iskola-hívogató projekt a nagycsoportos óvodások részére.
- Iskola-váró projekt minden tanévet megelőző augusztus hónapban.
- 1-8. évfolyamokon napközi, tanulószobai részvétel ösztönzése SNI, BTMN tanulók számára kötelező.
- Foci-suli, szakköri foglalkozások.
- Iskolai étkezés biztosítása.
- Szakértői vélemény, vagy indokolt esetben szülői kérésre a Gyermekvédelmi Szolgálattal egyeztetett esetekben egyéni munkarendben tartott foglalkoztatás a tanuló személyére szabott foglalkoztatási tervvel a délutáni foglalkozások rendjébe beépítve.

- Szakértői vélemények alapján gyógypedagógiai-, pszichológiai-, logopédiai- és fejlesztő foglalkozásban részesülnek a tanulók.
- Csoportos foglalkozások szervezése a tanulmányi munka hiányosságainak pótlására.
- A hasznos szabadidő eltöltésére, a tanulók személyiségét kibontakoztató, tehetséggondozást elősegítő foglalkozások megszervezése.
- Gyermekjóléti - Családsegítő szolgálatokkal folyamatos kapcsolattartás.
- Gyermekvédelmi támogatás igénylésével, folyósításával kapcsolatos tennivalók folyamatos figyelemmel kísérése.
- Átmeneti segélyek kieszközlése.
- Továbbtanulás, pályaválasztás cél, hogy valamennyi tanulónk a képességeinek megfelelő középszintű képzési formában folytassa tanulmányait a 8. osztály után. Nyíltnapokra, felvételire való irányítás, kísérés. Részvétel a Szakmák éjszakája programokon, bemutatkozási lehetőség biztosítása helyben középfokú oktatási intézmények számára.
- Osztálykirándulások, nyári táboroztatás, kézműves alkotó tábori hét az iskolában, pályázati lehetőséggel utazós táborszervezés.
- Pályázatokon való részvétel A pályázatokon nyert anyagi segítséggel a tanulók tanulási körülményeinek javítását, kirándulásokon való részvételét biztosítjuk. (Tanulást - tanítást támogató, Gyermekétkeztetési alapítvány, Hátrányos és fogyatékos gyermekek részére kiírt pályázatok.)

3.17. A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat alkalmazzuk.

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök minden hónapban az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével, és az osztályközösséggel megbeszélve végzi. A magatartás és a szorgalom értékelésében nagy hangsúlyt kap a tanulók önértékelése és az osztályközösség értékelése is. A félévi és az év végi osztályzatokat a digitális naplóba, anyakönyvbe és a bizonyítványba azonos módon be kell jegyezni. A havonta adott értékelést a digitális naplóba kell vezetni.

A magatartás értékelésének elvei

A tanuló magatartásának minősítése a tanuló iskolai tevékenységét, pontosságát, megbízhatóságát és a közösséghez való viszonyát értékeli. A minősítést a nevelőtestület a törvényi előírások szerint állapítja meg, figyelembe véve a tanuló alkati adottságait, személyiségi jegyeit és a változás jellegét. Ezt az értékelést a nevelőtestület a tanuló személyiségének fejlesztésére, a kitűzött nevelési célok elérésére kívánja használni.

Szempontok	Példás	Jó	Változó	Rossz
Tanórai magatartás	fegyelmezett	néha zavaró	sokszor zavaró	általában zavaró
Aktivitás	jó	közepes	gyenge	minimális
Példamutatás	pozitív	megfelelő	gyakran negatív	romboló
Közösség érdekeinek figyelembevétele	jó	elfogadó	közömbös	szemben álló
Közösségi munkában való részvétel	aktív	jó	közömbös	érintetlen
Hatása a közösségre	pozitív	befolyást nem gyakorol	nem árt	negatív
Törődés társaival	segítőkész	segítőkész	ingadozó	ártó
Házirend betartása	betartja, arra ösztönöz	betartja	részen betartja	sokat vét ellene
Viselkedés	jó	megfelelő	udvariatlan	durva
Fegyelmezettség	jó	megfelelő	gyenge	elégetlen
Fegyelmező intézkedések	nem részesült	írásbeli figyelmeztetés	osztályfőnöki figyelmeztetés, intés	főigazgatói figyelmeztetés
Mulasztás	nincs igazolatlan	nincs igazolatlan	igazolatlan hiányzása 10 óránál kevesebb	több, mint 10 igazolatlan óra

A szorgalom értékelésének elvei

A tanuló szorgalmának minősítése a tanulónak az iskolai munkához, a tanuláshoz való viszonyát, rendszerességét, igényességét értékeli. A minősítést a nevelőtestület a törvényi előírások szerint állapítja meg, figyelembe véve a tanuló egyéni adottságait, személyiségi jegyeit és a változás jellegét. Ezt az értékelést a nevelőtestület a tanuló személyiségének fejlesztésére, a kitűzött nevelési célok elérésére kívánja használni.

Szempontok	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Tanulmányi munkája	igényes, törekvő	figyelmes	figyelmetlen	feladatait nem végzi el
Képességeihez mért munkája	arányban inkább álló, meghaladó	arányban álló	alatta marad	jóval alatta marad
Önellenőrzés	jó	megfelelő	hiányos	gyenge vagy nincs
Önálló munkavégzés	jó	megfelelő	szétszórt	nem hajlandó rá
Tanórán kívüli információk felhasználása	sokszor	előfordul	ritkán	egyáltalán nem
Tanulmányi, kulturális, sport versenyeken való részvétele	gyakori	ritka	nem vesz részt	egyáltalán nem vesz részt

Az osztályozó értekezleten vitás esetekben – a magatartás, szorgalom jegyeiről – egyszerű szótöbbséggel dönt a testület. Az osztályban tanító pedagógusok tantárgyanként egy szavazattal rendelkeznek. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök dönt. Napközis tanuló esetén a

napközis nevelő is rendelkezik egy szavazattal.

A tanulók jutalmazásának elvei

Iskolánkban a tanulót a tőle elvárható jobb teljesítményért intézményünk házirendjében foglaltak szerint egységes elvek alapján jutalmazzuk.

Azt a tanulót, aki

- példamutató magatartást tanúsít,
- képességeihez mérten folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken,
- vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, és növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.

Írásbeli dicséret:

Az a tanuló, akinek jeles, kiváló, kitűnő a tanulmányi munkája és/vagy egyes területeken kiemelkedő teljesítményt nyújt, jutalmát az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át. Az iskola nyilvánossága előtti jutalmazásra az osztályfőnök terjeszti elő a tanulót a szaktanárral történt előzetes egyeztetés alapján. Az osztály előtt kihirdetjük, illetve a digitális naplóba bejegyezzük az indoklással együtt.

Szaktanári dicséret adható a tantárgyban mutatkozó

- kiemelkedő teljesítményért
- tartósabb javulásért
- területi/házi versenyeken való eredményes szereplésért.

Osztályfőnöki dicséret

- közösségért végzett jelentősebb tevékenységért
- megyei/régiós versenyeken való eredményes szereplésért
- országos sportversenyeken való eredményes szereplésért.

Főigazgatói dicséret

- kötelességen túlmenő, osztálya, iskolája hírnevét növelő teljesítményért
- megyei/régiós versenyeken elért 1.-5. helyezés
- országos versenyeken,
- diákolimpián (országos 1-3. hely) való eredményes szereplésért.

Nevelőtestületi dicséret

- kiváló tanulmányi eredményért, az iskola érdekében végzett kiemelkedő tantárgyi, vagy kulturális, sport teljesítményért.

Egyéb jutalmazási formák

Oklevél adható a tanulónak

- kiemelkedő szaktárgyi munkáért
- versenyeken elért kimagasló eredményért
- példás szorgalomért
- egyéb területen elért kimagasló teljesítményért.

Könyvjutalomban részesülhet és oklevelet kaphat versenyeredményért, közösségi munkáért, kitűnő vagy jeles tanulmányi eredményért, ha magatartása jó, vagy példás és tanulmányi munkája mellett kiemelkedő tantárgyi és/vagy kulturális és/vagy sport tevékenységet végez.

„Hónap tanulója”

Formája kártya, átadásának időpontja minden hónap első hete. A cím feltétele: az előző hónap tantárgyi és magatartás, szorgalom jegyek átlaga eléri a 4,5-et.

„Javító hónap tanulója”

Formája kártya, átadásának időpontja minden hónap első hete. A cím feltétele: a tanuló előző havi tanulmányi átlagán javított.

„Hónap tanulója - kirándulás”

Azok a tanulók, akik a tanév során a legtöbb fent meghatározott kártyát gyűjtötték, bizonyítva szorgalmukat, kitartásukat, tanulmányi teljesítményük és példamutató magatartásuk alapján az iskola által részükre szervezett év végi kiránduláson vesznek részt.

„Farkas Gyula Általános Iskola kiváló tanulója”

Formája plakett, átadásának időpontja ballagási ünnepség.

A kitüntetés adományozásának feltételei: a mindenkor végzős évfolyam azon tanulója kaphatja, aki a nyolc év során kimagasló tanulmányi teljesítményt nyújtott (4,8 fölötti tanulmányi átlag) és valamely területen elért eredményével iskolánk hírnevét öregbítette. Példás magatartásával és szorgalmával, pozitív kisugárzó személyiségjegyeivel hat a környezetére. A felterjesztő az osztályfőnök, odaítélője a nevelőtestület.

„Farkas Gyula Általános Iskola kiváló sportolója”

Formája kupa, átadásának időpontja ballagási ünnepség.

A címet a testnevelést tanítók közösségének felterjesztése alapján a nevelőtestület szavazza meg azon nyolcadik osztályos tanulónak, akik kiváló sportteljesítményt nyújtottak a nyolc év során, magatartásuk, szorgalmuk legalább jó vagy példás.

„Farkas Gyula Általános Iskola Plakettje”

A Farkas Gyula Általános Iskola azon nyolcadik osztályos tanulója kaphatja ezt a kitüntetést, aki az iskolai élet legalább egy területén (tanulmányi és egyéb versenyeken) kiválóan szerepelt. A felterjesztő az osztályfőnök, odaítélője a nevelőtestület.

Valamennyi címre és jutalomra az osztályfőnök vagy szaktanár terjeszti fel a diákot, és a nevelőtestület dönt.

3.18. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

1. A programban megfogalmazott célok, feladatok megvalósulását a nevelő testület folyamatosan vizsgálja, az alábbiak szerint:

A szakmai munkaközösségek minden tanév végén írásos beszámolóban adnak számot a nevelési programban, illetve helyi tantervben megfogalmazott célok és követelmények megvalósulásáról. Az intézmény éves beszámolóban értékeli a program megvalósulását.

2. A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet:

- Az iskola vezetése
- A nevelőtestület bármely tagja
- A szakmai munkaközösségek
- A diák-önkormányzat
- Az iskola fenntartója

3.19. A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő megtekintheti. Egy-egy példány a következő helyeken elérhető:

- az iskola főigazgatójánál
- a főigazgató-helyettesnél
- az iskola könyvtárában
- a diák-önkormányzat vezetőjénél
- az iskola fenntartójánál

Nyilvánosságra hozatala: az iskola honlapján és KIR felület

3.20. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem szakmai eredményeinek beépítése az iskolák pedagógiai programjába

az EFOP-3.2.6-16-2016-00001 számú projekt vonatkozásában

Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú és az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.

3.21. A képességkibontakoztató felkészítés szabályai az Iskolákban

Jogszabályi alap:

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatói intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (továbbiakban: R.) 171. § - 172. §

Az intézményben a képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés - együtt képességkibontakoztató felkészítés - a miniszter által kiadott program alkalmazásával és a pedagógiai szakmai szolgáltatások támogatásával valósul meg.

Általános iskolai, középfokú iskolai képességkibontakoztató felkészítés

Célok:

Az általános iskola és a középfokú iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

A szervezés feltételei:

- A képességkibontakoztató felkészítést valamennyi évfolyamon, osztályban meg kell szervezni abban az esetben, ha az adott osztályban van hátrányos helyzetű tanuló.
- Ha valamelyik osztályban nincs hátrányos helyzetű tanuló, az osztályban a képességkibontakoztató felkészítést nem lehet megszervezni.

Alapelvek feladatai:

- az oktatás méltányosságának erősítése,
- a tanulók iskolai sikerességének elősegítése,
- a tanulói előrehaladást támogató korszerű módszerek használata,
- a társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek használata,
- a tanulói közösségfejlesztés,
- a család bevonása és támogatása,
- az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztés,

- módszertani megújulás.

A pedagógiai rendszer (intézményi fejlesztési terv) magába foglalja:

- az elvárt eredmények intézményi szintű meghatározását,
- a célrendszerét,
- a szükséges beavatkozások tervezését:
 - az egyéni haladási ütemet segítő differenciált és kooperatív tanulásszervezést,
 - az önálló tanulási képesség kialakítását,
 - a tanulók kreatív tevékenységére épülő foglalkozásait,
 - a tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységeket,
 - a tanulmányi előrehaladást segítő képességfejlesztő programokat,
 - az átmenetek segítését a tanulói előrehaladás érdekében,
 - az intézményi, illetve telephelyi szintű teljesítmény rendszeres értékelését.

Képességkibontakoztató felkészítésben vesznek részt

- Azok a tanulók, akik a Gyvt. 67/A. §-a alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. §-ában foglaltakra, hátrányos helyzetűnek minősülnek. A hátrányos helyzetű tanulók számának megállapításánál a sajátos nevelési igényű hátrányos helyzetű tanulókat csak akkor kell figyelembe venni, ha iskolai nevelésük, oktatásuk a többi tanulóval együtt, azonos iskolai osztályban, csoportban történik. Azokat a sajátos nevelési igényű tanulókat, akik a fogyatékosság típusának megfelelően létrehozott osztályban, csoportban teljesítik tankötelezettségüket, és akikről a szakértői bizottság által kiadott szakértői vélemény megállapította, hogy kizárólag a többi tanulótól elkülönítetten oktathatóak, a hátrányos helyzetű tanulók számának, arányának meghatározására irányuló valamennyi számításnál figyelmen kívül kell hagyni. A hátrányos helyzetű tanulók e rendelet alapján meghatározott száma, aránya az adott tanév során az adott tanév októberi létszámstatisztikában megállapított létszámhoz, arányhoz igazodik.
- Az iskola főigazgatója felveheti azt a tanulót is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a tanuló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Az így felvehető tanulók létszáma azonban nem haladhatja meg az adott osztályba felvett, képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók létszámának 30 %-át, tört létszám esetén felfelé kerekítve.
- Egy osztályba járó tanulók vagy integrációs vagy képességkibontakoztató felkészítésben vesznek részt.
- A képességkibontakoztató felkészítés megszervezése nem járhat együtt a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével.

Az iskola biztosítja:

- a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.

A pedagógus feladata:

- egyéni fejlesztési terv készítése,

- ez alapján történő kompetenciafejlesztés,
- az önálló tanulást segítő tanulói fejlesztés,
- az együttműködésen alapuló módszertani elemek alkalmazása tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon,
- a tanuló teljesítményének (haladásának, fejlődésének, az ezeket hátráltató okoknak) legalább háromhavonta történő értékelése,
- értékelő esetmegbeszéléseken történő részvétel (amelyre meg kell hívni a tanulót, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét),
- mentori, tutori tevékenységek ellátása,
- a tanuló családjával történő rendszeres kapcsolattartás.

A főigazgató feladata:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése,
- a pedagógiai rendszer (intézményi fejlesztési terv) megvalósításának folyamatos figyelemmel kísérése, ellenőrzése.

4. Az óvoda nevelési programja

4.1. Programunk alapelve, célja

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelemben gazdag óvodai élet megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy tartást, önállóságot, boldogságot ad a gyermeknek.

Minden gyermek a saját képességei szerint, annak figyelembevételével nevelhető, fejleszthető. Nevelik, fejlesztik őt az új társas kapcsolatok, vagyis az óvoda minden dolgozója. A program kiindulási pontja, hogy a gyermekek tevékenységeit az évszakok változásához kapcsolódva, a hagyományok és az ünnepek köré építjük.

Minden gyermek ismerje és tudja meg értékeit, de azt is érzékelje, hogy melyek a hiányosságai. Ezt természetesen, minden feszültség nélkül fogadja el.

A gyermeki tevékenység szabadsága alapelvünk, útmutató a gyermek egyéni fejlődési üteme.

Sikeresen tevékenykedhet, alkothat a hátrányos helyzetű és tehetséges gyermek egyaránt, megfelelő gondozást kap a speciális ellátást igénylő gyermek is.

Óvodánkban az Alapító Okirat alapján ellátjuk a sajátos nevelési igényű gyermekeket is.

Célunk:

- Az óvodások nyugodt, élményekben gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- A személyiség fejlődésének biztosítása, elősegítése sokoldalú képességfejlesztéssel.
- Olyan gyermekek nevelése, akik fejlett kommunikációs készséggel és beszédkultúrával, harmonikus mozgással rendelkeznek, megismerő funkcióik kifejlődtek, érzelmi életük kiegyensúlyozott, szociális magatartásuk alkalmassá teszi őket a közösségben való tevékenykedésre, az iskolai élet megkezdésére.

Óvodai nevelési programunk alapjai:

- Csak akkor vagyunk a programunk megvalósítói, ha hittel cselekszünk, s benne teljes értékű tagként dolgozunk.
- Megteremtjük a gyermekek boldog és biztonságos környezetét.
- A gyermek a mi szeretetünkre, törődésünkre, megértésünkre vágyik.
- Megkülönböztetett érzékenységgel foglalkozunk, a szülőkkel.
- Törekszünk a legjobb minőség elérésére.

Kiindulási pontok:

- Minden gyermek a saját képességei szerint, annak figyelembe vételével nevelhető, fejleszthető, nevelik, fejlesztik őt az új társas kapcsolatok, vagyis az óvoda minden dolgozója.
- A felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet. Minden gyermek ismerje és tudja meg értékeit, de azt is érzékelje, hogy melyek a hiányosságai. Ezt természetesen minden lelki feszültség nélkül fogadja el.

- Óvodapedagógusaink pedagógiai munkájuk során arra törekcszenek, hogy az óvodások érzelmi biztonságban, szabad, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva élvezzék az óvodában töltött éveiket.
- Programunk az évszakok változásának megfelelően a hagyományok és az ünnepek köré építve a vers - mese - dramatikus játékokra, a vidám éneklésre, énekes játékokra és zenehallgatásra, valamint a rajz, mintázás, kézi munka tevékenységekre helyezi a hangsúlyt. A természeti - emberi - tárgyi környezet megismertetését elsősorban a közvetlen környezetükben, a tapasztalati lehetőségek biztosításával teszi érzelmileg gazdaggá.
- Biztosítjuk a gyermekek sokoldalú mozgásigényének minél változatosabb formájú kielégítését az egész nap folyamán, a csoportszobában és az udvaron is.
- A vers, mese, énekes játék, vizuális- és tárgyi környezetet kiemelő program beépíti a néphagyományt, népszokásokat, és ünnepkörökhöz, évszakokhoz csoportosítva tervezi meg az óvodai nevelés minden részét.

Óvodai nevelésünkben szerepet kap az óvodai programban alapján:

- 2024-2025-ös tanévtől intézményünk elnyerte az Állatbarát és a Madárbarát Óvoda címet. Óvodánk kiemelt feladatának tekinti a felelős állattartásra való nevelést, a természet- és állatvédelem fontosságának tudatosítását, valamint az empátia, a felelősségvállalás és az együttérzés fejlesztését.
- Az állatvédelem oktatásának beépítését az 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről szóló 43/A. § (1) bekezdését figyelembe véve alkalmazzuk.
- A gyerekeknek nemcsak elméleti ismereteket igyekszünk nyújtani az állatok világáról, hanem gyakorlati tapasztalatok gyűjtésére törekszünk, amelyek hozzájárulnak személyiségük fejlődéséhez, közösségi magatartásuk formálódásához
- Az állatokkal való megfelelő bánásmódra, gondoskodásra nevelést és az állatok megismertetését beépítjük mindennapjaikba. Az állatokhoz való viszony formálása elősegíti az empátia, a felelősségérzet, a gondoskodás és a természettel való harmonikus együttélés kialakítását. Az általános iskolai nevelés során az állatvédelem pedagógiája az egész intézmény nevelési-oktatási gyakorlatát átható szemléletként jelenik meg.

Célok:

- Az állatok iránti tisztelet és felelős magatartás kialakítása.
- A gyerekek empátiájának, együttérző képességének fejlesztése.
- Az állatok és az ember kapcsolatának, kölcsönös, tiszteletének, függőségének megértetése.
- A környezettudatos, fenntarthatóságra épülő szemlélet formálása.
- A helyi közösségi együttműködések (pl. állatmenhelyek, civil szervezetek) bevonásával a társadalmi felelősségvállalás erősítése.

Pedagógiai alapelvek és feladatok:

- A tanulók érzékenyítése az állatvilág megismerésének és védelmének fontosságára.
- Az állatvédelem és a fenntarthatóság összefüggéseinek bemutatása.
- A felelős állattartás szabályainak és gyakorlatának megismertetése. Az állatokról való

gondoskodás során a kitartás, a rendszeresség, a feladatvállalás és az együttműködés fejlesztése.

- A tanulói közösség összekovácsolása közös programok (állatbarát napok, örökbefogadási akciók, menhelylátogatások) által.
- Projekt munkák, témahetek és tém napok szervezése az állatvédelem jegyében.
- Kapcsolattartás állatvédő szervezetekkel, állatorvosokkal, szakemberekkel.
- Élményalapú tanulási lehetőségek biztosítása (pl. állatkert-, menhely-, farm- és lovardalátogatások).

4.2. Gyermekképünk

A gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség, szociális lény egyszerre. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások- beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is- együttesen határozzák meg. Az életkori sajátosságok és az egyéni szükségletek, különbségek ismeretében közelítünk hozzájuk. Minden gyermek egyedi, megismételhetetlen személyiség, egyéni fejlődési úttal és ütemmel, tanulási stílussal, és szociokulturális családi háttérrel. Ezek ismeretében alakítjuk ki az óvodában, a gyermekcsoportban az egyéni fejlesztés lehetőségeit. Alapvető feladatnak tekintjük a személyiség harmonikus fejlesztését, hogy szeretetteljes nevelésben részesüljön és önmagához képest fejlődjön, meglévő hátrányai csökkenjenek, és a személyiségjegyek, tulajdonságok, képességek formálásához a következőket tartjuk fontosnak:

- A gyermekek rendelkezzenek pozitív énképpel, legyen kulturális identitásuk, őrizzék meg kíváncsiságukat, legyenek önállóak, ismerjék meg a saját értékeiket.
- Szerezzenek tapasztalatokat, melyek hozzájárulnak testi, szociális, emocionális és intellektuális fejlődésükhöz.
- Legyenek képesek társaikkal és a felnőttekkel szívesen kommunikálni, kapcsolatot teremteni.
- Legyenek képesek önmagukat szabályozni, rendelkezzenek önkontrollal.
- Szeressék a természetet, védjék az élőlényeket, környezetet.
- Tiszteljék a hagyományokat, ápolják érzelmi kötődéseiket, legyenek érzékenyek, mások problémái iránt és fogadják el társaik másságát.
- Alakuljon ki igényük az egészséges életmódra.
- Igényeljék a játékot és szeressék az együttműködést társaikkal.
- Legyenek jókedvűek, tudjanak örülni, felfedezni, csodálkozni.

Programunk gyermekközpontú, befogadó. Feladatunk olyan gyermekek nevelése, akik mélyen kötődnek községünkhöz. Szívesen és aktívan vesznek részt a mesélésben, zenei tevékenységekben, alkotó tevékenységekben. Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

4.3. Óvodaképünk

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermekek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Pedagógiai programunkban kiemelt fontosságúnak tartjuk a szülőkkel való jó együttműködést. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

Az óvoda a gyermek nevelésében kiegészítő szerepet tölt be még akkor is, ha a család értékközvetítésében zavarok lépnek fel.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor – specifikus – alakításáról, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékokról. E tevékenységeken keresztül biztosítjuk az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakat, emberi értékek közvetítését, a gyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetet.

Kiemelt figyelmet fordítunk az integrált nevelésre, az egyéni kompetenciák megfelelő alakítására. A nemzetiséghez tartozó gyermekeknek az óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését.

4.4. Óvodai nevelésünk alapvető feladatai

Az óvodások testi, lelki, szellemi és értelmi fejlesztése az erkölcsi, esztétikai, és az intellektuális érzelmek differenciálásával valósul meg.

Feladatunk, hogy olyan légkörben éljünk és dolgozzunk, amelyben a gyermek és a felnőtt egyaránt jól érzi magát. A szeretet természetes, igaz érzésként hatja át a mindennapokat.

Feladatunk, hogy az óvodás évek alatt a szülőkkel olyan nevelőtársi viszonyt alakítsunk ki, melyben egymást elfogadva, tisztelve, segítve tudjuk elérni azt, hogy a gyermekekből derűs, egészséges lelkületű, teljesítményekre képes felnőtt váljék.

Tudjuk, hogy amit itt és most teszünk, annak nem csak a jelenben, hanem a jövőben is lesz pozitív hatása.

Az intézmény célja:

- a felekezeti, illetve egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési tanulási folyamatokban
- az egészséges életvitel szokásainak megalapozása
- az egyéni képességekhez és az érés üteméhez igazodó személyiségfejlesztés
- nyitott, a különbözőségeket elfogadó gyermekek nevelése
- jól kommunikáló, önmagát értékelni tudó gyermeki személyiség fejlesztése
- az együttműködési készség formáinak megalapozása
- a közösségi, az egyetemes emberi értékek nevelés által történő közvetítése
- a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki, szociális érettség kialakítása.

Az óvoda, felelős a gyermekek:

- testi
- értelmi
- érzelmi
- erkölcsi fejlődéséért,
- a gyermekközösség kialakításáért és fejlődéséért.

Óvodánk ellátja a tehetségkutatással és a tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a felzárkóztatással, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel járó feladatokat.

A gyermekek fejlődését veszélyeztető okok észlelésekor a következő eljárásokat követjük:

- Feltárjuk az okokat.
- Különböző pedagógiai eszközökkel törekszünk a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására.
- Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményezünk /gyermek- és ifjúságvédelem, illetve az intézményvezető/ a gyermekjóléti szolgálat felé.

4.4.1. Az erkölcsi-szociális érzelmek alakításának feladatai

- Érzelmi biztonságot nyújtó, bizalmas, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtése.
- Olyan óvodai élet megszervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme. A mindennapi test-lelki edzés lehetősége fejleszti a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodóképességét, testi harmóniájának kialakulását.
- A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltés segíti a konstruktív társas kapcsolatok kialakítását, az egészséges önérvényesítést, és önértékelést.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képesség megerősítése segíti a barátkozást, lehetővé teszi, hogy minden gyermek megtalálhassa helyét, szerepét a csoportban.
- Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.
- A szociális érzékenység kialakulása segítse a másság elfogadását.

4.4.2. Az esztétikai érzelmek alakításának feladatai

- Az egyéni igényeket is figyelembe vevő esztétikus, higiénikus gondozás elősegítése, az esztétikus megjelenés igényének formálása.
- A harmonikus, összerendezett közös mozgások, énekes játékok, gyermektáncok kialakítása elősegíti a gyermekek jó tartásának kialakulását, az esztétikus, finom mozdulatainak megjelenését.
- Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda mindennapjaiban, hogy kialakuljon a gyermekekben az esztétikum iránti érdeklődés a művészetek, és a természeti, tárgyi, emberi környezetben egyaránt.

- A művészeti tevékenységeken keresztül megteremtjük a szépre rácsodálkozás, gyönyörködés lehetőségét, a művészetek komplexitásával létrehozható katartikus élményeket, pillanatokat, hogy a gyermekekben megerősödjön az élménybefogadó képesség.
- Az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek esztétikai ítéletének.
- A gyermekek mondjanak véleményt a tárgyi- emberi-természeti környezetükről, s vegyék észre a különbséget a szép, a gondozatlan, csúnya jelenségek között.

4.4.3. Az intellektuális érzelmek alakításának feladatai

- Az intellektuális érzelmek megjelenése segíti az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását, a szűkebb-tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását.
- A gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve fejleszti a pszichikus funkciókat: az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást, különös tekintettel a kreatív képességeik megerősítésére.
- Az intellektuális érzelmek tudatos támogatása segíti a gyermekek érdeklődésének felkeltését, tudásvágyának kialakulását, a szűkebb-tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását. Minden gyermek örüljön és legyen büszke sikereire, eredményeire.
- A kíváncsiságot felkeltő vizsgálódások, kísérletezgetések, kutatások, problémafeltáró és -megoldó helyzetek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejleszti a gondolkodási műveletek alkalmazását, az ismeretek emlékezetben tartását, a gyermekek alkotásvágyát.
- A kreatív önkifejezés segíti a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, tapasztalataikat, gondolataikat szóban, mozgással vagy képi eszközökkel szabadon kifejezzék, s a felnőttel együtt vegyék észre a környezet által adódó helyzet- és jellemkomikumokat.

4.4.4. Esztétikai nevelés az óvodában, ízlésformálás:

Helye a nevelés folyamatában

A gyermekek otthoni környezetükből nagyon eltérő tapasztalattal, ízlést alapozó élménnyel kerülnek óvodába. A gyermekek esztétikai nevelése az óvodai nevelés keretein belül a spontán hatások mellett tudatos nevelői tevékenység.

A kisgyermekkorban az esztétikai tevékenységek iránt való vonzódás spontán, csak a hajlam adott és a csírája annak a képességnek, amely egyre szándékosabbá válik. Fontos, hogy a gyermekek ebben a fogékony életkorban kapjanak lehetőséget és ösztönzést a környezettel való helyes, értékes kapcsolatteremtésre, mikor fogékonyságuk, eredetiségük, ízlésviláguk még tiszta. Ennek megvalósítása hosszú és tágas folyamat. A felnőttek és gyermekek együttlétekor alakul a látás és ábrázolás, mozgás harmóniája. A környezet esztétikai élményeinek forrása a beleérző képesség és a szimbólumalakítás, mely érzelmeket hív elő. A gyermek a tevékenységekben szívesen vesz részt, mert újra élheti élményeit.

Az esztétikai nevelés komplex folyamat. Hatásrendszere segíti a világról alkotott kép befogadását, újra alkotását, az önálló, produktív szemlélet kialakítását, a világ jelenségeinek megfigyelését, a természeti és társadalmi, esztétikai tevékenységek élményét.

Célja: olyan élményekre és tapasztalatokra épülő nevelés megvalósítása, amely során a környező világ érzéki síkon megfoghatóvá válik, képessé teszi a gyermeket a valóság esztétikai felismerésére, befogadására és létrehozására.

Feladatok:

- esztétikailag megfelelő környezet biztosítása,
- változatos és rendszeres élménynyújtás, képességfejlesztés különféle tevékenységeken keresztül,
- illemszabályok kialakítása.

4.5. A Pedagógiai Program megvalósításának feltételrendszere

4.5.1. Az intézmény személyi feltételei

Az óvodában:	23 fő főállású alkalmazott dolgozik
Tagintézmény-igazgató:	1 fő
Óvodapedagógusok száma:	8 fő (1 fő GYES)
Pedagógiai asszisztens:	2 fő
Óvodatitkár:	1 fő
Gondozónő:	4 fő
Dajkák száma:	6 fő
Karbantartó:	1 fő

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. A dajkák legyenek partnerek az óvoda szépítésében, higiéniájának megteremtésében.

Az óvodapedagógusok felsőfokú végzettségűek. Az intézmény vezetését a tagintézmény-igazgató látja el, az ő akadályoztatása esetén a helyettesítést megbízott óvodapedagógus végzi a csoportos óvónői feladatai mellett a vezetői feladatokat órakedvezményrel. Az óvodatitkári /munkaügyi és gazdálkodási / feladatokat egy adminisztratív dolgozó végzi. Az óvoda udvarának rendben tartását a dajkák és a karbantartó, az épület javítási feladatait a karbantartó végzi, esetenként a dolgozók és a szülők segítségével.

Pedagógus képünk

Óvodapedagógusainkra jellemző a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együtt érző, elfogadó gyermekszerepet és a megbecsülés. Lehetőséget biztosítanak

az önállóságra, az önazonosság megőrzésére, kezdeményezésre. A különbözőségeket, a másságot elfogadják és tiszteletben tartják, derűsek, tapintatosak.

Elveink az óvónői párok kialakításában: szakmailag egészítsék ki egymást, tudjanak jól együttműködni a gyermekcsoport nevelése és fejlesztése érdekében. Bizalommal legyenek egymás iránt, tiszteljék egymás munkáját, azonos nevelési módszereket és követelményeket valljanak.

Az óvónő teljes lényével motivál.

Minden gyermekben felismeri a benne rejlő lehetőséget.

A hibákat az eredmények oldaláról erősíti meg.

Az érzelmi kötődés, ragaszkodás alapozza meg az óvodapedagógus modellt, minta szerepét.

Magatartása legyen határozott, következetes, szeretetteljes, őszinte, elfogadó és toleráns.

Az egész személyiségevel személyes vonzerejével, kíváncsiságával, tevékenységével, egyszerű, könnyen utánozható mintát nyújtson a gyermekeknek.

Hagyja a gyermeket próbálkozni, ösztönzi és bátorítja az újrakezdésre.

Türelmesen kívárja az eredményt.

Szükség esetén segít és támogat.

Pedagógiai programunk az Óvodai nevelés országos alapprogramjára építve biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, és széles körű módszertani szabadságának érvényesülését.

4.5.2. Az intézmény tárgyi feltételei

A 20/2013. /VIII. 31./ EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról, a 2. sz. melléklete alapján meghatározott eszköz és felszerelés jegyzékben foglaltak alapján óvodai intézményünk is aktualizálta az eszközök és a felszerelések jegyzékét.

- Óvodánk rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.
- Az óvoda épületét, udvarát, berendezését úgy alakítottuk ki, hogy a lehető legjobban szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, biztosítsa egészségük megőrzését, nevelését, fejlesztését.
- Az épület állapota jó, a szükséges felújítások a költségvetésben meghatározott keretek között megtörténtek. Ezáltal a villanyhálózat, a gázfűtés korszerűsítése, tetőcsere készült el. Az épület komfortfokozata jónak mondható.
- A csoportok száma 6, méretük megfelel a törvény által előírt maximális létszámnak.
- Tiszták, gondozottak, esztétikusak a csoportszobák, öltözők, mosdók és az udvarunk.
- A gyermekek egészséges életmódjának feltételeit biztosítja. A gyermekek mozgásának, játékigényének kielégítéséhez megfelelő eszközök állnak rendelkezésünkre.
- A tornaszobában lehetőségünk van a gyermekek változatos mozgásfejlesztésére. 2-2

csoport rendelkezik 1 mosdóval.

- A textíliák tisztán tartása külön mosó-vasaló helyiségben történik. A felnőtt dolgozók részére külön öltözőhelyiségek biztosítottak.
- Az óvónői szoba nevelőtestületi értekezletek, megbeszélések színtere.
- Udvarunk ügyességet és mozgást fejlesztő játékokkal felszerelt. A terasz az énekes játékokhoz jól használható tér.
- A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelve helyeztük el.
- Az óvoda egyidejűleg biztosítja a megfelelő környezetet az óvodai munkatársaknak és lehetőséget teremt a szülők fogadására is.

A szakmai munkához szükséges tárgyi feltételek:

- A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.
- A különböző tevékenységekhez és játékokhoz biztosítjuk a megfelelő teret és eszközöket, lehetőleg természetes eszközök, számukra megfelelő módon, figyelve a biztonságukra.
- A csoportokban változatos zenei eszközök állnak a gyermekek rendelkezésére.
- A rajzos térben a különféle tevékenységekhez sok fajta eszközt biztosítunk.
- Az élősarkokat az aktuális évszak kincseivel díszítjük.
- Az öltözőkben, folyosókon a gyermekeknek megfelelő helyet biztosítunk az öltözéshez.

4.5.3. Az óvodai élet megszervezése

A napirend

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekekben. A jó napirendet a folyamatosság, a stabilitás és a rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez, tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre.

A napirendet és a heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi a kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakcióra, élősavas mese és közösségi játékélmény biztosítására.

A napirend javaslat, tájékoztatást nyújt arról, hogyan épülhetnek egymásra a különböző tevékenységek. A modellként bemutatott példa korcsoportonként, az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítható. Az állandóan, vagy ciklikusan megjelenő tevékenységek nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosítanak.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben, a későbbi eredményes iskolai előre haladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó -amennyiben infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben- szervezett iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a fentiek alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járókat kell tekinteni.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki az oviKréta-ban, az iskola előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérés rendszere alkalmazható.

Időtartam	Tevékenység
6:30-10:30	Játék a csoportszobában
	• Beszélgetős percek • Szabad játék • Tízórai • Játékba integrált egyéni és mikro- csoportos tevékenységek • Vers, mese, dramatikus játék • Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka • Ének-zenei készségfejlesztés, zenehallgatás, gyermektánc • Különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztése egyéni formában • A környezetben élmények és tapasztalatok szerzése • Testápolási teendők
10:30-12:30	Játék a szabadban
	• Mikro-csoportos tapasztalatszerzések, séták • Énekes játékok, gyermektánc az udvaron • Mindennapi testnevelés • Ebéd • Testápolási teendők
12:30-14:30	Pihenés, alvás mesével, altatódallal
13:15-14:00	Tehetségműhelyek foglalkozásai

Időtartam	Tevékenység
14:30-15:15	Testápolási tevékenységek Uzsonna
15:15-16:30	Játék a csoportszobában, jó idő esetén, az udvaron Szabadon választható tevékenységek

Az óvoda heti rendje

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend mellett a heti rend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezéséhez, szervezéséhez.

A heti rend elsősorban az óvodapedagógus munkáját segíti abban, hogy a nevelőmunkát a folyamatosság, rendszeresség, tudatosság és a fokozatosság elve szerint végezhesse.

A heti ciklusokban komplex módon jelennek meg a tevékenységi formák.

Naponta van lehetőség vizuális tevékenységre, mesélésre, szabad játékra. A gyermeknek minden nap szüksége van a mozgásra, ezért minden csoportban mozgásos játékokat szervezünk.

Javaslat a gyermekek heti rendjéhez (mindhárom korcsoportnak egyaránt alkalmas).

	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
Délelőtti játékba integrált tanulás	Vers, mese, dramatikus játék Ének-zene képesség fejlesztés	Vers, mese, dramatikus játék Rajzolás, festés, mintázás kézimunka	Vers, mese, dramatikus játék	Vers, mese, dramatikus játék	Vers, mese, dramatikus játék Mozgás, mozgásos játékok
Udvari játékba integrált tanulás	Énekes játékok, gyermektánc, mindennapi testnevelés	Mindennapi testnevelés	A környezet tevékeny megismertetése mindennapi testnevelés	A környezet tevékeny megismertetése mindennapi testnevelés	Mindennapi testnevelés
Délutáni játékba integrált tanulás		Szabadon választható tevékenységi körök	Szabadon választható tevékenységi körök	Zenés-mozgásos percek	

A program megvalósításához szükséges tanulási módszerek

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Az óvodapedagógus az eljárásait változtatatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombinálja. A játékosság, a felfedeztetés, vizsgálódás, kísérletezés, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, rendszerezés minél gyakrabban jelenjen meg a tevékenységekben.

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

Az óvodapedagógus alkalmazza a differenciált, árnyalt bátorító értékeléseket.

4.6. A nevelés kerete

4.6.1. Az egészséges életmód alakítása-egészségfejlesztési program

Célunk:

A gyermekek egészségének védelme, egészséges életvitel igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése, mozgásigényük kielégítése, a környezettudatos magatartás megalapozása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, biztonságos, esztétikus környezet megteremtése
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- a gyermekek életkorának megfelelő, párhuzamos tevékenységek végzését lehetővé tevő optimális életritmus kialakítása a napirendben
- a kialakított szokás és szabályrendszer betartásának figyelemmel kísérése
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki feladatok ellátás
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a probléma megoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességekhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

Az egészségfejlesztés területei

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése, ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés fontossága
- A zöldségek és gyümölcsök fogyasztásának ösztönzése.
- A fogmosás, a helyes öltözködés, a pihenés a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet megteremtse.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása. A környezettudatos magatartás megalapozása feladatunk.
- Megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki feladatok ellátása kiemelt feladatunk.

A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az óvodába történő felvétel után igyekszünk minél rövidebb idő alatt, minél alaposabban megismerni a gyermekeket. Családlátogatás során anamnézist és szociokulturális feljegyzést készítünk. Öszintén, tapintatosan közeledünk hozzájuk, gondozásukkor megértő, meghitt viszony kialakítására törekszünk, hogy minél előbb elfogadjanak bennünket. A helyes életritmust fokozatosan az életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe véve a családdal együttműködve alakítjuk ki.

Szeretnénk elérni, hogy a fokozatosság betartásával egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket. A napirendet és heti rendet ennek megfelelően tudatosan tervezzük. Az egészségügyi szokások pontos menetét egyeztetjük a csoportban együtt dolgozó felnőttekkel.

4.6.2. A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése

Az óvodában megbetegedett gyermekeket azonnal elkülönítjük, értesítjük a szülőket. Amíg nem érkeznek meg, gondoskodunk a gyermekről.

A környezet tisztántartásával igyekszünk a járványos megbetegedéseket megelőzni, terjedésüket megakadályozni. Az óvodában csak egészséges gyermekeket fogadunk, ezért kérjük a szülőktől az orvosi igazolás bemutatását. Baleset esetén azonnali orvosi ellátásról gondoskodunk, értesítjük a szülőt, és felvesszük a baleseti jegyzőkönyvet.

Az esetleges ágybavizelést tapintatosan kezeljük. Igyekszünk a szülőkkel közösen az okokat feltárni és megoldani.

A speciális betegségben szenvedő gyerekek fejlődését fokozottabb figyelemmel kísérjük.

A téli időszakban a fejtetvesség gyakrabban előfordulhat. A megelőzésben és kezelésében a dajkáknak és a védőnőnek kiemelt szerepe van.

Az évente kötelező státuszvizsgálatokat a védőnő a tanácsadásokon végzi el. Minden évszakban sokat tartózkodunk szabad levegőn.

A nyári hónapokban az erős napsugárzás miatt kalap vagy kendő viselése javasolt, csak árnyékban tartózkodunk a szabadban. A gyerekek bőrét az időjárásnak megfelelően védőkrémekkel ápoljuk.

Lehetőség szerint a nagycsoportos gyermekeknek úszásoktatást szervezünk a felmerülő igényeknek megfelelően.

4.6.3. A gyermekek fejlődéséhez szükséges balesetmentes, biztonságos, egészséges, esztétikus környezet biztosítása

A lehetőségeinket figyelembe véve igyekszünk olyan esztétikus, gazdag tárgyi környezetet kialakítani, amely kedvezően befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának alakulását.

Óvodánk udvara sokféle lehetőséget nyújt a változatos játék tevékenységekhez, szabad levegőn tartózkodáshoz.

A többfunkciós csoportszobák alapterülete a létszámnak megfelelő. A bútorzat állapota jó. Óvodánkban minden csoportnak külön öltözője van.

A mosdóban megfelelő méretű eszközök vannak. Minden gyereknek külön fogmosó felszerelése, fésűje, törölközője van.

4.6.4. A környezettudatos magatartás megalapozása

A gyermekekben igyekszünk kialakítani, hogy igényükké váljon a szép, esztétikus környezet a csoportszobában és közvetlen környezetükben az óvoda udvarán is. A szemetet a kijelölt szemetes kosarakban helyezték el. Óvják, védjék a növényeket, fákat, virágokat. Ne törjék le ágait, ne tapossanak rá a virágokra, apró élőlényekre, bogarakra, lepkékre. Télen gondoskodunk a madarokról. Segíthetnek a növények gondozásában, öntözésében, a falevelek összesöprésében.

A csoportszobákban az évszaknak megfelelően természetsarkot alakítunk ki, ahol a gyerekek elhelyezhetik kincseiket.

Mindennapos testnevelés, testmozgás

A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartást. A szervezett mozgásos tevékenységek, különösen a prevenciós fejlesztő tornák, a mozgási igény kielégítése segít a gerinc deformitások megelőzésében. A lábboltozatot erősíti, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermek lábtartása javítható.

A gyermekek egészséges életmódját úgy lehet biztosítani, hogy mindennap edzési lehetőséget biztosítunk számukra. Erre legtöbb alkalmat a szabadban tartózkodás biztosít, mely növeli a gyermekek ellenálló képességét. Ezért mindennap - ha lehet kétszer is – kint tartózkodunk a szabadban.

Az óvoda épületét a nevelési, fejlesztési feladatok megvalósításának figyelembevételével az

óvodapedagógusaink esztétikusan rendezik be.

4.6.5. Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. A tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és a fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását. A ruházat higiéniája a mosás, tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektetünk. A megvalósításban igény szerint segítséget nyújtunk, fokozatosan alakítjuk az önállóságot.

Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosítunk az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a gyermek saját polcán. A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot teszünk.

Pihenés

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően biztosítjuk a nyugodt pihenés feltételeit. A gyermekek elalvását segítjük biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. A pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítjuk.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiéniás szabályok betartatása a gyermekkel.

Az óvodapedagógus a balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, felhívjuk a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, a séták alkalmával a biztonságos közlekedés szabályaira.

A gyermekek egészségének megőrzéséről szakemberek bevonásával gondoskodunk, az óvoda fogorvosa, védőnője, szakszolgálatok segítségével.

A gyermekek mentálhigiénés egészségének megőrzésében pszichológus segíti a munkánkat.

4.6.6. A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- Testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- Önállóan használják a mosdót.
- Köhögéskor, tüsszentéskor igénylik a zsebkendő használatát, helyesen fújják ki orrukat.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek, étkezés közben halkán beszélnek.

- Biztonságosan használják a kanalat, kést, villát.
- Önállóan eldöntik, mennyi ételt fogyasztanak, önállóan öntenek vizet a kancsóból.
- Önállóan öltöznek, vetkőznek, ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Ruhájukat esztétikusan összehajtva a helyére teszik.
- Életkoruknak megfelelően edzettek.
- Ismerik és betartják a balesetvédelmi magatartásformákat.
- Kialakult bennük a tiszta, esztétikus környezet igénye és vigyáznak arra.
- Óvják, védik közvetlen környezetüket, igényükké válik a rendezettség, tisztaság, ápoltság.

4.6.7. Az érzelmi és erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása

Célunk:

A gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, állandó értékrend felállítása a csoport normái alapján.

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légkörre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családias légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig
- Az egyházi óvodák munkatársai számára meghatározó a lelkiesség szerinti bánásmód, nevelés-és műveltség tartalom biztosítása
- Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak között pozitív attitűdű, érzelmi töltésű kapcsolatot alakítson ki
- Az érzelmekre épülő, kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében

Tartalma

Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családias légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig.

Az óvodás korú gyermek jellemző sajátossága, hogy a magatartása érzelmi vezéreltségű. Az óvodába lépés első pillanatától elkezdődik az a nevelés, melyet így fogalmazunk meg, hogy szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelemgazdag.

Már a befogadásnál kezdődik, hogy a gyermeket kedvező hatások ériék. Családias, derűs légkört alakítunk ki, ahol a gyermekek ötletei, elképzelései is érvényesülnek. Igény szerint lehetőséget adunk arra, hogy a szülő és a gyermek együtt ismerkedjen az óvodával. Így megismerhetik az óvoda szokásrendjét, belső életét, a gyermekek napirendjét, tevékenységeit, szokásait. Ezzel könnyebbé tesszük a gyermek számára az új környezet elfogadását. Magukkal hozhatják egy-egy kedvenc játékukat, tárgyukat. Jeleiket, melyekhez versek tartoznak, a családlátogatáskor választhatják ki a gyermekek.

Már a befogadás ideje alatt játékos formában gyakoroltatjuk a mindennapi tevékenységeket.

Figyelembe vesszük az egyéni képességeiket, tempójukat, és az otthonról hozott szokásaikat. A nehezen beilleszkedő gyermekeket mondókákkal, dallal, ölbeli játékkal nyugtatjuk meg. Lefekvéskor különös figyelmet fordítunk a személyes kapcsolatra. /mesélés, simogatás, betakargatás/

Az 5-6-7 éves gyermekek segítenek a kisebbeknek a mosdóban és az öltözködésnél. A családi légkör megteremtése segíti a társas kapcsolatok alakítását. A tevékeny mindennapok formálják a gyermekek egymáshoz való viszonyát, együttműködését.

Az újonnan érkező gyermekekre az óvoda valamennyi dolgozója odafigyel. Kedveskedünk egy-egy mesével, verssel, énekkel.

Az óvoda teljes közössége felel azért, hogy a kicsi, bizonytalan gyermek minél előbb biztonságot érezzen az óvodában. Ehhez sok kedves simogatás, élmény szükséges. A bátortalanabb gyermekeket odafigyeléssel, pozitív megerősítéssel segítjük a fejlődésben, együtt örülünk az apró sikereknek. A gyermek pozitív kapcsolatai úgy alakulnak ki, ha jól érzi magát a csoportban. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet érthető határokkal együtt. A határokat úgy alakítjuk ki, hogy az adott közösség meg tudjon felelni az elvárásoknak. A csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára érthetővé, vonzóvá tesszük egyéni sajátosságaik figyelembe vételével. Bizalmas, őszinte kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel az együtt neveléshez.

A felnőtt-gyermek kapcsolatában fontos, hogy megértsük a gyermek érzelmeit. A kapcsolat erősítése érdekében minden gyermek számára biztosítjuk a beszélgetős percek, ahol lehetőség nyílik a saját élmények elmondására, mások meghallgatására.

A szocializáció szempontjából különös jelentősége van a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlásának. A közös programok, az együtt végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősít, mint az együttérzés, segítőkészség, lelkiismeretesség, őszinteség, igazmondás, önzetlenség, figyelmesség. Fejleszti akaratukat, önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat, szabálytudatukat és megalapozza szokás- és normarendszerüket. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel. Szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködését.

Erkölcsei érzelmeikre a magyar népmeséken, néphagyományokon keresztül szeretnénk hatni. A gyermekek nyitottságára építve arra törekszünk, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a hazaszeretet, és szülőföldhöz való kötődés alapja.

A gyermekek pozitív kapcsolata csak úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt és gyermek közössége. Ebben kiemelkedő szerepe van az óvodapedagógusnak, aki irányítója és egyben társa a gyermeknek.

A nevelés akkor lesz hatékony, ha az óvodapedagógus az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára, egyéni sajátosságait figyelembe véve, érthetővé, vonzóvá tudja tenni. A gyermekek neveléséhez először meg kell teremteni a jó kapcsolatot a szülőkkel, nagyszülőkkel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttneveléshez. Bizalmas kapcsolatban a gyermekek egyéni jellemzőit megismerheti az óvodapedagógus.

Az óvodapedagógus segítse a gyermekeket abban, hogy elfogadják eltérő képességű társaikat. A közösségfejlesztő pedagógiai munkát hassa át az odafigyelés, meghallgatás, saját érzések elmondása, elfogadása. Az óvodapedagógus a nevelésben legyen célirányos, elemezze a gyermekek társas kapcsolatát, viselkedését.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez és a felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- A gyermekek igényévé válik a helyes viselkedés szabályainak betartása. A szabályok betartására egymást is megkérlik.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességében.
- A társaikkal konfliktusos helyzetekben egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, melyek a hiányosságaik.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat. Éretté válnak az iskolába lépésre.

4.7. A program tevékenységkerete

Hagyományőrzés, népszokások

Óvodánkban az évszakokhoz kapcsolódó ünnepkörök és a jeles napok jelentik az óvodai élet vezérfonalát. Nevelőmunkánk fontos részei az ünnepek, sajátos hangulata a hozzákötődő hagyományok, szokások felelevenítése. Az ünnepek, a szokások keretet adnak munkánknak. A gyermekek megszokják, hogy a jeles napok ismétlődnek és hogy mindennek megvan a maga ideje. A várakozás, a készülődés fokozza az ünnepekhez fűződő érzelmeket. Belső tartást ad, s ez által teljeseedik ki gyermekeink személyisége.

Az óvodapedagógus át tudja adni a mondókák, népmesék, népdalok által a szavak mögött álló lelkeséget, néphagyományok gyökerét, mellyel a gyermek nemzeti identitását, és önazonosságát építi fel.

Így a modern világban tovább él a népi kultúra, s a mai gyerekek is megtalálják benne a szépséget.

Az óvodapedagógusok a hagyományörző jeles napokat évszakokra bontva tervezik meg.

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenység formákban

Verselés, mesélés.

(Népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjósítások, névcsúfolók, találós kérdések.)

(mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene)

Rajzolás, mintázás, festés, kézi munka.

(Tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfüzés, agyagozás, mézeskalács-sütés) A külső világ tevékeny megismerése. (Találós kérdések, népi jósítások, jeles napok, népszokások)

Mozgás.

(Ügyességi és sportjátékok)

Óvodánkban megünnepelhető jeles napok, évszakok szerint, időrendi sorrendben

Az őszi jeles napjai:

- Október 4. - Állatok Világnapja
- Szüret, szüreti multság

A téli jeles napjai:

- Advent /november 30. utáni első vasárnaptól a 4. vasárnapig/
- Hálaadás
- Mikulás /december 6./
- Karácsony /december 24-25-26./
- Farsang /vízkeresztől hamvazószerdáig/

A tavaszi jeles napjai:

- Március 15-e
- A víz világnapja /március 22./
- Húsvét /az első tavaszi napéjegylenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap/
- Föld napja /április 22./
- Május elseje
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Nemzeti összetartozás napja /június 4./
- Évzáró, nagyok búcsúztatása

Hagyományörző munkaközösség:

Mindennapjainkban folyamatosan jelen vannak néphagyományaink, legyen szó az évkörhöz tartozó ünnepnapokról, kézműves tevékenységekről vagy lakóhelyünk megismeréséről. Az óvodai nevelőmunkánkban népi játékaink, népmeséink, a népdalok, népi mondókák fontos szerepet töltenek be. Az ünnepeink és jeles napjaink a népszokások hordozói, ezért is lett

Pedagógiai programunk fő vonala.

Hagyományörző munkaközösségünk feladata:

- hogy a helyi hagyományokat, úgy építsük be az éves tervünkbe, hogy azok igazodjanak a gyermekek életkori, fejlődési sajátosságaihoz és mindennapi életüket tegyék változatossá.
- Segítségükkel gazdagítjuk gyermekeink teljes tevékenységrendszerét, a családokkal való együttműködést. Színesítjük éves programjainkat, azok megválasztását, tartalommal való megtöltését. Koordináljuk az ünnepeket, a jeles napok szokásrendjét és a különböző világnapokhoz kapcsolódó tematikus eseményeket. Szakmai segítséget nyújtunk ezek megszervezéséhez a kolléganőknek és tartalommal töltjük meg az óvoda gyerekek mindennapjait. Az ebben való elmélyülést szakmai délelőtti szervezésével, tapasztalatcserékkel, meghívott előadók által tartott előadásokkal, belső továbbképzésekkel segítjük.

Követve a kalendárium nevezetes napjait az élményteli megvalósításban az óvoda minden csoportja részt vesz. Ezek a tevékenységek évről évre a következő napok köré szerveződnek:

- Magyar Népmese Napja
- Szüreti ünnepség
- Márton napi lámpás felvonulás
- Mikulás
- Luca napja
- Karácsony
- Farsang
- Március 15
- Húsvét
- Víz világnapja
- Föld világnapja
- Madarak Fák napja
- Anyák napja
- Pünkösöd
- Negyedévente Óvónői mesedramatizálás a gyermekeknek

A néphagyomány ápolásának jellegzetes tartalmai

A természet változásait követő ünnepkörök mindig meghatározott mondanivalóval jelennek meg. Minden ilyen alkalmat hosszabb előkészület előz meg, amikor a gyerekek kíváncsiságára építve változatos tevékenységeket biztosítunk. Ez a tevékeny készülődés, tervezgetés teszi az ünnepet, jeles napokat izgalmassá, örömtelivé.

Maga az ünnep vidám hangulatú, felszabadult együttlét kell, hogy legyen.

Minden ünnepi alkalomra jellemző külsőség a csoportok megfelelő díszítése, az ünnepi terítés, az étrend és a gyermekek, felnőttek alkalomhoz illő öltözése.

4.8. Az óvodai élet tevékenységformái

4.8.1. Játék

„A játék nem más, mint a lélek megnyilvánulása.

Segítségével olvashatóvá válik a lélek...”

(Ancsel Éva)

Helye a nevelés folyamatában

A játék a kisgyermekkor legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A gyermek tapasztalatait, élményeit játssza el sajátos, gyakran átalakított formában.

Bármelyik élménye a játékának forrásává válhat.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait a játéokban jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó a pszichikumot, a mozgást az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A játék örömforrás, maga a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez örömet. Motivációja magában a tevékenységben van.

A játék tevékenységhez megfelelő esztétikus és egyszerű a gyermeki fantázia kibontakoztatásához segítő anyagokra, eszközökre, játékeszközökre van szükség, hogy a kreatív elmélyült játék megvalósulhasson.

A gyermek játék útján ismerkedik a világgal, a tárgyakkal, a valóság jelenségeivel, eseményeivel, ezáltal hatással van az értelmi képességek fejlődésére.

A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodáskorú gyermek életében, mert a kisgyermek képességeinek fejlődését segíti elő, valamint lehetőséget biztosít a szociális kreativitás fejlődésére (magatartás módok, szerepek felcserélése, mások ötletei iránti nyitottság).

Fejlesztő hatását fokozzák a játékot kísérő pozitív érzelmek. A játékot kísérő érzelmek közlési vágyat ébresztenek, fokozódik a gyermekek beszédkedve.

Játékban nyilvánulnak meg és fejlődnek a gyermekek közötti társas kapcsolatok, közelivé válnak, elfogadhatóvá a viselkedési szabályok és nagy hatással van a gyermekek ízlésének alakulásában is.

Bizonyos értelmi és szociális képességek kialakulásának optimális időszaka az óvodáskor. Ebben az életszakaszban többet tanul, anélkül, hogy ennek tudatában lenne, mint később egész életében. A tanulási folyamat szinte teljes egészében a játékban talál közvetítő közegre.

Célja:

A játék a gyermek útja annak a valóságnak a megismeréséhez, amelyben él, és amelyet tovább alakítani hivatott.

Feladatok:

- élménynyújtás és tapasztalatszerzés biztosítása
- a játék feltételeinek megteremtése megfelelő légkör, hely, idő, eszközök
- a játék irányítása – az óvónő feladata
- a gyermekek fejlődését elősegítő játék fajták biztosítása

Az egyes játékfajták kiemelt személyiségformáló hatása:

- Gyakorlójáték: Fejlődik a gyermek nagymozgása, finommotorikája, mozgáskoordinációja, térészlelése, tapintásos észlelése, verbális készsége.
- Szimbolikus szerepjáték: Alakul a gyermek szocializációs készsége, kommunikációja, erkölcsi, akarati tulajdonságai, kognitív képességei.
- Konstruáló játék: Alakul a szem-kéz koordinációja, finommotorikája, tér észlelése, alak- és formaállandósága, rész és egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája.
- Szabályjáték: Fejlődnek a kognitív képességei, formálódnak az akarati tulajdonságok, a szocializációs készsége.

A játék elválaszthatatlan a fejlődés egészétől, elválaszthatatlan a kognitív, az érzelmi, akarati, szociális, társas fejlődéstől. Elválaszthatatlan a mozgástól, a világtól és a tudat kialakulásától.

A fejlesztés tartalma:

Jó játék akkor alakul ki, ha a gyermekek megfelelő tapasztalatokkal rendelkeznek és van élményük, amit megjeleníthetnek játékukban.

A játék témája, tartalma nagyrészt a gyermekek valóságról szerzett tapasztalataitól, ismereteitől függ, ezért arra kell törekedni, hogy a gyermekek minél jobban megismerjék környezetüket, részesei legyenek az eseményeknek (pl. orvosi rendelő, szüret, betakarítás, stb.). Ezek a benyomások, tapasztalatok nem biztos, hogy azonnal jelentkeznek játékukban, nem szabad erőltetni megjelenítését, hiszen a közös játék alapja egy-egy gyermek egyéni élménye is lehet. Számolnunk kell azzal is, hogy a gyermekek negatív tapasztalatai is megjelennek játékukban, az óvónő jelenléte ilyenkor nagyon fontos. Az egymásra halmozott tevékenységek, illetve tapasztalatszerzés, a túlszűfolt óvodai élet, legalább olyan káros a gyermekekre, mint az egyhangú.

Jót és jól játszani a gyermek dolga – ezt csak akkor teheti, ha megfelelő körülményeket, feltételeket biztosítunk számára.

Elsősorban olyan nyugodt, barátságos, kiegyensúlyozott légkört, melyben a gyermekeknek módjában áll kiválasztani a számára legvonzóbb játéktevékenységet, módjában áll nézelődni, válogatni és dönteni, hogy mit hol és kivel kíván játszani. Elmélyülhet a választott tevékenységben, ki játszhatja pozitív és negatív érzelmeit. Ennek alapja az óvónő-gyermek közötti szeretetteljes kapcsolat.

A jó játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakoztatását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség.

A játékeszközök szabad birtoklása joga a gyermeknek, ennek a feltételnek a biztosításával, az elmélyült, hosszan tartó játékot, a játék zavartalanságát segítjük elő. Az újonnan jött társ befogadása, ill. elutasítása, az otthonról hozott eszköz birtoklása, illetve annak differenciált megosztása szintén a jó játék feltételei közé tartozik.

Az elmélyült, nyugodt játékhoz állandó és ideiglenesen kialakított játszóhelyek szükségesek. A csoportszobában, ill. az udvaron való szabad rendezkedés, aktív közreműködés a tervezés, a szervezés terén, a kreatív tárgyháználatot, ill. a döntésképeség és a szituációhoz való alkalmazkodás képességét alakítja ki a gyermekekben. Szabályokat az eszközök rongálása, egymás játéktevékenységének zavarása és a következő tevékenység akadályozása esetén alkalmazunk.

Folyamatos napirendünkkel rugalmasan alkalmazkodunk a játék feltételeihez.

A játékidő nagy részét a gyermekek által kezdeményezett, spontán kialakult játék tölti ki. A gyermekek egyéni képességeitől függően szükség van az óvónő által kezdeményezett és irányított játékokra is.

A játékirányítás alapvető sajátossága, hogy közvetett. Az óvónő mindenekelőtt azokat a feltételeket teremti meg, amelyek a játékokra hatással vannak, melyektől a játék függ.

Az óvónő a játékban elsősorban partner szerepet tölt be, együttműködik és segít, de csak olyan szinten és mértékben amennyiben az adott gyermeknek, adott szituációban szüksége van.

A segítség módját mindig a konkrét játékhelyzet, a gyermekek igénye és fejlettsége határozza meg.

Közvetlen beavatkozásra csak a társait rendszeresen zavaró gyermek esetében van szükség.

A játék örömet fokozza, ha az óvónő maga is szívesen vesz részt benne, szeret játszani, ismeri a gyermekek érdeklődési körét, tapasztalatait, élményeit, játékuk jellemzőit. Közben alkalma nyílik – ami egyben feladata is – egy-egy gyermek, egy-egy csoport megfigyelésére a gyermekek jobb megismerése érdekében. Erre alapozhatja a továbbiakban tervszerű kezdeményezéseit.

A gyermekek fejlődését elősegítő játékfajták óvodáskorban

Ismeretük azért fontos, mert mint fő tevékenységi forma a gyermekek képességeinek kibontakoztatásában fejlesztésében nagy szerepet játszanak.

Az óvodáskort megelőző szakaszban a gyermekek a tárgyi cselekvések egész sorát sajátítják el és gyakorolják. Ezek a gyermekkor minden időszakában újra megjelennek, valahányszor a gyermek egy új képességet szerez.

A gyermekek a játéknak ezen a fokon a felhasznált anyagok, eszközök tulajdonságaival, a tárgyak egymáshoz való viszonyával, működésével ismerkednek.

Fontos, hogy megfelelő mozgásteret, játékszereket, eszközöket, anyagokat biztosítsunk a manipulációs vágy kielégítésére. Gyakorlójáték jelentkezik a konstrukciós és szerepjáték elemeként is. Akkor kell erre felfigyelnünk, ha a gyermek kizárólag a gyakorlójáték szintjén marad.

A gyakorlójáték keretei között bontakozik ki a szerepjáték, mely nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajta.

A szerepekkel bővült fantáziajátéknak a megismerés szempontjából nagyon sok ismeret hordozója van. A vállalt szerepeken keresztül megjelenítik a valóság számukra lényeges elemeit, miközben sokoldalúan megnyilvánulnak és alakulnak a gyermekek közötti társas kapcsolatok (együtműködés, alá-fölérendeltség, viselkedési formák, fejlődik akaratuk, önállóságuk, beszéd-készségük, gondolkodásuk stb.).

Figyelemmel kísérjük a gyermekek szerepjátékát a gyerekek kérésére részt veszünk abban, jelentétünkkel, viselkedésünkkel mintát adunk (pl. egy-egy kevésbé vonzó szerep elvállalása.).

A szerepjátékban számos eszközre van szükségük a gyermekeknek, ezeket alkalomadtán az óvónővel közösen készítik el, barkácsolják össze, melyet fantáziájuk szerint szabadon használnak fel. Ehhez legyen egy kis sarok, eszközökkel, anyagokkal, hogy bármikor készíthessenek eszközöket.

A gyermekek kötetlen módon játszhatják el az élményeiket. Módot adunk, hogy szándékuk szerint átformálják, vagy szőjék tovább a történetet. Gondoskodunk jelmezekről, kellékekről, eszközökről. A báb mögé bújva a félénkebb, visszahúzódóbb gyermekek is szívesen szólnak meg. Legyen a báb állandóan jelen, kézközelben, legyen alkalmunk minden tevékenység közben szabadon használni. Készítsünk közösen bábokat. A gyermekek játékuk során valamilyen szabályhoz alkalmazkodnak. A szabálytanulás már csecsemőkorban elkezdődik. Minden szinten minden formában szabálytanulás folyik. Nem szándékosan, utánzás útján, aktív tevékenységgel a sokszoros újra játszás és a variáció lehetőségeivel. Megjelenik már a gyakorlójátékban is, ezek még nem tudatosan vállalt szabályok.

Ezt fejlesztjük tovább a szabálybetartás elemeinek megismertetésén át a szabályok pontos betartásáig óvodáskor végére.

A szabályjátékok egyes fajtái a gyermekek mozgását, mások elsősorban értelmi képességeiket fejlesztik. Megtanulják a magatartás alapvető formáit: szerénységet, mértéktartást, eredményre törekvést, kudarcűrést. Ezt a játékfajtát akkor szeretik meg igazán a gyermekek, ha érdekes és vonzó, a szabály érthető számukra, betartásuk nem okoz nehézséget. Az óvónő részvételét, figyelmét ez a játékforma különösen megkívánja.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szeretnek és tudnak játszani.
- A környezetükben megfigyelt, tapasztalt jelenségeket képesek feldolgozni és újra alkotni. Önállóan kezdeményeznek szerep-és szabályjátékokat. Elosztják a szerepeket, betartják a szabályokat, egymáshoz és a szabályokhoz tudnak alkalmazkodni.

- Elfogadják egymás véleményét, javaslatát, a konfliktusokat megoldják.
- Képesek problémahelyzeteket megoldani.
- Egyszerűbb kiegészítő eszközöket önállóan elkészítenek, játékaikban felhasználják azokat.

4.8.2. Vers, mese, dramatikus játék

Helye a nevelés folyamatában

Az óvodai nevelésnek fontos területe az esztétikai nevelés részeként a mese, vers, irodalmi nevelés. Része az óvodai életet átfogó anyanyelvi nevelésnek. Helye és ideje van mindig, ahányszor a nap folyamán lehetőség és igény van rá.

A mese és a vers emberi kapcsolatokra tanít, erkölcsi tartalma van, belső indulati élményeket közvetít.

A mondókák, dúdoló, versek, mesék hozzájárulnak a gyermekek érzelmi biztonságához, az anyanyelvi neveléshez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. Ritmusukkal, a mozdulatokkal és a szavak egységességével a gyermekeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, miközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Sajátosságai: szereplői sajátos személyek. Cselekményük sajátos környezetben játszódik, mesészerű fordulatokkal. A gyermek nem tart rá igényt, hogy igaz legyen, kettős tudattal éli meseélményeit. Képzeletbeli beleélése segíti és megalapozza a műalkotás befogadását. A mese oldja a szorongást, belső képteremtésre tanít.

A mese és vers élmény a kisgyermek számára, irodalmi nevelésről azonban csak akkor beszélhetünk, ha a gyermek szereti a verset, a mesét, ha örömet okoz neki, ha kéri, várja az újabb és újabb élményt. A gyermek kezdetben a befogadó, az óvónő az előadó. Az irodalom közege a nyelv, ezért lényeges, hogy nyelvvileg tiszta, esztétikailag értékes mesét, verset halljanak a gyermekek.

A mesék, versek az anyanyelv eszközei, a szóhasználat, a sajátos stílus az írói eszközök gazdag lehetőségeit kínálják. Az irodalmi művek szókészlete, a szójelentés megértése, a mesék fordulatai ösztönzik a gyermeket a szóbeli kifejezésre. Hozzásegítik őket szorongásaik leküzdéséhez, gátlásaik oldásához, képzeletük erősödéséhez, önbizalmuk „én” képük alakulásához.

A magyar gyermekköltészet, a népi hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Mese választáskor szükség van a tudatosságra, a gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembe vételére. A népmesék, a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, a klasszikus és kortárs irodalmi művek, valamint más népek nemzetiségek meséi mind mind szerepeljenek az repertoárban.

Az élőszavas mese különösen alkalmas az óvodáskorú gyermekek szemléletmódjának és világképének kialakítására.

Célja:

Az irodalmi érdeklődés felkeltése, a magyar kultúra értékeinek átadása. A nyelv szépségének, kifejező képességének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondat szerkesztéssel, a biztonságos önkifejezés megalapozása. (A gyermek saját vers és mese alkotása, annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja). A gyermekekkel való kölcsönös játékos beszédkapcsolat egyik nagy lehetősége, szellemi szükségleteik kielégítése: beszéd, tanulás, tanítás, szórakoztatás, kellemes időtöltés, együttes élmény.

Feladatok:

- a gyermekek irodalomhoz fűződő pozitív viszonyának fejlesztése
- A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása , mely segíti a gyermeket az ráhangolódásra és a mesék befogadására.
- a nyelvi érintkezés formáinak kialakítása, a gyermekek aktív bekapcsolása a verbális tevékenységbe
- a felhasznált irodalmi anyag igényes összeállítása

A fejlesztés tartalma

(2,5) 3-4 évesek: Mondókák, mondókamesék, állatmesék, történetek, rövidke versek, ismerkedés a képes- mesés könyvekkel.

4- 5 évesek: Mondóka, hangutánzó mese, párbeszédese mese, láncmese, egyszerűbb szerkezetű tündérmese, történetek, versek.

5-6-7 (8) évesek: Kiszámolók, felelgetők, versek, állatmesék, tréfás mesék, tündérmesék.

Az óvónő naponta többször kezdeményezzen verset, mesét, a gyermekek kérésének, érdeklődésének, az adott szituációknak megfelelően, az életkori sajátosságok figyelembevételével. Egy-egy mesét hosszabb időn keresztül legyen alkalma a gyermekeknek

meghallgatni. A mindennapi mesék hatásával segítse elő a dramatizáláshoz és bábozáshoz szükséges eszközökkel a mese tartalmának kijátszását. Beszéde feleljen meg a helyes magyar beszéd szabályainak. Pontosan fogalmazza meg az adott szituáció tartalmát. Legyen őszinte a gyermekekkel, igyekezzen önmagát adni, tekintse a gyermeket partnernek. Teremtse meg a mesehallgatás külső és belső feltételeit, hangulatát (fény, zene, festmény, természeti környezet stb.). Ossza meg érzéseit, érzelmeit a gyermekekkel. Magatartásával közvetítse, saját élményként élje át a mesékben rejlő üzenetet, azt az igazságot, hogy az ember mindig többre, tökéletesebbre törekszik. A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének egyik legfőbb segítője. A mese- képi és konkrét formában- tájékoztatja a gyermeket a külvilág és emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatairól a lehetséges megfelelő viselkedési formákról.

Igényesen válogasson egyéni érdeklődéséből, műveltségéből adódóan a rendelkezésre álló irodalmi alkotásokból. Az irodalmi anyag tartalma legyen szituációhoz és a gyerekek életkorához, érdeklődéséhez megfelelően kapcsolható. Forrásai a magyar és a világirodalom gyermekek számára készült alkotásai.

Óvodánkban az évszakokhoz és az ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódva választjuk ki az alkalomhoz a gyermekek érdeklődéséhez, az ismeretnyújtás szintjéhez legjobban illő meséket, verseket, mondókákat.

Az óvodában a népi, klasszikus, és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A szabadidő tartalmassá tételére és a mindennapi tevékenységek színesítésére alkalmazzuk népi gyermekköltészetünk alkotásait: ölbéli játékok, altatók, ujjsorolók, mondókával kísért mozgásos játékok, népi eredetű drámajátékok, növényekhez, állatokhoz kapcsolódó, hozzájuk fűződő érzelmi viszonyt tükröző és fejlesztő mondókák.

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzelmi- érzéki élményeket adnak.

Irodalmi nevelésünk akkor éri el célját, ha a gyermek befogadóból előadóvá válik. Mindennapi életében felismeri azokat a helyzeteket, amelyekre ráillenek az irodalmi alkotásokban megismert fordulatok, felfedezik környezetükben a szépet, a jót és egységben élnék önmagukkal és a világgal.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Szeretik és igénylik a mesemondást. Részt vesznek a mesemondás feltételeinek kialakításában. Figyelmesen végig hallgatják a mesét, tekintetükön látszanak a belső képzeleti képek jelei.
- Folytatásos mesét, verses mesét, meseregények szálait össze tudják kötni.
- Van kedvelt mesehősük, a mese fordulatait beviszik játékukba.
- A meséről beszélgetnek, szófordulatait mindennapi beszédükben alkalmazzák.
- Bábozás, dramatizálás, mesejelenetek ábrázolása kedvelt tevékenységeik közé tartoznak.

- Mesekönyvet önállóan nézegetik, hozzájuk kapcsolódó szöveget, képolvasást, magyarázatot összefüggően mondanak. A játék tartozékaiként verset, mondókákat az alkalomhoz illően önállóan mondanak.
- Önállóan kezelik a könyvespolc könyveit, vigyáznak rájuk.

4.8.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Helye a nevelés folyamatában:

A zene hatása olyan emberformáló erő, amely kihat az egész személyiségre. Az értékes zene fogékonnyá teszi az embert a szép befogadására, formálja ízlését és emberi magatartását.

Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

Megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat és szoktatja őket a szép, tiszta éneklésre. Fejleszti a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét, mozgáskultúráját.

Elsősorban az érzelmekre hat, de egyidejűleg az értelemre is. A képességek fejlődését az élet során szerzett tapasztalatok az ebből adódó tevékenységek határozzák meg.

Az óvodai ének - zenei nevelés szorosan kapcsolódik más nevelési területekhez, az évszakokhoz, népszokásokhoz, a mozgásokhoz, az óvodai élethez.

Zenei élményeket szereznek a gyermekek játék közben, kezdeményezéseken és foglalkozásokon.

Az óvodai ének-zenei nevelés során gyakran hatunk a gyermek érzelmeire és a gyermek érzelmei visszahatnak a felnőttére. Együtt örülünk, bánkódunk, mindez fejleszti az együttlét örömet.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet forduló pontjaihoz, valamint a különböző állami, egyházi jelen ünnepekhez fűződik

Célja:

- Kodály Zoltán megfogalmazásában célunk „Zenét művelő, zenét élvező és értő magyar közönség kiművelése, amely a kisgyermekkorban kezdődik.”
- A gyermekeknek az éneklés örömet szerezzen, belőle társas éneklés, társas zenélés bontakozzon ki, alapozza meg a zenei anyanyelv kialakulását. Kis zenei formákon keresztül a néphagyományokból kiindulva a világirodalom remekeihez jussunk el.

- Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, a korosztály sajátosságokra építve.

Feladatok:

- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése.
- A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, élménynyújtás.
- Képességfejlesztés: hallás, éneklési készség, ritmusérzék, harmonikus szép mozgás kialakítása, alapvető népi és egyéb hangszerekkel való ismerkedés.

A fejlesztés tartalma:

A zenei nevelés lehetőségeit az egész nap folyamán ki kell használni, a gyermek óvodába lépésének pillanatától az eltávozásig. A jó zenei légkör átszövi az egész napot. Énekeljünk, dúdolgassunk a gyermekek között hangulatkeltés, a gyermekek érzelmi állapotának megtartása vagy éppen megváltoztatása céljából. Az óvónő hangja a „zenei légkörhöz” tartozik, hangszíne, hangereje egész viselkedésmódja mint a gyermekek számára.

Biztosítson az óvónő megfelelő teret, eszközöket a sikeres zenei neveléshez. Vannak énekes játékok melyek kifejezetten udvarra alkalmasak, mert nagyobb teret igényelnek.

Rendelkezésünkre álló zenei eszközöket a nap folyamán bármikor használhatják.

Az énekelgetés, a személyes kapcsolat, az énekes játék a legjobb módszer a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltésére. Az énekelgető óvónő érzelmileg hat a gyermekre, a gyermek örül a közös játéknak, kedvet kap, utánozza és maga is énekelgetni kezd. Azok a gyermekek dúdolgatnak, énekelgetnek szívesen, ahol az óvónő is dalos kedvű és szeret a szavakkal, dallamokkal játszani. Zenei élményeket szereznek a gyermekek játék közben, spontán, kötött, kötetlen keretű szervezett foglalkozásokon, egyéni érdeklődésük alapján. A fejlesztés tartalma a korosztálynak megfelelő mondókákból, dalanyagból, táncos mozgásokból, zenére végezhető improvizációs mozgásokból és zenehallgatási anyagból áll.

Az óvónő feladata, hogy biztosítsa az éneklés, a mozgásos játékok gyermekek által kezdeményezett alkalmainak lebonyolítását, a kezdeményezések mozgás- és zenei anyagának a gyermekek életkori sajátosságaira épülő kiválasztását, kapcsolódását környezeti és hagyományápoló elképzeléseinkkel. Biztosítsa, hogy a gyermekek a nap bármely szakában próbálkozhassanak zenés tevékenységekkel, használja ki ezeket a lehetőségeket az egyéni fejlesztésre. Segítse a gyermekek önmegvalósítását, önállóságát, kreativitását, képzeletének és fantáziájának fejlődését.

A szerepcserés játékoknál lehetőleg minden gyerek kerüljön sorra.

A készségfejlesztő feladatok egymásra épülnek és mindaddig előkerülnek és felszínen vannak, ameddig az minden egyes gyermek sajátja nem lesz.

Az óvónő ismerje a zenei képességek fejlesztésének területeit, hogy munkáját tudatosan tudja megtervezni:

- éneklési készség (tisztá éneklés, a gyenge hallású gyermek, a gyermekhang ápolása és fejlesztése)

- a zenei hallás fejlesztése (magas és mély hang különbsége, halk-hangos közötti különbség, hangszínek felismerése, a belső hallás fejlesztése)
- ritmusérzék fejlesztése (az egyenletes lüktetés, az egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása, a tempóérzékelés, a mozgáskultúra, tánc, gyermekhangszerek)
- a zenei formaérzék fejlesztése (a motívumhangsúly kiemelése mozgással, dallammotívumok)
- a zenei alkotókészség fejlesztése
- a zene hallgatására nevelés

Pedagógiai Programunkban fokozottan építünk népi gyermekjátékokra, dalokra, mondókákra, néptáncra és a népszokásokból adódó egyéb zenei anyagra.

Zenei nevelésből adódó feladatok:

- Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően.
- Jeles napokhoz kapcsolódó óvodában játszható énekes népszokások válogatása: szüreti multság, farsang, kiszézés.

Az óvodapedagógus fontos feladata az énekléshez, énekes játékhoz a megfelelő friss levegő biztosítása.

(2,5) 3-4 évesek:

- A játékok elsősorban egyszerű utánzó mozgással kísért ölbéli játékok legyenek
- 6- 8 mondóka, ölbéli játékok, 10 – 15 énekes játék, 1 – 2 műdal.

4 -5 évesek:

- A játékok csoportos jellegűek: körjáték, szerepcserélő, sorgyarapító, párválasztó.
- 4 – 5 új mondóka, 12 – 15 énekes játék, 2 – 3 műdal.

5-6-7 (8) évesek:

- Ismerjenek meg újabb játékformákat: kapus, hidas, sor és ügyességi, esztétikus mozgást igénylő párjátékok.
- 4 -7 új mondóka, 15 – 18 új énekes játék 3-4 alkalomhoz illő műdal.

A fejlődés várható jellemzői

A gyermekek önként, belülről fakadó késztetesként énekelnek.

Egyszerű dallammotívumokat tisztán énekelnek vissza. A mondókákat a magyar beszéd ritmusa szerint mondják. A dallamfelismerést, ritmusvisszaadást változatos formában alkalmazzák. Halk-hangos éneklést, gyors-lassú tempó érzékeltetését, felelgetős játékot, magas - mély éneklés közötti különbséget egyedül is képesek érzékeltetni.

Belső hallásuk kifejlett, dallambújtatásra, hangszínek megkülönböztetésére, hangszerek hangjának felismerésére képesek. Megérzik a zenei motívumok hosszát, azt mozgásban és térben szemléltetik.

Egyöntetűen körben járnak szép testtartással, kézfogással is. Egyszerű táncos mozgások elemeit

ismerik (dobbantás, koppantás, páros forgás, kilépés stb.).

Térformák kialakítására, visszaalakítására esztétikusan képesek.

Dalokhoz egyszerű játékokat, mozgást kitalálnak. Élőzenét, népdalokat, műdalokat figyelmesen hallgatják, örömet jelent számukra a zene. A gyermek képes egyszerűbb hangszerek használatára. Ismerik a népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, rigmusokat.

4.8.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Helye a nevelés folyamatában

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermekek alapozó élményei a külvilágról szerzett tapasztalatai eltérőek.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejező képesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendező képességek alakulását, a gyermeki élmény és fantázia világ gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, a fenntarthatóságra való nevelés.

Célja:

A gyermek számára képesség jellegű tudás megszerzése, mely által a gyermek vizuális, kommunikációs képessége fejleszthető. Ennek eredménye a kreatív, esztétikum létrehozására, tartalom és forma összhangjának kifejezésére képes gyermek nevelése.

Feladata:

- megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alap elemeivel és eljárásaival
- feltételek biztosítása: - tapasztalat, élmény, lehetőség, eszközök

A fejlesztés tartalma

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalkotás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái jelennek meg mindennapjainkban.

Minden csoportban a gyermekek rendelkezésére áll: a megfelelő hely és a gyermekek által elérhető, bármikor elővehető eszközök. (ceruza, zsírkréta, olló, ragasztó, gyurma, különböző minőségű papírok, festékek, ecsetek).

Az óvodai élet során sokféle tevékenység szervezésére, kezdeményezésére van lehetőség, építés, plasztikai munkák, képalakítás, festés: papírra, üvegre, fára, textilre, rajzolás, fonás, szövés, barkácsolás, pókozás, gyöngyfüzés, nemezelés, tojásfestés, papír hajtogatás, mézeskalács-figura készítés.

Az eszközökhöz kapcsolódó technikai ismeretek elsajátítása, a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve, kis létszámú csoportokban történik.

Számba vesszük a környezet változásából és az azokhoz kapcsolódó jeles napok szokásaiból, ünnepek tartalmából adódó lehetőségeket, az oda illő anyagokat, a velük kapcsolatos eszközöket, technikákat használjuk a gyermekekkel.

Az óvónő felkészültsége lehetővé teszi a programból adódó feladatok sokszínű megoldását. A gyermekek igényeinek kielégítésére törekszik, hozzájárul környezete ízlésformálásához, esztétikai fejlődéséhez.

Az óvónő feladata:

(2,5) 3- 4 évesekkel megkedvelteti az ábrázolási technikák közül a rajzolást, festést, mintázás alaptechnikáit, nyomdázást, tépést, ragasztást

4-5 éves gyermekek körében formálja a képalkotást, megismerteti a vágás, a hajtogatás, egyszerűbb fonás, varrás és gyöngyfüzés alapjait

5-6-7 (8) éves gyermekeknél a képalkotás különböző változatos technikákkal történő készítését erősíti (pl. mozaik, kollázs, nyomatok) és megismerteti a szövés technikáját, valamint a többféle technikai megoldást igénylő barkácsolást

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- élményeiket, tapasztalataikat vizuálisan képesek megjeleníteni,
- a rendelkezésükre álló tér alakításában ötletesek, célszerűek,
- tárgyak térbeli kiterjedésével tisztában vannak, főbb formai jellemzőket megneveznek,
- A képi kifejezés változatos eszközeit készségszinten alkalmazzák,
- Színhasználatuk valóságnak megfelelő, vannak kedvenc színeik,
- Formaábrázolásuk részletező, mozgásábrázolással próbálkoznak,
- Tárgydíszítésben önállóak, az ábrázolás technikáit készségszinten művelik,

- Tevékenységük kitartó, egymás munkáit értékelik,
- Fejlettségi szintjük a részletgazdagságban, kompozíciókészítésben, bonyolultságban, tervszerűségben tükröződik,
- Egyre gyakoribb az együttes alkotás,
- Szem-kéz mozgása összerendezett,
- Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót,
- Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete, intermodalitása korának megfelelő,
- Ábrázolása során kitartó, akár több napon keresztül is képes munkálkodni,
- Alkotás közben ügyel környezetére és saját maga, munkája tisztaságára,
- Megfelelő a finom motorikus képessége, nem görcsös, biztos a vonalvezetése,
- Szereti maga körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszíti a környezetét,
- Díszítőjellegű, írás-előkészítő feladatokat szívesen oldanak meg. A balról jobbra haladás a díszítőmunkában – szín, forma, mennyiségi – ritmus tartásával nem okoz problémát.

4.8.5. Mozgás, mozgásos játékok

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermekek optimális személyiség fejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho-motoros készségek és egyéni képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató-, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Mindezek nagymértékben hozzájárulnak a tanulási képességek, kompetenciák kialakulásához, fejlődéséhez.

A gyermek természetes mozgásigényére figyelemmel, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeket, az óvodai élet egyéb tevékenységeibe komplexen beépített testmozgást kiegészítik az irányított mozgástevékenységek, amelyek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére. (pl. pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás.)

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Helye a nevelési folyamatban

Az óvodába kerülő egészséges gyermekek szívesen mozognak. A mozgás és tevékenység útján szerzett tapasztalatok érthető és jól feldolgozható információt jelentenek, ezért a mozgásnak az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepe van. A mozgás a gyermek napi tevékenységben szinte állandóan jelen van és a testnevelés keretein belül tervszerűen, de egyénre szabottan valósítja meg feladatait.

Az egészséges életmód területén hozzájárul ahhoz, hogy a számtalan tevékenység – főként a szabadban – a gyermekek természetes igényévé váljon.

Hozzájárul az értelmi nevelés megvalósításához, a különböző mozgások ismétlésével, felidézésével, fejlődik a gyermek vizuális memóriája. A testrészek a téri irányok és a különböző formák megismerésével gyarapodnak ismeretei. A hallott, látott és elvégzett cselekvések elősegítik a fogalomalkítást és a keresztcsatornák fejlődését. Mozdulás közben lehetőség nyílik a környezet tapasztalati megismerésére. A gyermek saját testének mozgásos képességeinek megismerésével fejlődik „én” tudata, szociális énje. A közös mozgás öröme elősegíti a társas kapcsolatok alakulását, a társakhoz való alkalmazkodást, mozgás közben fejlődik önuralma, együttműködő képessége, akarata. Kialakul egészséges versenyszelleme.

A torna, a mozgásos játékok hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához. (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás)

Célja:

A személyiség sokoldalú fejlesztése, változatos tevékenykedtetésen, a fizikai aktivitáson keresztül. A szellemi aktivitás előkészítése a gyermek, alkotó, gondolkodásának kibontakoztatása. A rendszeres mozgással egy egészséges életvitel megalapozása.

A mozgásfejlesztés területei:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés
- szervezett mozgásos tevékenység

Mozgásfejlesztés a szabad játékban

Célja:

- Megőrizzük, és ha szükséges, felkeltjük a mozgáskedvet és tudatosan építünk rá.

- Minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet.
- Bátran, örömmel mozogjanak a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Életkori jellegzetességek:

(2,5) 3-4 éveseknél a természetes nagymozgások fejlődését kívánjuk segíteni. Ezért a leginkább a csúszáshoz, bújáshoz, mászáshoz szükséges eszközöket kell biztosítanunk a csoportszobában is.

4-5 éves korban nagyobb hangsúly kap a szem – kéz, szem- láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése. Ezt a célt szolgálják a különböző célba dobó játékok az ugró iskola, ugrókötelezés, valamint a manipulációs, barkácsoló tevékenységek is.

Az egyensúlyérzék fejlesztik a különböző hinták, fizioterápiás labda, füles labda, Body Roll, billenő forgó korong.

5-6-7 (8) éves korban a finommotorika fejlesztésére kell a legnagyobb hangsúlyt fektetni.

A játékban nagyon sok lehetőség nyílik ennek a spontán fejlesztésére pl. tépés, vágás, varrás, gyöngyfüzés, kicsi elemekből építés, konstruálás, babaöltöztetés, barkácsolás.

Az udvari játék a mozgás serkentését szolgálja. Gondoskodunk a megfelelő eszközökről, lehetőségről és így minden kisgyermek saját szabad választása alapján tevékenykedhet.

Mászásra, bújásra készítheti a gyermekeket a mászóka, hinták. Egyensúlyozásra a mozgó gerenda.

Szívesen próbálkoznak a rollerezéssel, biciklizéssel. A bátorság, ügyesség erőnlét kipróbálását teszi lehetővé a többfunkciós mászóvár. A labdajátékok közül választhatják pl. foci, kidobós, labda tölcser

Mozgásfejlesztés a testnevelési foglalkozásokon és a mindennapi testnevelésen

Célja:

- A tervezett, szervezett irányított testnevelési játékokkal a mozgáskultúra fejlesztése.
- A koordinált mozgás alakítása
- Téri tájékozódás, oldaliság kialakítása

A testnevelési foglalkozások anyaga, az atlétikai, torna, játék jellegű fő gyakorlatokból tevődik össze. Alapja Szöllősyné „Mozgásfejlesztés az óvodában” című könyve, amely ötleteket ad a tematikára és módszertanra. A játékot a játékoságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben. A játék egy foglalkozáson belül sokszor megjelenik, a feladattól függően hol mint eszköz, hol mint cél. A testnevelési foglalkozások során alkalmat teremtünk speciális gyakorlatok beiktatásával a testalkati deformitások megelőzésére is (lábboltozat-erősítés, gerinctorna).

A tevékenységek megtervezésénél fontos, hogy a fejlesztő feladatok természetesen illeszkedjenek a testnevelés anyagához. Tudjuk, hogy a gyermekeknek sok mindent meg lehet tanítani, de fejlődésüket csak akkor segítjük, ha megfelelő időben a megfelelő tevékenységeket végeztetjük velük.

(2,5) 3-4 évesek testnevelési anyaga nagyrészt a természetes mozgásokat tartalmazza, ezért ennél a korosztálynál a nagymozgások fejlesztése kiemelt feladat. Különböző járások, futások, csúszások, mászások talajon, szereken, tárgy alatt vagy tárgy fölött, szer megkerülésével. Az egészséges személyiség fejlődéséhez hozzátartozik, hogy a gyermeknek önmagáról egyre pontosabb információi legyenek. A testnevelési foglalkozáson, a legtermészetesebb módon ismerkedhet testrészeivel és azok funkcióival.

4-5 éves korban a mozgásfejlesztésből már nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése. Ennek érdekében sok olyan gyakorlatot tervezünk, amikor különböző irányokban végeznek mozgásokat és különböző formákat mozognak be. Pl. futás, jelre sorakozás az óvodapedagógus előtt (az óvónő a helyzetét mindig változtatja) szökdelés padok körül, fák között, hullámvonalban, elhelyezkedés különböző szereken, formákban

A mozgásfejlesztésnél előtérbe kerül:

- Az egyensúly érzék fejlesztése, pl. különböző mozgások végzése emelt felületen, forgások, fordulatok, testhelyzetváltozások, futás közbeni megállások.
- Szem-kéz, szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok, pl. babzsák feldobása, elkapása, célba dobás, egyensúlyozó járás létra fokai között, célba ugrás.

A testséma fejlesztésnél kiemelt helyet kap az oldaliság tanítása. Náluk már a jobb, bal kifejezést használjuk a csuklójukon lévő jelhez igazodva. Pl. „Emeljétek fel a szalagos jobb kezeteiket!” A csukló megjelelése a kezességtől független. A pontos eligazodás miatt azonban fontos, hogy mindig ugyanarra az oldalra kerüljön a szalag.

5-6-7 (8) éveseknél az észlelés fejlesztése a legfontosabb. Ebben az életkorban az alaklítás, forma állandóság fejlesztésére tervezhetünk sok gyakorlatot. Ezek közül egyes gyakorlatok csukott szemmel is elvégezhetők. Pl. Labdagurítás a test körül, jobb és bal kézzel, csukott szemmel is. Körforma kialakítása szalaglengetéssel, karkörzéssel test előtt, test mellett, csukott szemmel is. Új feladatként jelentkezik a finommotorika fejlesztése. Ez nagyon lényeges fejlesztési terület, mivel a finommotoros koordináció az írás megtanulásának elengedhetetlen feltétele. Testnevelési foglalkozáson ez természetes módon a szerek különböző fogásmódjával, kisebb testrészekkel végzett mozgásokkal lehet fejleszteni. Nagyon jól használhatók erre a célra különböző méretű labdák, botok, szalagok. A foglalkozásokon lehetőség nyílik a keresztszaternak fejlesztésére. A bemutatott gyakorlatokat látják, hallják, a tevékenység pontos megnevezését és elvégzik a látott, hallott feladatokat.

Feladatok:

- a fizikai állóképesség fejlesztése, az önértékelés és az önbizalom növelése,
- nagy és finom mozgások és a fizikális erőnlét fejlesztése, egyensúlyfejlesztés, szem- kéz, szem- láb koordináció, ritmusérzék fejlesztés,
- testsémák fejlesztése: - testrészek ismerete, a test koordinációjának alakítása, testfogalom, kezesség, lateritás, dominancia,
- a vizuális és auditív percepció fejlesztését alapozó, ill. azt kiegészítő mozgások,
- pantomimika fejlesztésével a testséma és az emocionális érzés fejlesztése,
- a problémamegoldó képesség erősítése mozgásos tevékenységgel elvégzett

feladatmegoldásokkal,

- mozgással kapcsolatos szókészlet fejlesztése,
- egészséges versenyszellem kialakítása.

A mozgásfejlesztés tartalma

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára biztosítani kell. A szabad mozgástevékenységnél cél a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése, a tudatos környezetalakítás. Kísérletezhessenek kedvük szerint, korlátozás nélkül, bátorságuk szerint minden tornaszeren, udvari játékon.

A mindennapi testnevelés a gyermekek napirendjében fontos szerepet tölt be, felfrissíti, edzi őket, elősegíti mozgásszintjük és testi képességeik fejlődését.

Naponta egy alkalommal szervezzük, időtartama a gyermekek fejlettségétől függ.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok (népi) játékok és táncok elsősorban a néptánc, amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában, vagy a játszó udvaron is megszervezhető.

Mozgásanyaga a testnevelési foglalkozások mozgásanyagához kapcsolódik, azt előkészíti, ill. az ott megtanultak begyakorlására szolgálnak.

Helyszíne a csoportszoba, ill. az udvar.

Testnevelési foglalkozások: - kötelezően szervezett tevékenységek, amelyek természetesen nem jelenthetnek kényszert a gyermek számára. Minden csoportban hetente egy alkalommal van foglalkozás. Helye a tornaszoba illetve az udvar.

A gyermekek a különböző nehézségű feladatokat fokozatosan, egyéni képességeiknek megfelelően sajátítják el, fontos, hogy folyamatosan mozogjanak és a mozgás öröm legyen számukra.

Mindezekhez meg kell teremteni a feltételeket.

Az óvodapedagógus feladatai:

A csoport berendezésénél, az eszközök kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlettségét, az egy csoportba járó gyermekek egyéni mozgásszintjét és mozgásigényét.

Biztosítjuk a csoportszobában és az udvaron a nagyobb mozgást igénylő játékok számára a megfelelő helyet és kihasználunk minden lehetőséget.

A gyermekek napját az óvodában úgy szervezzük, hogy minden gyermek számára biztosítva legyen az a mozgáslehetőség, amit szervezete és idegrendszere igényel. Mozgásukat az óvónő csak akkor korlátozza, ha az veszélyt jelent saját magára vagy társaira. Az óvónő mintaadó magatartásával járuljon hozzá ahhoz, hogy a mozgás hozzátartozzon az életformához és az öröm forrása legyen.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szeretik és igénylik a mozgást. Ellenálló képességük, edzettségük, alkalmazkodó

képességük szabályokhoz és társakhoz kifejlődött. Magatartásukban megnyilvánulnak erkölcsi tulajdonságaik, mint felelősségérzet, segítőkészség stb.

- Ismerik az eszközök nevét és a gyakorlatokhoz kapcsolódó kifejezéseket.
- Mozgásuk összerendeződött.
- Erőnlét, egyensúlyérzék, ritmusérzék kifejlődött.
- Kitartóan képesek a feladatok elvégzésére: futás, járás, egyensúlyozás, irányváltztatás, téri tájékozódás, térben mozgás, eszközös játékok (labda, kötél) kúszás, ugrás.
- Játékos és versenyhelyzetekben megfelelő akarattal, fantáziával, kreativitással, önálló szervezéssel vannak jelen. Figyelmük, gondolkodásuk, emlékezőképességük, ötletességük megfelelő szintű.

4.8.6. A külső világ tevékeny megismerése

Helye a nevelés folyamatában

Az óvodai nevelés akkor valósítja meg célját, ha programját a gyermekek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenységrendszerbe ágyazza, kihasználja a tapasztalatszerzés természetes élethelyzetét, s ezeket tudatosan meg is szervezi.

Elősegíti, hogy a gyermekek természeti és társadalmi környezetükről tapasztalatokat szerezzenek, mely tapasztalatok szükségesek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, a környezettel való aktív kapcsolat tevékeny kialakításához.

Segíti a gyermekek spontán és irányítottan szerzett tapasztalatainak feldolgozását, fejleszti értelmi képességeiket, lehetővé teszi a csoporthoz való érzelmi kötődést, kapcsolatépítést, a szülőföld szeretetének megalapozását. A kisgyermekek első tapasztalatait környezetéből meríti.

A különböző hatások ellenére a családi nevelésnek alapozó, a fejlődés folyamán a személyiség jellemzőinek kialakulásában elsődleges szerepe van.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermekek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéző képessége, fejlődik tér-, sík-, és mennyiség szemlélete.

A tevékenység célja

A gyermekek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerezzen a szűkebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formái, mennyisége, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakuljon a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, szeretetét, az értékek megőrzését.

Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedésformák kialakítása, amelyek meghatározzák a természet és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus együttélést.

Az óvodapedagógus feladata:

Tegye lehetővé a gyermek számára a környezete tevékeny megismerését, biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás formálás alapozására, alakítására.

A fejlesztés tartalma

A természeti és társadalmi környezet megfigyelése és tapasztalatok szerzése, kis létszámú csoportokban történik, amelyek során lehetőség adódik a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembe vételére, az ismeretek bővítésére, a nyelvi kommunikációs képességek fejlesztésére.

Néphagyományok ápolása, a falu kézműves házának rendszeres látogatása, a kiállítási tárgyak megismerése.

Társadalmi környezetükből a gyermekek rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel a családról, szükségleteiről, munkájukról, az egymáshoz való viszonyáról, az együttélés konkrét tapasztalatairól. Viselkedésüket jellemezze a szeretet, a tisztelet, az őszinte együttérzés, a segítő szándék és a megértés. Magatartásukban nyilvánuljon meg a tolerancia és az önfegyelem.

Az óvoda új környezet a gyermek számára, ezért fontos, hogy megismerése érzelmileg pozitívan hasson. Megismerése során egyre nagyobb biztonsággal és otthonossággal mozog az óvodai környezetben. A gyermekek ismerjék a felnőttek óvodai munkáját. Saját közreműködésükkel ők is hozzájárulnak környezetük ápolásához.

Szerezzenek tapasztalatokat az óvoda környezetében megfigyelhető foglalkozásokról (kereskedelem, építkezés stb.). Legyen tapasztalatuk az orvos, a védőnő munkájáról.

Tudják megnevezni az emberi testrészeket, ismerjék érzékszerveiket, azok funkcióit; védelmét, gyakorolják önálló tisztántartásukat.

Látogassanak el az iskolába, ismerkedjenek az ott folyó munkával (5-6-7 évesek).

Gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést. Ismerjék a közlekedési eszközöket, az óvoda környezetében megtalálható lehetőségeket autó, autóbusz, motor, kerékpár, kirándulások alkalmával a vízi és légi közlekedési eszközöket) természetes környezetben figyelhessék meg, szerezzenek tapasztalatot, gyakorolják a viselkedési formákat (köszönés, idősek segítése stb.)

Figyeljék meg a napszakokat, gyakorolják az ehhez kapcsolódó tevékenységeket. Időérzékük fejlődjön. Legyen fogalmuk kisebb-nagyobb időegységekről (év, évszak, hónap, hét, nap).

A természeti környezetet az évszakok változásain keresztül közvetlen megfigyeléssel tapasztalják meg.

Az időjárás és a természet jellemzői, a színek, fények, formák szépségei tapasztalatokat nyújtanak.

Ismerkedjenek a növény és állatvilággal, a vízparti élőhelyeket természetes közegben figyelhetik meg a halas tónál, a kanálisnál. A környezet tudatos szemlélet formálása érdekében kiemeljük ezek óvásának védelmének fontosságát.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismeretbe is juttatjuk a gyermekeket, és elérjük, hogy azokat a tevékenységeikben alkalmazni tudják. Felismerik a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: Alakul az ítélőképességük, fejlődik-tér, sík- és mennyiségsszemléletük.

A matematikai nevelés elősegíti a gyermek környezetéről szerzett tapasztalatainak feldolgozását.

Főbb tevékenységek a matematikai tapasztalatszerzés területén:

- Megfigyelések, összehasonlítás szétválogatás tulajdonságok szerint, saját szempontok alapján.
- Sorba rendezés, mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályosság szerint.
- A számfogalom megalapozása mérési, összemérési feladatokkal, mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel.
- Tapasztalatszerzés a geometria körében: építés, síkbeli alkotások, geometriai formák felismerése.
- Tükörrel való tevékenység, mozgások tükör előtt. (fontos feltétele a téri percepció kialakításának)
- Tájékozódó képesség fejlesztése térben és síkban. (testnevelés, rajzolás, énekes kör-és szabályjátékok stb.)

A matematikai nevelés anyagát, nem elvont „ismeretek” alkotják, hanem a környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok feldolgozásával az egyéni fejlődés figyelembevételével, a problémamegoldó tevékenység környezetre való kiterjesztésével alakítjuk ki.

4.8.7. Jeles napok, hagyományok

Óvodánkban az évszakokhoz kapcsolódó ünnepkörök, jeles napok adnak keretet munkánknak.

A gyerekek megszokják, hogy a jeles napok ismétlődnek, és hogy mindennek megvan a maga ideje. A várakozás, a készülődés fokozza az ünnephez fűződő érzelmeket, belső tartást ad, s ezáltal teljesebbé válnak gyermekeink személyisége.

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban:

- vers, mese, dramatikus játék (népmesék, mondókák, közmondások, találós kérdések)

- ének, énekes játékok, zenehallgatás (mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene, gyermektánc)
- rajz, mintázás, kézimunka (tárgykészítő népi játékok, szövés gyöngyfűzés agyagozás, nemezelés, mézeskalácssütés stb.)
- a környezet tevékeny megszerettetése
- találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások
- mozgás, mozgásos játékok (ügyességi és sportjátékok)

Óvodánk jeles napjai, az évszakokhoz kapcsolódóan:

Ősz jeles napjai:

- Állatok világnapja (október 04.)
- Szüreti mulatság
- Mobilitás hete
- Ősz ünnep

Tél jeles napjai:

- Advent
- Hálaadás
- Mikulás várás
- Karácsony
- Farsang
- Kiszabás égetés

Tavaszi jeles napjai:

- Március 15.
- Víz világnapja (március 22.)
- Húsvét
- Föld napja (április 22.)
- Május 1.
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Nemzeti összetartozás napja
- Évzáró, nagycsoportosok búcsúztatása

A tartalmi megvalósítást kisebb és nagyobb korosztály szerint csoportosítjuk.

Állatok Világnapja

Képeket gyűjtünk a kedvenc állatainkról. A gyerekekkel állatokról szóló mondókákat mondogatunk, állatokról szóló dalokat énekelgetünk. Lehetőség szerint otthoni közegben is ismerkedhetnek az állatokkal.

Szüret, szüreti multság

A kisebbek hallgassanak éneket, mondókát almáról, szőlőről, szüretről. Kedvük szerint vegyenek részt szüreten, a multságban. Szemezzék a szőlőt, kóstolják a mustot.

A nagyobbak legyenek aktív részesei a multságának: táncoljanak, énekeljenek, játsszanak szüreti népi játékot, szemezzék, préseljék a szőlőt. Készítsenek termésekből egyszerű hangszereket.

Adventi időszak

Advent, Miklós nap, Luca nap

Advent

Minden csoportban adventi koszorút és adventi naptárt készítünk. Az ünnepért felelős óvónők elkészítik az udvaron is a nagy adventi koszorút, amit közösen gyűjtünk meg megismerve a különböző gyertyák jelentését.

Mikulás

A gyerekeknek bábdarabbal kedveskedünk. Minden kisgyereknek személyesen adja át a Mikulás a csomagot.

Luca napja

Minden csoport Luca napi búzát ültet, és folyamatosan gondozza.

Karácsony

Mézeskalácsot sütünk, apró ajándékokat készítünk, gyertyát gyűjtünk a karácsonyi ünnepélyen, és a gyerekekkel együtt közösen énekelünk. Mesejátékkal vagy bábdarabbal kedveskedünk a gyerekeknek.

Farsang

Télbúcsúztató népszokás, vízkeresztől a húsvétot megelőző nagyböjt kezdetéig, hamvazó szerdáig tart. A tavaszvárás öröm ünnepe, évszázadok óta az evés ivás, lakodalmak, disznótorok, jelmezes felvonulások, bálók jellemeztek.

A gyermekek farsangi dalt bálba hívogató mondókát tanulnak. Segíthetnek jelmezük, maszkjuk elkészítésében, részt vesznek a táncban, az ügyességi játékokban, a csoportszoba feldíszítésében, átrendezésében.

Kisze báb égetése

Télűző népszokás, a gyerekekkel közösen izzuk el a telet és elégetjük a nagycsoportosok által készített Kisze bábót.

Március 15-e

A gyermekek megismerkednek a magyar jelképekkel, szimbólumokkal. A gyermekeknek Kossuth-nótákat énekelünk, korabeli képeket mutatunk huszárokról, katonákról, az akkori öltözködési szokásokról.

Készülnek a zászlók, a kokárdák, a csoportszobákat nemzeti színbe öltöztetjük. Nemzeti színű zászlót és virágot viszünk a községünkben lévő emlékhöz.

A gyermekek és az óvodapedagógusok az ünnephez méltó fekete- fehér öltözékben, kokárdával jelennek meg aznap az óvodában.

A víz világnapja

Jó alkalom arra, hogy végig gondoljuk, mit jelent számunkra a víz, mint az élet jelképe, szimbóluma, melyet joggal nevezhetünk az élet bölcsőjének. A víz jelentőségéről beszélgetünk a gyerekekkel. Ellátogatunk a horgásztóhoz, és a kanálishoz, ahol megfigyeljük a környezetet.

Húsvét

Locsolkodás, közös nyuszi várás

Tojást festünk, díszítünk különböző technikákkal minden csoportban. Minden kisgyermek részt vesz a Nyuszi futáson.

Az ünnepért felelős óvónők elkészítik az udvaron a nagy nyuszi fészket, ahová elrejtik a nyuszi csoportonként az ajándékát. Körbe álljuk a nyuszi fészket, nyusziról szóló mondókákat mondogatunk, tavaszi dalokat énekelünk.

Díszítsék az ablakot festéssel. A fiúk locsolják meg a lányokat és az óvodapedagógusokat, a lányok készítsenek tojást a fiúknak berzseléssel, viaszozással, karcollással.

Föld napja

Megkérjük a gyerekeket és a szülőket, hogy ezen a napon biciklivel vagy gyalog közlekedjenek földünk védelme érdekében. Ezen a napon díszfát vagy cserjét ültetünk az óvodánk udvarában, és minden csoport nagytakarítást végez a saját udvarrészén.

A gyermekek reggel 1-1 cserép virággal érkeznek, amit az óvodai kiskertbe közösen kiültetünk.

Május 1-je

A természet virágba borulását, a tavasz ébredését ünnepeljük. A nagycsoportosokkal feldíszítjük a májusfát különböző színű szalagokkal. Közösen körbejárjuk a fát, tavaszi dalokat énekelgetünk. A csoportokban a gyermekek apró májfát készítenek.

Anyák napja

Az anyukákat, nagymamákat a gyermekek egyenként köszöntik, verssel, dallal, virággal, saját készítésű ajándékkal. A köszöntés az esztétikusan, ízlésesen feldíszített csoportszobában történik.

Gyereknapi

A gyermekeknek változatos programokkal készülünk: népi játszóház, bábszínház, vattacukor, tűzoltó- rendőr bemutató, kézműves tevékenységek stb.

A szülőkkel közös sportdélutánt szervezünk, ahol ügyességi játékokat játszunk.

Nemzeti Összetartozás Napja

„A Magyar Köztársaság felelősséget érez a határainkon kívül élő magyarok sorsáért és előmozdítja Magyarországgal való kapcsolatuk ápolását.”

A trianoni emlékmű megtekintése, virágcsokor elhelyezése.

Évzáró, nagycsoportosok búcsúztatása

Június első hete: az éves anyagból vers, mondóka, rigmusok, dalos játékok, valamint az iskolába menő gyermekek búcsúztatása, hagyományainknak megfelelően.

Minden ünnepi alkalomra jellemző külsőség a csoportok megfelelő díszítése, az ünnepi terítés, az étrend és a gyermekek, felnőttek alkalomhoz illő öltözeke

Születésnap az óvodánkban

Az ünnepeltet a szülővel egyeztetve felköszöntjük. Apró ajándékkal, dallal, verssel, jókívánságokkal és kedvenc mesével kedveskedünk neki.

A születésnapos házi készítésű sütemények kivételével, bármivel megvendégelheti társait. (Nagyon örülünk, ha valaki az egészséges táplálkozást figyelembe véve hoz meglepetést a gyermekeknek.)

Minden csoportban található születésnapi torta, amely alkalmas a gyertyagyújtásra

Környezettudatos magatartás formálása

A környezetvédelem a környezet ismeretén, megbecsülésén, rendben tartásán alapul, ehhez szükséges a természethez való pozitív érzelmi viszony, mely tiszteletet jelent mind a társadalmi, mind a természeti környezettel szemben.

A környezetalakítással és a munkatevékenységgel szorosan összekapcsolódik. Fontos nevelési feladat, hogy a gyermekek védjék az élő környezetet, gondoskodjanak életfeltételeik biztosításáról, ne rongálják, ne pusztítsák azt. Tudják, hogy minden élőlénynek joga van az élethez. Az idősek tisztelete, a kisebbek gyengébbek óvása, védelme, a felnőttek munkájának megbecsülése a környezetvédő magatartás kialakulásának feltétele.

A jövő környezetét a jelen óvodásai fogják alapvetően meghatározni, ezért nagyon fontos az óvoda minden dolgozója és a szülők környezetvédő magatartása a környezetszennyezés elkerülésében és a környezet helyreállításában.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Ismerik nevüket, szüleik nevét, foglalkozását, lakásuk címét. A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően megnevezik, igényesek testük tisztaságára.

Megkülönböztetik a jobb és a bal oldalt, dominanciájuk kialakult.

Gyakorlottak lesznek az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket, járműveket, tudják, hogy azok az emberek munkájaként készülnek és az emberek munkáját könnyítik.

Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellemző tulajdonságaikat, az évszakokhoz kapcsolódó néhány kiemelkedő népszokást, hagyományt.

Felismerik és megnevezik a napszakokat, hónapokat, a hét napjait.

Ismerik a növény szót, annak tartalmát, tudják, hogy a növény fejlődése és az időjárás között összefüggés van. Tudják, hogy a növényeket gondozni kell, ismernek néhány növényekkel kapcsolatos munkát (szántás, szüret, aratás stb.).

Ismerek és megnevezik környezetük színeit, a sötét és a világos árnyalatait, gyakran észlelt tárgyak feltűnő összefüggéseit. Képesek lesznek ismert tárgyak, jelenségek közötti összehasonlításokat végezni külső jegyeik, rendeltetésük szerint.

Ismernek néhány jellegzetes hagyományt, jeles napot a hozzájuk kapcsolódó szokásokat.

Képesek az óvónő kérdéseit, gondolatait megérteni, követni. Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek Szívesen vesznek részt terepgyakorlaton, kiránduláson, sétákon, kiállításon, rendezvényen.

Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat szabadon is elmondja, egymás állításainak igazságát meg tudja ítélni. Jól ismert tulajdonságok szerint, válogatást, összehasonlítást, sorba rendezést végeznek.

Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, a halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket (több, kevesebb, ugyanannyi, rövidebb, hosszabb stb.).

Önállóan is össze tudnak mérni hosszúság jellegű mennyiségeket, két halmazt párosítással az elemek különféle színe, nagysága, elrendezése esetén is.

Elő tudnak állítani különféle elemekből, különféle elrendezéssel, bontással, többet, kevesebbet, ugyanannyit. Meg tudnak számolni tárgyakat legalább 10-ig oda-vissza. Számfogalmuk kialakult, elemi műveletekre képesek 10-es számkörön belül.

Halmazokat tudnak képezni megadott, vagy választott szempontok szerint. Építései, síkbeli alkotásaik legfőbb eredménye a szemléletfejlődés: azonosítani tudnak különféle helyzetükben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat. /Háromszög, téglalap, kör, négyzet / Másolással képesek megépíteni, kirakni, mintával megegyező elemekből, színben és nagyságban eltérő elemekből térbeli és síkbeli alakzatokat. Különféle geometriai tulajdonságok szerint szétválogatni, egyszerű tulajdonságokat megnevezni. / kocka, gömb, téglatest /

2-4 elemből álló alakzat tükörképét meg tudják építeni. A térben való tájékozódásban értik és tudják az irányokat, / jobbra- balra, előre-hátra, lent-fent / ill. a helyeket jelölő névutókat (pl. alá, fölé, között előtte, mögötte stb..)

Azonosságokat, különbségeket képesek felismerni és megfogalmazni. A szülőföld, a helyi hagyományok, néphagyományok értékeinek megőrzése

Az óvodapedagógus feladata a hagyományörzés, a népi kultúra ápolása. Be kell építeni a gyermekek nevelésébe mindazon értékeket, amelyek a hagyományok őrzéséhez, ápolásához nélkülözhetetlenek. A gyermekek a népi játékok, népdalok, népmesék, és a kézművesség különböző területei által megismerhetik népünk kulturális gyökereit, hagyományaink értékét és szépségét.

Az óvodapedagógus igyekezzon a lakóhelyének hagyományai szerint megtervezni a különböző tevékenységeket. A hagyományok ápolása közben történő együtt játszás, együtt munkálkodás izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Maga az ünnep mindig legyen örömteli, vidám hangulatú.

4.8.8. A munka jellegű tevékenységek

Helye a nevelés folyamatában

A személyiségfejlesztés egyik eszköze a munka és a munka jellegű játékos tevékenység. A munka célra irányuló tevékenység, többnyire külső irányítással folyik, a gyermekektől belső fegyelmet, kötelezettségvállalást és annak teljesítését igényli.

A munka elvégzését külső szükségesség indokolja, a gyermekeknek valamit teljesíteniük kell, munkájuk eredményét ők és mások egyaránt tapasztalhatják.

A munka végzése közben megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek természeti és társadalmi környezetükről. Minden munkatevékenység újabb tapasztalatok forrását jelenti.

A kedvvel végzett munka hatására alakul ki a gyermekben a munkavégzés készsége és szokása. Közben megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, ismerkednek a munkaszervezés folyamataival. Munkavégzés során alakul kötelességtudatuk, felelősségtudatuk, erősödik.

Kezdeményezőkézségük, együttműködési képességük fejlődik. Az óvodában a munka elsősorban közösségért végzett tevékenység, közben alakulnak a gyermekek közötti társas kapcsolatok, elősegíti a kapcsolatok színeesebbé, bensőségebbé válását. Lehetővé válik általa a kitartás, a felelősségérzet, a kötelességteljesítés gyakorlása, az önértékelés és a közösségi értékelés alakulása.

Fontos nevelési eszköz, nevelő ereje nagy hatású, mert elősegíti a gyermekkorban a munka játéktól eltérő jegyeit, ízlésformáló hatásával fejleszti esztétikai alkotóképességüket.

Célja:

A gyermek egész személyiségének alakítása, fejlesztése az óvodai élet során megszerzett és megkedvelt munka illetve munka jellegű játékos tevékenységeken keresztül.

Feladatok:

- lehetőség biztosítása a gyermek számára olyan munkák végzésére, amelyek fejlesztik képességüket, gazdagítják személyiségüket,
- tapasztalat útján fedezzék fel a gyermekek a munka hasznosságát, szükségességét,
- a munka végzésére belső motiváció készítse a gyermekeket,
- éljék át a munka örömet, tanulják meg tisztelni a munkát végző embert, munkavégzés közben alkalmazkodjanak egymáshoz,
- becsüljék egymás munkájának eredményét,
- éljék át az én csináltam, mi csináltuk sikerélményét,
- tudatosuljon bennük mikor játsszák a munkát és mikor végeznek eredményt hozó munkát,
- a munkavégzés során a higiéniai és balesetvédelmi szabályok betartása, egészség, testi épség magóvására nevelünk,
- fontos feladatunk a munkához való pozitív viszony kialakítása, melyben támaszkodunk a munkára nevelés potenciális feltételeire – úgy mint: a gyermek tevékenységi vágya, a

felnevelési viszonya, utánpótlási vágya, önállósági törekvései, a feladatok elemi szintű megértése.

- A munka jellegű feladatok kiosztásánál elsősorban a jutalom legyen a motiváció, véletlenül se büntetésnek érezzék a feladat elvégzését.
- A gyermeki munka az óvodapedagógustól, tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A fejlesztés tartalma

Feltételek megteremtése

Teremtsük meg a gyermekek számára az életkorukhoz, erejükhöz mért munkalehetőségeket. Lehetőségeikhez képest kapjanak tartalmilag gazdag, változatos feladatokat. A gyermekek saját személyük illetve a csoport érdekében maguk végezzenek el minden olyan munkát, melyre egészségük károsodása nélkül képesek. Mindezekhez eszközöket kell biztosítani, melyek könnyen kezelhetők legyenek, és ne okozzanak balesetet.

Meg kell teremteni a munkához szükséges nyugodt, kiegyensúlyozott légkört. Önálló munkavégzéssel adjunk módot, hogy a gyermekek a szükséges készségeket elsajátítsák, gyakorolják. A közvetlen segítség a gyerekek önállóságának és a munka elvégzéséhez szükséges ismereteinek, készségeinek fejlesztésében nyilvánuljon meg.

A napirendben megfelelő időt biztosítunk, hogy a különböző feladatokat a gyermekek egyéni tempójának megfelelően végezzék.

Az óvónő és a dajka kezdi a munkát és mintát ad a gyermekeknek a pontos, kitartó munkavégzésre. Legfontosabbnak tartjuk a munkára nevelésben, hogy a gyermekek maguk ismerjék fel adott szituációban a munka elvégzésének szükségességét.

4.8.9. Munkafajták – munka fellegű tevékenységek

Mindennapi élettel kapcsolatos munkák:

- terítés, törölgetés, söprögetés, teremrendezés, elrakodás (játék, eszközök, stb.)
- középső csoporttól a naposság.

Felelősi rendszer kialakítása a középső és nagycsoportban

(állat és növényápolás, tél madáretetés, fogkrém felelős, öltöző, mosdó felelős)

Évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó alkalomszerű munkák:

- kerti munka, udvarrendezés, levelek összegyűjtése,
- rendrakás ábrázoló tevékenység után,
- cipőtisztítás Mikulásra,
- születésnap ünnepség előkészítése
- játékeszközök, babaruhák, könyvek javítása,
- segítség a felnőtteknek.

A gyermekek életkorának megfelelően a szemlélődéstől a konkrét munkáig terjedő folyamat a

gyermek számára szabadon választható.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek szükségleteiknek megfelelően, önállóan ellátni magukat (öltözködés, önkiszolgálás).
- A naposi munkát, egyéb alkalomszerű tevékenységet szívesen végzik, nem tartják tehernek.
- Szívesen segítenek az óvoda rendjének, tisztaságának fenntartásában.
- Megbízásokat számon tartják (élősarok gondozása, tízórai és ebéd utáni seprés stb.) önállóan végzik.
- A munkavégzéshez legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát ismerik.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.

Önkiszolgáló tevékenységek:

- A testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat szükség szerint elvégzik.
- Étkezésnél helyesen használják a kanalat, kést, villát, merőkanalat, kancsót, szalvétát.
- Öltözködésnél önállóak, tudnak gombolni, próbálkoznak a megkötéssel.
- Az önkiszolgáló tevékenységekre fordított idő, fejlettségük növekedésével arányosan csökken.

Alkalomszerű munkák:

- Pontosan megértik, mit várunk el tőlük és azt önállóan teljesítik.
- Bonyolultabb feladatot is örömmel végeznek el és annak szervezésében is önállóak.
- Időnként olyan megbízatásoknak is eleget tesznek, amelyek otthoni előkészületet igényelnek.

Közösségi munkák:

- A közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik a helyes önértékelésük, önbizalmuk.
- A naposi feladataikat önállóan, pontosan végzik
- Terítésnél ügyelnek az eszközök esztétikus elhelyezésére is.
- Felelősi munkát szívesen vállalnak és önállóan teljesítik.
- A környezet rendjének megőrzésére ügyelnek, segítenek annak tisztán tartásában.
- Vigyáznak játékaikra és rendben tartják azokat.
- Munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.

4.8.10. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Helye a nevelés folyamatában

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődései lehetőségeit és alakuló motivációját. Az

óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Óvodáskorban a tanulás nevelésközpontú, a gyermekek nem elméleti síkon ismerkednek az őket körülvevő környezettel, s nem egymástól elszigetelten ismereteket szereznek.

A gyermek legnagyobb értelmi teljesítményét, az anyanyelv elsajátítását az önkéntelen figyelem által vezérelt spontán utánzási késztetéstől hajtva valósítja meg. Ez a mintakövető utánzás a tanulás legfőbb formája. A tanulási folyamat alapját az érzékelés, észlelés útján szerzett tapasztalat képezi. Tapasztalatokhoz változatos tevékenységeken keresztül jut el a gyermek.

Tevékenysége során különböző képességei fejlődnek – a cselekvés képességei, kognitív vagy megismerő képesség, gondolkodási képesség. A képesség fejlettsége elsősorban tevékenységben érhető tetten és fejlesztése is a megtervezhető tevékenységben hatékony. A tanulás, ill. az óvodai nevelés során nincs ilyen vagy olyan képességfejlesztés, hanem minden hatás komplex, a részeken keresztül az egészre, a személyiségre hat.

Programunk személyiségközpontú, képességfejlesztő, ezért olyan tanulási, szervezeti formát kerestünk, amelyben mindez megvalósulhat.

Cél:

Az óvodai nevelés elsődleges célja az óvoda gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely első sorban játékokban integrált tevékenységben, cselekvésben valósul meg. Sokoldalú cselekedtetés (tevékenység) közben fejleszteni a gyermekek értelmi képességeit, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakításával iskolai életmódra való előkészítés.

Feladatok:

- a tanulás feltételeinek megteremtése,
- a tanulás megszervezése-tervezés,
- a tanulás irányítása.

A fejlesztés tartalma

A nyugodt tanulás feltételeit az óvónőnek kell kialakítania: Naponta tervezetten és szervezeten 5 -30 percnyi ideig tartó foglalkozást tartunk a gyermekeknek.

A tanulás alapfeltétele mindenek előtt a meleg-korlátozó, előítélet-mentes, szeretetteljes légkör, amelyben-tiszteletben tartjuk az elmélyülten játszó gyermeket, a gyermek szándékát és döntési jogát.

A célszerűen berendezett csoportszoba, a jól átgondolt szokásrendszer, lehetőségek megteremtése a gyermek szükségleteinek, kielégítésére: - közlés, önkifejezés, szereplés, versengés, tevékenységek stb. – mind feltétele nevelési rendszerünkben a tanulásnak.

A tanulási tevékenységet játékidőben, megfelelő helyen, naponta megközelítőleg azonos időben szervezzük.

A tanulási folyamatban kialakítjuk a szükséges munkafegyelmet, az önálló feladatvégzést segítjük és halk beszédre, esetenként türelmes várakozásra szoktatjuk a gyermekeket.

Az 5-6-7 évesek esetében követelménynek tartjuk, hogy feladataikat befejezzék, az önfegyelemre épülő szándékos figyelem, kitartás, feladattudat, feladattartás erősítése érdekében. Mindezt az előbbieken megfogalmazottak szerint és nem iskolai módszerek alkalmazásával kívánjuk elérni.

Tervezésünkben környezetismeret és a néphagyomány adja a tanulási folyamat gerincét.

A néphagyomány és a népi kultúra napjainkban is aktuális a jövő irányában is fontos értéket képvisel. Népi kultúránk átörökítése, értékeinek továbbadása kötelességünk a benne megvalósuló komplexitás nevelőmunkánk példája.

A tervünkbe beépített és munkánk során feldolgozott népszokásokon keresztül megéreztetjük a gyermekekkel az összetartozás melegségét, a közös vidámság örömét, megismertetjük a különböző életmódokat, megtanítjuk tisztelni az idősebbeket, gyakoroljuk a viselkedés és az illem különböző formáit.

Tervező munkánkban hónaponként számba vesszük a várható környezeti változásokat, az ehhez kapcsolódó jeles napokat szokásokat. Ez a két tényező képezi nevelési tervünk kiindulópontját.

Az óvodai nevelés ideje alatt a gyermekek több alkalommal megtapasztalhatják ugyanazt az eseményt (időjárás-változás, környezetváltozás, szokásváltozás stb.) és így egyre magasabb szintű ismeretekre tesznek szert.

Korcsoportonként figyelembe vesszük a gyermek egyéni fejlettségét és ennek alapján határozzuk meg az aktuális feladatokat nevelési területenként.

A tervezésben tükröződik az óvónő felkészültsége, műveltségi szintje, önmagával és a gyermekekkel szembeni igényessége.

Az éves nevelési-tanulási tervben megfogalmazottakat HETI TERV szerint valósítjuk meg. A hét első napjaiban illetve jeles napokon ismereteket, tapasztalatokat nyújtunk, amelyhez a következő napokban (alkalomadtán azonnal) zenei, vizuális, matematikai anyanyelvi, irodalmi fejlesztő feladatokat kapcsolunk kötetlen, alkalmyszerű- rendszeres formában.

Az együttes tanulási tevékenységek köre a gyermek számára:

- kényszer nélküli,
- ismételhetők, a tévedések azonnal javíthatók,
- megoldási módot választhat a gyermek,
- felfedezhet,
- kipróbálhat,
- önállósága érvényesülhet,
- ötvöződnek a kötött és a szabadon választott tevékenységek tartalmi elemei és élményszerűek.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek, fejlesztési feladatonként naponta egyszer valamelyik formában részt vegyen.

Különösen figyelemmel kísérjük, hogy az 5-6-7 (8) évesek rendszeresen részt vegyenek a tanulási folyamatban.

A kötetlen, alkalmoszerű tevékenységekben szerezzék meg a gyermekek azokat az ismereteket, képességeket, amelyekre a fejlődése során szükség van. A kudarcok kiküszöbölését rendkívül fontosnak tartjuk, mert a siker öröme motiválja a gyermek újabb megismerő, tapasztalatszerző tevékenységét.

Lényeges elem a folyamatosság, a folytathatóság, amely a tevékenységek időkereteinek, a közöttük levő határoknak az oldását, az egyéni adottságok; szándékok szabadabb kifejeződését jelenti.

Ez a tanulásmód alkalmat ad az óvónőnek, hogy tudja melyik gyermeket mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Olyan feladatokat adnak, amely tudatos, pontos és képességfejlesztő. Hangsúlyozott a felelősséget vállaló óvónői magatartás minden gyermek fejlődéséért.

A kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése.

Tehetségműhely közép és nagycsoportos gyermekek részére. Néptánc foglalkozásokon, szakképzett néptánc oktató és egy óvónő vezetésével.

A tehetségígéretes gyermekek jellemző megnyilvánulása:

- Intellektuális képességekben (szókincse, emlékezete, gondolkodása, kreativitása)
- Speciális képességekben (zenei, ábrázoló, matematikai, pszichomotoros és szociális)
- Viselkedési jegyekben (intenzív érdeklődés, erős akarat, energikusság, érzékenység)

Fejlesztést célzó pedagógusi feladatok:

- A tehetség és megjelenési formájának felismerése
- A gyermek segítése a tovább fejlődésben
- Speciális szükségleteinek kielégítése
- Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése
- A szülő segítése gyermeke nevelésében

Részképesség-lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar időbeni kiszűrése, jelzés a tagintézmény-igazgatónak, illetve megfelelő szakembernek.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- Utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- Spontán játékos tapasztalatszerzés
- Cselekvéses tanulás
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- Gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a

gyermek személyiségének kibontakozását.

A fejlődés várható jellemzői

Képesek azonosulni az óvónő által meghatározott feladattal. Kialakul bennük az igény, hogy a feladatokat sikerrel oldják meg. Megkezdődik az önellenőrzés képességének alakulása, kifejlődik együttműködő képességük.

Kialakulnak a közösségi élet szempontjából fontos normák, együttélési szabályok (egymásra figyelés, egymás meghallgatása, segítségadás stb.).

Hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez, segítőkészséggel értékelik egymás megoldásait.

4.9. Az iskolába lépés feltételei

Magyarországon minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni. A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettségének teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.

A szülő kérésére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő a kérelmét az iskolakezdés évében január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ha az eljárásba szakértőt kell bevonni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki.

Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség.

Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy gyermeke hatéves kora előtt megkezdje tanulmányait.

4.10. A partnerkapcsolatok intézményi rendszere

Az óvoda és a család

A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermekek fejlődését

Arra törekszünk, hogy a család és óvoda kapcsolatában szoros együttműködés alakuljon ki. Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy a család nevelési eljárásait, szokásait megismerjük. Elengedhetetlen az összhangban történő nevelés. A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom alapján valósulhat meg.

Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulatának kialakításával a felnőtten és a gyermekek közös tevékenységével is kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

Célunk

A gyermekeket a szülőkkel együtt, jó partneri kapcsolatban neveljük.

A szülőnek biztosan tudnia kell azt, hogy az óvodapedagógus vele együtt, az ő együttműködésével neveli gyermekét.

Feladatunk

A biztonságos, vidám, családi légkör kialakítása. Az óvoda minden dolgozója előítéletektől mentesen közeledik a családokhoz. Elfogadó, megértő, a gyermek szüleinek kijáró megbecsülést kifejező magatartással teszi azt. Hangsúlyosan érvényre juttatjuk minden esetben A gyermek érdekeinek mindenek feletti védelmét, és eleget teszünk titoktartási kötelezettségünknek.

Nevelő munkánk alapját a személyes kötődésen nyugvó gyermek-óvodapedagógus kapcsolat adja. Ehhez szükséges a megbecsülés, a kölcsönös bizalom a szülő és az óvodapedagógus között. Az ilyen szemléletű nevelésben a gyermek kapocs az óvoda és a család között.

A kapcsolattartás formái

A családlátogatás (lehetőleg még az óvodába kerülés előtt), anyás befogadás, a napi kapcsolattartás elengedhetetlenül szükséges, hogy a szülő teljes mértékben tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről (szülői értekezletek, nyílt napok, fogadóóra, a szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek, kiállítások, hangversenyek, kirándulások). Az óvoda szervezze meg a szülők érdekegyeztető, érdekérvényesítő fórumait. A gyermekéről a szülő az óvodába lépéstől az iskolába kerülésig, folyamatos tájékoztatást kap, írásban és szóban egyaránt, a fogadóórák alkalmával.

Gyermekvédelmi feladatok, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.

Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek **óvodába kerülését, járását.**
- Biztosítja, a gyermekeket megillető **jogok érvényesülését** az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tesz.
- A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban megismeri.
- A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri, és ha szükséges ehhez szakember segítségét kéri.
- A felzárkóztatást és tehetséggondozást megvalósítja.
- Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést elősegíti, folyamatosan ellenőrzi.
- Részt vesz az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, a szűrést szükség esetén, soron kívül javasolja.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén a tagintézmény-igazgatónak jelzi a hiányzást. A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíti.

- A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíti.
- Jó kapcsolatot tart a helyi gyermekvédelmi rendszerben érintett szervekkel, személyekkel.

A Tagintézmény-igazgató feladatai:

- Képviseli a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja, és személyes részvételével elősegíti ezek érvényesülését.
- A családdal és a pedagógusokkal együttműködve kiküszöböli a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, védi őket a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól illetve ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat.
- A nevelési év elején megtervezi, a gyermekvédelmi munkaprogramot a gyermekvédelmi felelőssel együtt.
- Munkájáról **évente beszámol**, a nevelőtestületi értekezleten.
- **Kapcsolatot tart** konkrét esetekben a Szakértői Bizottsággal, gyámhatósággal, pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel.
- Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és ezt kollégái tudomására hozza.
- Segíti és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, az intézkedéseket, az eredményeket. Elősegíti a csoportvezető óvónők felderítő tevékenységét. Szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvónőivel.
- Továbbképzéseket tart az óvodapedagógusoknak.
- Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében és minőségbiztosításában.

A gyermekvédelmi munka várható eredményei:

- Minden veszélyeztetett gyermek szerepel a gyermekvédelmi nyilvántartásban.
- Minden veszélyeztetett gyermek családjá tájékoztatást kap a támogatás lehetőségeiről, és segítséget ügyeinek elintézéséhez.
- Minden rászoruló gyermek megkapja a jogosultság szerinti kedvezményeket.
- Bizalommal fordulnak felénk a szülők.
- Elfogadják javaslatainkat, segítségünket.
- Segítő szolgálatok tanácsait igénybe veszik.

4.10.1. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés az integrációs pedagógiai program alapján

- Az óvodai közösség életébe való beilleszkedés érdekében befogadási tervet készítünk.
- Minden szülővel személyes és közvetlen, bizalomra épülő kapcsolatot alakítunk ki annak érdekében, hogy a szülők kérdéseikkel, problémáikkal, bizalommal forduljanak az óvoda vezetéséhez és a pedagógusaihoz. Ennek- a jogszabályi előírásoknak megfelelően 2024.

szeptember 1-től - az OVIKRÉTA felület a hivatalos formája.

- Megismerjük a családok szokásait, értékrendjét, a gyermek szociális háttérét.
- Egyéni fejlesztési tervek alapján folyamatos kapcsolatban vagyunk a szülőkkel.

4.10.2. A szülői szervezettel való kapcsolattartás /SZMK/

- Az SZMK tagok nevét, megalakításának időpontját az éves munkaterv tartalmazza. Munkájukat éves munkaterv alapján végzik.
- Az intézményi szülői szervezet figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét.
- Az óvodai csoportok szülői szervezeteit az egy csoportba járó gyermekek szülei alkotják. Minden csoport 3 képviselőt választ. A csoportok képviselői alkotják az intézményi SZMK tagokat, élén a megválasztott elnökkel, gazdasági vezetővel.
- A szülők és a pedagógusok között a nevelési feladatok összehangolása, az óvoda szabályzatainak, programjának megismerése érdekében a kapcsolattartásra, tájékoztatásra vonatkozó formákat és szabályokat a Házirend rögzíti.
- A csoportok szülői szervezetei kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat az Elnök segítségével juttatják el az intézmény vezetőjéhez. Az éves munkaterv tartalmazza a kapcsolattartás formáját, idejét.

Óvodapedagógus feladatai:

- A hatékony együttnevelést, a család és az óvoda jó kapcsolatát, **a nevelő partneri viszonyt kiépíti**. A gyermekek egészséges fejlesztéséért való közös felelősséget tudatosítja. Az óvoda pedagógiai programját, céljait, feladatait ismerteti, és elfogadtatja, a szülőkkel.
- Óvodánk szokásait, hagyományait ismerteti a házirendben, a napirendben, a munkatervben megfogalmazottak alapján.
- Az óvodába lépést megelőzően az új gyermekek szülei számára tájékoztatást ad arról, hogyan lehet minél zökkenő mentesebbé tenni az első óvodai napokat, és támogatást, segítséget nyújt az iskolához szükséges új szülői szerepkör kialakításában. Előzetesen ismerkedik a szülőkkel.
- Az új gyermekek érkezését úgy osztja be, hogy egy héten csak néhány új kisgyermek érkezzen, így jut elég idő az ismerkedésre, a személyes kapcsolat kialakítására.
- Biztosítja, a szülők részvételét, hogy lehetőség szerint legyenek itt az első napokban gyermekükkel az óvodában, és „fedezzék fel” a játéklehetőségeket, az eszközöket, együtt ismerkedjenek. A szülők igényeit, javaslatait, kéréseit, felajánlásait figyelembe veszi nevelőmunkájába.
- Szülői értekezleten a csoportokban folyó nevelőmunka tervét ismerteti: elképzelések, a különböző nevelési területek, a kiemelt feladatok.
- Nyílt rendezvényeket szervez, melyen a szülők lehetőséget kapnak az óvodai élet szokás- és szabályrendszerének közvetlen megismerésére, gyermekük megfigyelésére.
- A szülők képviselőit meghívja az óvoda különböző fórumaira, alkotó ötleteiket, kéréseiket, igényeiket meghallgatja, és lehetőség szerinti teljesíti.

- Szülői kíséretet kér az óvodán kívüli tevékenységekhez, amelyek az óvodai tanulás folyamatához az ismeret-, élmény, és tapasztalatszerzésben segítenek.

Kapcsolattartás várható eredményei:

- A családok elégedettek az óvoda működésével.
- Minden szülő rendszeres tájékoztatást kap gyermeke fejlődéséről.
- A szülők aktívan részt vesznek az óvoda rendezvényein.
- A szülők nevelési problémáikkal, gondjaikkal, bizalommal fordulnak az óvónőkhöz, akiktől segítséget kapnak.

Az óvoda és az iskola

Az óvoda-iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően, úgy neveljük és fejlesztjük, hogy környezetükben jól eligazodjanak, együtt működők legyenek.

Célunk

Az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tenni. A kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez, megértéséhez. Folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk.

A kapcsolattartás formái:

- Látogatások
- Tapasztalatcserék
- Konzultáció a gyermekek fejlődéséről
- Szakmai tanácskozások
- Közös szülői értekezletek
- Közös ünnepek
- Évszak koncertek

Óvoda-iskola átmenet támogatása az integrációs program alapján:

- Az iskolai életmódra való felkészítés során fokozott hangsúlyt fektetünk a DIFER méréseredményeire és az abból adódó feladatokra.
- Lehetőséget adunk a sokoldalú ismeretszerzésre, gyakorlásra, a tanulási képességek megalapozása érdekében.
- Építünk a motivációra, tudás és alkotó vágyukat pozitív megerősítésekkel növeljük.
- Segítünk a szülőknek is felkészülni az iskolai életre, beszélgetésekkel, tanácsadással.
- A gyermekek számára iskolalátogatást szervezünk.
- Az iskolával való kapcsolatot folyamatosan fenntartjuk, információt cserélünk a tanítókkal a gyermekek haladási üteméről.
- Közös szakmai továbbképzések szervezése
- Közös programok szervezése
- Részvétel egymás kulturális programjain

- Iskolanyitogató program támogatása, folyamatos fejlesztése és megvalósítása

Külső kapcsolatok formája, módja

Elsődlegesen a Tagintézmény-igazgató feladata az intézmény főigazgatójával való folyamatos kapcsolattartás.

4.10.3. A főigazgatóval való kapcsolattartás formái

Fenntartó a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy, a munkáltatói jogokat az intézmény főigazgatója látja el valamennyi alkalmazott tekintetében.

A főigazgatóval való kapcsolattartás formái:

- szóbeli tájékoztatás
- írásbeli beszámolók
- egyeztető tárgyaláson, értekezleten való részvétel
- a főigazgató által kiadott rendelkezés átvétele – annak végrehajtása céljából
- speciális információszolgáltatás az óvoda pénzügyi-gazdálkodási, valamint szakmai tevékenységéhez kapcsolódóan.

Kapcsolattartó személy: a tagintézmény-igazgatója.

4.10.4. A Szakigazgatási szervvel való kapcsolattartás formái

A Polgármesteri Hivatal jegyzőjével a tagintézmény-igazgató és a gyermekvédelmi megbízott tartja a kapcsolatot. A gyermekvédelmi megbízott a szociális bizottság ülésein, esetmegbeszéléseken képviseli az óvodás gyermekek érdekeit.

Kiemelt figyelemmel kísérik az etnikai kisebbség gyermekeinek rendszeres óvodába járását, a HHH-s gyermekek életkörülményeit, a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülőket.

4.10.5. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal való kapcsolattartás

Az intézmény kapcsolatot tart a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében

- a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal
- a gyermekvédelmi gondoskodáshoz, rendszerhez kapcsolódó, a feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatósággal. /jegyző, Gyámhivatal/

Az intézmény segítséget kérhet a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni. Az intézmény a Szolgálattal közvetlen kapcsolatot tart fenn.

A kapcsolattartás formái:

- a Gyermekjóléti Szolgálat értesítése – ha az intézmény a szolgálat beavatkozását szükségesnek látja /esetmegbeszélés/
- esetmegbeszélés – az intézmény részvételével a szolgálat felkérésére
- cím és telefonszám intézményben való kihelyezése, lehetővé téve a közvetlen elérhetőséget.

Kapcsolattartó személy: az óvoda vezetője és a gyermekvédelmi megbízott

4.10.6. Kapcsolattartás az egészségügyi szervekkel

Az óvoda **orvosa** státuszvizsgálatot végez a gyermekeknél az orvosi rendelőben előre értesített időpontban.

A **védőnő** havonta rendszeresen és szükség szerint esetenként látogatja az óvodát, vezeti az egészségügyi lapokat, tisztasági vizsgálatot végez.

A nagycsoportosoknál látás, hallás, vizeletvizsgálatot végez. Munkájának ütemezését az éves munkaterve tartalmazza.

A **fogorvosi** szűrővizsgálaton minden gyermek részt vesz évente egy alkalommal.

A tagintézmény-igazgatója biztosítja az egészségügyi, védőnői munka feltételeit, gondoskodik az óvónői felügyeletről és a vizsgálatához szükséges előkészületekről.

4.10.7. Pedagógiai Szakszolgálat

A kapcsolatot a tagintézmény-igazgató és a csoportos óvónők együttesen tartják a szakemberekkel. A magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekeket szinte heti rendszerességgel szakemberek bevonásával történik a fejlesztés. A logopédiai fejlesztést a Pedagógiai Szakszolgálat logopédusa végzi az 5 évet betöltött korosztályú gyermekek részére. A Fejér Megyei Szakértői Bizottsághoz küldjük vizsgálatra az SNI határozattal rendelkező gyermekeinket felülvizsgálatra. Az óvodapedagógusok szintén a Szakértői Bizottsághoz küldik azokat a gyermekeket, akiknek fejlettségét az iskola kezdéshez teljes mértékben nem tudják megállapítani.

Logopédus

Heti rendszerességgel látja el a gyermekeket. A Székesfehérvári Pedagógiai Szakszolgálat szakembere végzi a fejlesztést.

Fejlesztő pedagógus, pszichológus

Heti rendszerességgel látják el a gyermekeket. A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy szakemberei végzik el a fejlesztéseket.

4.11. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésük segítése

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek lehetnek különleges bánásmódot igénylő, illetve kiemelten tehetséges gyermekek.

Integráló óvodai nevelésünk: Óvodánk részt vesz a Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű hallássérült és Pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek ellátásában.

Az óvodánkban integráltan nevelkedő gyermekek nevelésének, fejlesztésének törvényi háttere a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet, melynek 1. melléklete tartalmazza a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit.

Az integráló nevelés általános célkitűzései

Integráló óvodaként megismertük és nevelésfilozófiánkba beépítettük az integráló nevelés általános célkitűzéseit:

- fejlesztjük az alkalmazkodó készséget, akaraterőt, önállóságra törekvést, érzelmi életet és együttműködést
- az integráltan nevelkedő gyermek számára a sajátos nevelési igény szerinti környezetet alakítunk ki.
- a napirend, napi játék, tevékenységek során a gyermek számára csak annyi segítséget biztosítunk, ami a további önálló cselekvéshez szükséges
- elvárásainkat a sajátos nevelési igényű gyermek fejlődésének üteméhez igazítjuk
- fejlesztésüket a számukra megfelelő területeken valósítjuk meg
- törekszünk arra, hogy a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl a sajátos nevelési igényű gyermeket
- a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások óvodánk nevelési programjának tartalmi elemeiként jelennek meg
- a fejlesztés szervezeti keretét, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletei szerint és az utazó gyógypedagógus javaslatai alapján választjuk meg.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység elvei

A sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye. Nevelőmunkánk során kiemelt figyelmet fordítunk a rehabilitációs, rehabilitációs ellátás elveire. Ezek a következők:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának mértéke határozza meg
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják
- a rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely megfelelő szakképzettséggel rendelkező utazó gyógypedagógiai tanár feladata

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

A fejlesztés céljait a gyógypedagógiai-orsos-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni. Főbb céljaink, feladataink:

- az érzékszervi és/vagy értelmi fogyatékoságból fakadó hiányzó v. sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása a meglévő ép funkciók bevonásával
- törekedni kell e különféle funkciók egyensúlyának kialakítására
- fontos a gyermek számára szükséges eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása az utazó gyógypedagógus segítségével

- fejleszteni kell az egyéni sikereket segítő tulajdonságokat, funkciókat

A gyermekekre irányuló rehabilitációs tevékenység során meghatározó tényezőként vesszük figyelembe a gyermek:

- életkorát
- pszichés és egészségi állapotát
- képességeit, kialakult készségeit
- kognitív funkcióit, meglévő ismereteit
- családi hátterét

A fejlesztés a következő területekre irányul:

- vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatai
- motoros képességek
- beszéd- és nyelvi készségek
- értelmi képességek
- önkiszolgálás
- szociális készségek

Hallássérült gyermekek fejlesztése során a fenti területek közül a fogyatékoság függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt. Az utazó gyógypedagógiai tanár által elkészített egyéni fejlesztési tervet a sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő óvodapedagógusok megismerik, a gyógypedagógussal közösen értelmezik, a gyógypedagógus ajánlása alapján a napi tevékenységekbe beépítik.

4.11.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek

- Sajátos nevelési igényű gyermek
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.
- Hallássérült gyermekek

4.11.2. Sajátos nevelési igényű gyermek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. /Forrás: 2011. évi CXCV. törvény/

Célunk:

- A sérült gyermek az óvodai életben a közösség aktív tagjává váljon.
- Sérülésspecifikusságának megfelelően váljon alkalmassá az iskolai életre.

Feladatunk:

- Elfogadásuk, beilleszkedésük támogatása.

- Esélyegyenlőségük biztosítása.
- Differenciált, egyéni fejlesztés megvalósítása a napi tevékenységekben óvónő által.
- Rehabilitációs foglalkozások biztosítása.
- Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettség elérése, rehabilitációs foglalkozások és az egyéni differenciált fejlesztés által.

A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorai fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű, és beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek speciális igényeinek figyelembevételével egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségének megteremtése.

A sajátos nevelési igényű gyermek joga,

hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően az intézmény alapító okirata szerint, a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint, az óvodai nevelés fejlesztő felkészítés keretében kell biztosítani.

A fejlesztés rövid távú céljait és tartalmát minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai – orvosi pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javallataira építjük.

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen a színvonalas nevelésben. A sokoldalú képességfejlesztés a játékos tevékenységben valósul meg.

Nagyon fontos a másság elfogadása, az egymás iránti bizalom alakítása, pozitív magatartási modellek, tevékenységek megmutatása. Ne adjunk helyet semmiféle előítélet kibontakoztatására.

Alapelveink:

- A gyermek jogosult egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokra.
- Alkalmazkodunk a gyermekek sajátos nevelési igényeihez, állapotához: tapintási kényszeréhez, sajátos mozgáskorlátozottságához, csökkent aktivitásához, fokozott környezeti függéséhez.
- Biztosítunk számukra: befogadó környezetet, egyéni fejlesztő programot, speciális módszereket, módszertani eljárásokat, segédeszközök alkalmazásának lehetőségét.
- A sajátos nevelési igény az érintett gyermekek többségénél már csak a gyermek óvodába kerülése után bizonyosodik be.

Ennek érdekében óvodánk munkatársai mindent megtesznek azért, hogy az ép és sajátos nevelési igényű kisgyermekek számára sok közös élményt, örömteli együttlétet biztosítsanak, ahol:

- megtanulják az ép és sérült gyerekek elfogadni egymást.
- hangsúlyozzuk a személyes példaadást. (tolerancia segítségnyújtás, elfogadás)

- a szükséges feltételek megteremtésével alkalmassá tesszük az óvodai környezetet a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez.
- az óvoda minden dolgozója elfogadó, odaforduló, helyes értékítélettel, toleranciával rendelkező, segítséget adó magatartást tanúsít a gyermekek felé.
- az intézmény a sajátos nevelési igényhez kapcsolódó rehabilitációs tevékenység megszervezésével, biztosítja a gyermeket megillető fejlesztést.
- kapcsolatot tartunk a gyermek fejlesztésében közreműködő szakemberekkel.
- nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárásokat alkalmazunk.
- a másságot nem kezeljük, a különbségeket nem eltüntetni akarjuk, hanem az azonosságokra koncentrálna az egymáshoz való hasonlóság pontjait keressük a nevelés során.
- olyan módszereket alkalmazunk, amely minden/bármely gyermek sikerét biztosítják.
- a toleranciára, a másság elfogadására épülő személyiségfejlesztésben látjuk a gyermeki központúság megvalósulását.
- az aktuális fejlettség szerinti differenciált fejlesztést valósítunk meg.
- az együttműködés változatos formáinak kialakítására törekszünk
- a magatartásunk a családot támogató, velük együttműködő.
- a fejlesztés elősegítésére alkalmazzuk az integrált nevelés sérülés specifikus eszköztár ajánlásait.

Beszéd fogyatékos

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a Szakértői Bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés.

Beszédbeli akadályok:

- megkésett beszédfejlődés
- diszfázia
- diszlália
- orrhangzós beszéd
- beszédritmus zavara (dadogás, hadarás)
- diszfónia
- mutizmus
- diszlexia
- diszgráfia
- súlyos beszédészlelési és beszédmegértési zavar
- vagy ezek halmozott előfordulása

Jellemző tünetek:

- A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjén, a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszédszerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszédszervi működés gyengeségében,

a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

- A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósul meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján.

Feladataink:

A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy

- az ismeretszerzést, sokoldalú tapasztalatszerzés által, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tesszük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok alakulását és a személyiség fejlődését.
- aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása.
- az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók fejlesztése.
- vizuomotoros koordinációs készség javítása.
- az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.
- a gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatnunk kell.
- a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.
- azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz testi, érzékszervi- és pszichés fejlődési zavar társul, az eredményes fejlesztést a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával szükséges megvalósítanunk.

A fejlesztés érdekében:

- a fejlesztés áthatja a gyermek egész napi óvodai napját, tevékenységeit.
- az anyanyelvi nevelés egyénre szabott, tervezett fejlesztéssel valósul meg.
- nagy hangsúlyt helyezünk a gyermek mozgásfejlesztésére.
- a kommunikációs készséget elemenként alakítjuk.

Pszichés fejlődési zavarral küzd (Súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzd)

Óvodáskorban tanulási zavar veszélyeztetettségről beszélhetünk.

Óvodában megjelenő formái:

- részképesség gyengeség
- verbális
- auditív

- vizuális
- motoros részképesség zavarok.

Jellemző tünetek:

Sérülhet ezeknél a részterületeknél

- az analízis és a szintézis művelet
- szerialitás képessége
- az emlékezet megbízhatósága
- a figyelem koncentráló képesség tartóssága, terjedelme
- beszédészlelési folyamatok zavarai
- vizuális és auditív percepció nehézségei
- motorium zavarai
- téri tájékozódás, téri észlelés, téri orientáció bizonytalanságai
- időérzékelés zavarai
- testséma zavarai
- kialakulatlan laterális dominancia, makacs iránytévesztés, rejtett balkezesség
- jobb, bal megkülönböztetés nehezítettsége
- emlékezet zavar
- szórt figyelem, gyenge koncentráló képesség.

Feladataink:

- nagymozgás, finommozgás fejlesztése
- fogalomalkotás
- összefüggő beszéd gyakorlása
- relációs szókincs bővítése
- auditív, vizuális emlékezet fejlesztése
- ritmusérzék
- mozgás-beszéd összerendezése
- vizuális percepció
- szem-kéz, szem-láb koordináció
- testséma
- lateralitás.

A fejlesztés érdekében:

A dyslexia-prevenációs fejlesztő gyakorlatokat három fő területre csoportosítjuk:

- nagymozgás
- téri tájékozódás
- beszéd.

SNI gyermekek fejlesztését szolgáló dokumentumok felsorolása

Dokumentum megnevezése	Kiállítja/vezeti
Felterjesztés szakszolgálati vizsgálatra	A gyermek óvónői
Szakértői vélemény iránti kérelem	Gyermek óvónői
Szakértői vélemény alapvizsgálatról	Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság
Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció egyéni fejlődési lap	Az intézmény megnyitja, a szakértői véleményben javasolt végzettségű, a rehabilitációs órákat tartó gyógypedagógus vezeti.
Egyéni fejlesztési tervek	Óvodapedagógus
Szakértői kontrollvizsgálatra felterjesztés	A gyermek óvónői, orvos, véleményt ad a rehabilitációt végző gyógypedagógus.
Kontrollvizsgálat eredménye	Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság
Egyéb intézmény /óvodafüggetlen dokumentumok/ - anamnézis - gyermektükör a fejlődés nyomon követését rögzítő dokumentum.	Óvodapedagógus

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése során várható jellemzői, sikerkritériumok:

- A gyermekek beilleszkednek a közösségbe, lehetőségükhöz képest közösség aktív tagjaivá válnak.
- A gyermekek állapotuktól függően jutnak el - környezetük segítségével- az önállóság általuk elérhető legmagasabb szintjére.
- Alkalmazkodóbbakká válnak.
- Természetessé válik a másság elfogadása, segítőkész, odaforduló magatartás.
- A sérülés specifikus fejlesztés hatására az egyes funkciók hatékonyan fejlődnek.
- Egészséges személyiségfejlődés, reális énkép, reális önértékelés alakul ki a gyermekekben.
- A differenciált fejlesztés következtében induló hátrányaik csökkennek.
- Az egyéni érési ütemnek és képességnek megfelelően alkalmassá válnak az iskolakezdésre.
- Erősödnek pozitív személyiségjegyeik.
- Alakul önismeretük, formálódik énképük, fejlődik önbizalmuk, kudarcűrő képességük.

4.11.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése,

továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Cél:

- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az óvodai életben a közösség aktív tagjává váljon.
- Iskolaalkalmasság elérése.

Feladat:

- Beilleszkedésük támogatása.
- Differenciált, egyéni fejlesztés személyes megvalósítása a napi tevékenységekben.
- Egyéni fejlesztő foglalkozások biztosítása.

Alapelveink:

- Alkalmazkodunk a gyermekek állapotához, környezeti érzékenységéhez.
- Biztosítunk számukra: biztonságos, befogadó környezetet, egyéni fejlesztés lehetőségét, speciális módszereket, módszertani eljárásokat.

A tanulási nehézségekkel küzdő gyermek jellemzői, tünetek:

- figyelmetlenség
- könnyen elterelhető figyelem
- összerendezetlen rajzok, rendetlen munkák
- ügyetlen mozgás
- ingadozó teljesítmény
- egyensúlyérzékelési zavar
- bizonytalan testséma
- koncentrációs képesség gyengesége
- saját testen való tájékozódás problémái
- szabálytalan ceruzafogás
- téri-orientáció zavar
- jobb-bal irányok tévesztése
- nagy- és finommozgás koordinációjának zavara
- finommotorika fejletlensége
- alak-felismerési zavar
- térbeli relációk helyes felismerésének nehézsége
- gyenge ritmusérzék
- rossz a beszédhang megkülönböztető képessége
- hallási figyelem problémái, hanganalizálási gyengesége.

Első fontos lépés a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek felmérése, megismerése. A gyermek személyisége, viselkedése kizárólag közvetlen környezetében, a

családban érthető meg, ezért kiemelt szerepet kap a családokkal való kapcsolattartás. (fogadóóra, szülői értekezlet, családlátogatás)

A beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő gyerekekkel való foglalkozás különleges bánásmód, pedagógiai módszerek, programok alkalmazását kívánja meg, úgy mint:

- egyéni foglalkozás
- fejlesztés
- differenciált feladatadás
- életkori sajátosságoknak megfelelő szabadidős programok szervezése.

Kiemelt feladat e gyermekek önértékelésének, énképének és a kudarcűrő képességének növelése. Ha az óvoda pedagógiai módszerek nem vezetnek eredményre, a segítségnyújtás külső intézmények szakembereinek bevonásával történik:

- gyermekorvos, gyermekpszichiáter
- pszichológus
- védőnő
- családgondozó.

A fejlesztés érdekében:

- elsődleges feladatunk az óvodai prevenció, diszlexia prevenció, mert így
- megelőzhető a későbbi tanulási zavar és az abból adódó iskolai kudarcok.
- törekszünk a gyermeket stimuláló megfelelő környezet biztosítására, mely támogatja a gyermekek szenzomotoros képességeiknek fejlődését.
- inger gazdag környezettel, a gyermekek számára minél sokfélebb, apró kihívással teli elfoglaltságot biztosítunk.
- alkalmazzuk az alábbiakat a tanulási zavarok megelőzésében:
 - felolvasás, verselés, mesélés
 - éneklés
 - széles körű mozgásfejlesztés (célba dobások, labdajátékok, gombfoci, egyensúlyfejlesztő gyakorlatok)
 - játék
 - barkácsolás
 - népi és gyermekjátékok
 - társas és kártyajátékok

Magatartási problémák jellemző megjelenése az óvodában

Agresszív viselkedés

Az agresszív gyermek jellemzője, hogy igyekszik társait alárendelt helyzetbe hozni, és a testi erejét fitogtatja még akkor is, ha alkati sajátosságai ennek ellentmondanak. Verbálisan is agresszív, nemcsak durva kifejezéseket használ, hanem nonverbális megnyilvánulásaival is félelmet kelt társaiban.

Jellemző a mindenkit túlarsogó stílus, az erős indulattal, erőteljes gesztikulációval és mimikával telített mondanivaló. Egyedül nem tudja lekötni magát, csak társakkal szeret játszani.

Az agresszív gyermek jellemzője, hogy testi erejét fitogtatja akkor is, ha arra nincsen alapja. Verbálisan is agresszív, drasztikus, sokszor trágár, közönséges szavakat használ. Játékára jellemző, hogy nem csak a játék tartalma, hanem stílusa is agresszív. Nem csak eljátszza, hogy lelő valakit, hanem közben fájdalmat is okoz.

Ezek a gyerekek nem csak a társaikkal, hanem a felnőttekkel is durvák és erőszakosak, gyakran nem a megfelelő eszközökkel akarják magukra felhívni a figyelmet és vezető szerepet betölteni. Az agresszív viselkedést kiválthatja az agresszió látványa (szülői minta, média), az a tapasztalat, hogy az agressziót jutalmazták, illetve nagyon gyakori, hogy a gyermekben lévő frusztráció okozza az agressziót. Az agresszió egyfajta önjutalmazó szerepet is betölthet, az önbizalom fenntartását is szolgálhatja.

Szorongás

Játéktevékenysége szegényes, szerepjátékokban az alárendelt szerepét tölti be, nem kezdeményez. Visszatérő probléma, hogy nem mer a többiek közé menni, távolról szemléli őket, Kommunikációja közbeni mimikája, gesztusai szegényesek, sokszor kerül a szemkontaktust, megnyilvánulásai vissza fogottak. Gyakori, hogy a gátoltság, félnkség miatt kialakul egy cselekvési deficit, melynek következménye lehet, hogy képességei alatt teljesít. Szorong, fél az új helyzetektől, feladatoktól.

Magatartási problémák lehetséges tünetei:

- csapongó érdeklődés, motiváció hiánya, zavara, gyenge feladattudat.
- fáradékonyság – szórt, könnyen elterelhető figyelem, érdektelenség.
- agresszív viselkedés, agresszivitás a beszédben, visszabeszélés.
- alkalmazkodóképesség zavara, társas kapcsolatok hiánya, félelem a felnőttektől, társaktól, félelem a feladathelyzetektől, zárkózottság.
- hazudozás, hangulatingadozás, hangoskodás vagy túlzott csendesség.
- önbizalom hiánya, gyakori sírás, körömrágás, ujjszopás, gyakori hasfájás, bepislés.
- szemkontaktus kerülése, nyugtalanság, dadogás.
- túl mozgékonyság, impulzivitás, szófogadatlanóság.

A fejlesztés érdekében:

- elengedhetetlen az érintett családok alapos megismerése, a fokozott együtt működés.
- bizalom kiépítése a gyermek –pedagógus között.
- az érintett gyermekek alkalmazkodásának elősegítése.
- a gyermek tevékenységének folyamatos figyelése, pedagógiai elemzése.
- következetes, érthető szabályrendszer működtetése.
- a helytelen viselkedéskor a probléma teljes feltárása, megbeszélése.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek integrált nevelése során várható jellemzői, sikerkritériumok:

- A gyermekek beilleszkednek a közösségbe, lehetőségükhöz képest közösség aktív tagjaivá válnak.
- Alkalmazkodóbbá válnak.
- Erősödnek pozitív személyiségjegyeik.
- Alakul önismeretük, formálódik énképük, fejlődik önbizalmuk, és kudarctűrő képességük.

4.11.4. A hallássérült gyermek óvodai nevelésének, fejlesztésének speciális feladatai

Az integráltan nevelkedő hallássérült gyermek óvodai nevelésében központi feladatot jelent a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. Az óvodába kerüléskor fel kell mérni, hogy a hallásállapot, a gyermek egyéni pszichés és kognitív jellemzői, szociokulturális környezete, megelőző hallásnevelése, audiológiai gondozása nyomán milyen a gyermek beszédmegértési, beszédkészenléti állapota.

Az anyanyelvi és kommunikációs fejlesztés a napi tevékenységek során folyamatosan történik egyéni, kiscsoportos és az óvodai csoport szintjén.

Súlyos fokban hallássérült gyermek esetén:

- hallás és beszédértés fejlesztése
- hangos beszéd aktív használatának építése
- grafomotoros készségfejlesztés
- diszfázia-prevenció az utazó gyógypedagógus útmutatásai segítségével
- törekedni kell arra, hogy a gyermek hangmegnyilvánulással, majd beszéddel hívja fel magára a figyelmet, közölje kívánságait, amelyeket személyi környezete hangsúlyozottan igyekezzon megérteni
- fejleszteni kell a beszédértést, szókincset, szájról olvasási készséget, a beszéd érthetőségének alakítását (főleg a magánhangzók esetében)

Nagyothalló gyermek esetén:

- nyelvi kommunikáció indítása és/vagy fejlesztése
- a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése
- a beszédértés, szókincsfejlesztés, szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése
- beszédérthetőség folyamatos javítása
- a halló társak nyelvi teljesítményének minél nagyobb mértékű megközelítése

4.11.5. Kiemelten tehetséges gyermek

Kiemelten tehetséges gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. /Forrás: 2011.évi CXCV. tv./

Tehetségígéretek gondozásának elmélete, és gyakorlata:

- Műhelyekbe beválogatott gyermekek névsora.

- Konzultáció szülőkkel a tehetségazonosítás és a beválogatás eredményeiről.
- Tehetségműhelyek beindítása.
- Komplex tehetség programok.
- Műhelynapló.
- A műhelyek éves munkatervei.
- Félévi értékelés a gyermekek átlagon felüli adottságairól, kreativitásuk fejlődéséről és a motivációjuk jellemzőiről.
- Konzultáció a szülőkkel a gyermekek tehetségterületének változásairól.
- Második félévi fejlesztések beindítása.
- Hatásvizsgálatok mérési őrlapjai.
- Hatásvizsgálatok értékelése, év végi szülői konzultáció a tehetséggondozás eredményeiről.
- A műhelymunka zárása, emléklap átadása.

A nevelőtestület feladatai:

A gyermekek tehetséggondozása a kidolgozott folyamat szabályozás szerint:

- a gyermekek átlagon felüli adottságainak kétéves időintervallumban történő azonosítása a csoportokban, és az adatok rögzítése a Gyermektükörben, a gyermekek beválogatása az adott műhelybe,
- a műhelyek beindítása, és működtetése, hatásvizsgálatainak elvégzése,
- valamint a dokumentumok folyamatos kitöltése.

A szülők tájékoztatása, bevonása a gyermekek tehetséggondozásába.

Cél:

A kiemelkedő képességű, tehetségígéretes gyermekek képességeinek hatékony kibontakoztatása, ezáltal személyiségük komplex fejlesztése.

Feladat:

- A gyermek tehetségének felismerése.
- Nyitott, támogató attitűd biztosítása.
- A gyermek motivációjának, kíváncsiságának, kreativitásának ösztönzése, megismerési, alkotási szükségleteinek kielégítése.
- Gazdag tevékenységbázis, sokoldalú tevékenységi lehetőség biztosítása.
- A tehetséges gyermek egyéni, differenciált fejlesztése.
- A gyermek erős és gyenge képességeinek komplex fejlesztése.
- Egyéni fejlesztési terv készítése, a fejlődés dokumentálása.
- A pedagógusok továbbképzéseken vegyenek részt, képezzék önmagukat és biztosítva legyen az egymástól való tanulás lehetősége.
- A törvényi definíció utal a Renzulli-féle tehetségmodellre, amely négy összetevőjét emeli ki a tehetségnek.

Átlagfeletti általános képességek:

- magas szintű elvont gondolkodás, fogalomalkotás, kombinációkészség
- jó memória és beszédképesség
- gyors, pontos, szelektív információfeldolgozás stb.

Átlagot meghaladó speciális képességek:

- nyelvi
- zenei
- matematikai-logikai
- vizuális-téri
- testi-mozgásos
- szociális-interperszonális
- intraperszonális.

Kreativitás:

- rugalmas, eredeti gondolkodás
- ötletgazdagság, szokatlan feladat-és helyzetmegoldások
- fogékonyság az új és különös gondolatokra, tevékenységekre, alkotásokra
- kíváncsiság, merészség és szellemi játékosság
- humorérzék.

Feladat iránti elkötelezettség:

- elmélyült érdeklődés, lelkesedés képessége
- bizonyos területeken meglepő mennyiségű ismeret
- kitartás, önállóság-sokszor makacsság
- belső motiváltság, érdeklődésvezéreltség
- önbizalom, hit a saját képességekben.

Az óvodáskort a tehetséggondozás szempontjából alapozó korszaknak tekintjük. A tehetséges óvodáskorú gyermek számára éppúgy fontos a gyermeki életet a maga mindennapjaiban megélni, mint azoknak a gyermekeknek, akiknek nincs követhetően kiemelkedő affinitása.

A tehetséges gyermek tulajdonságai

Az ismeretszerzés jellemzői:

- nagyon sokat tudnak a legkülönbözőbb dolgokról.
- gazdag szókincset és szokatlan kifejezéseket is megfelelően használnak.
- beszédük folyamatos, kifejező.
- gyorsan felismerik az ok-okozati viszonyokat.
- a jelenségekben fellelhető hasonlóságokat és különbségeket keresik.
- jó megfigyelők és megfigyelésüket könnyen felidézik olyan helyzetekben, amikor jól tudják hasznosítani.

Motiváció:

- az őket érdeklő kérdésekkel nagyon elmélyülten foglalkoznak.
- igyekeznek feladataikat befejezni, zavarja őket, ha félbe kell szakítani elfoglaltságukat.
- a mechanikusan ismétlődő feladatok unatják őket.
- ha a feladat érdekli őket, alig igényelnek biztatást.
- tökéletességre törekszenek.
- önkritikusak, nem elégednek meg egykönnyen munkájuk gyorsaságával, vagy eredményeivel.
- szívesen dolgoznak önállóan, hogy elegendő idejük legyen egy probléma végig gondolására.
- magas célokat tűznek ki és a saját maguk által vállalt feladatok megoldásánál a felnőttek segítségét csak addig veszik igénybe, amíg feltétlenül szükséges.
- sok „felnőtt-probléma” érdekli őket, már egészen kis korukban.

Kreativitás:

- sokféle és sokszor szokatlan kérdéseket tesznek fel, majd az azokra kapott válaszok alapján újabb kérdéseket fogalmaznak meg.
- egy kérdés vagy probléma felmerülésekor sok ötletet vagy megoldási lehetőséget sorolnak fel.
- gyakran szokatlan, furcsa vagy meglepően frappáns, okos válaszokat adnak.
- véleményüket nem rejtik véka alá.
- kifejezett humorérzékük van.
- kifejezetten érdeklődnek a kreatív tevékenységek iránt, mint pl. rajzolás, tánc, ének, irodalom, zene.
- szeretik a szépet.
- eredeti színes fantázia világuk van.

Szociális viselkedés:

- sokat foglalkoznak olyan fogalmakkal, mint igazságos-igazságtalan, jó-rossz stb.
- nem tartanak mindenáron a többséggel, nem félnek attól, hogy másak legyenek mint a többiek.
- ha más a véleményük, akkor provokálják a többieket és vállalják a konfliktusokat.
- egyéniségek, mennek a maguk útján.
- felelősséget tudnak vállalni, tervezésben és szervezésben megbízhatóak.
- általában kijönnek kortársaikkal, bár néha türelmetlenek velük, barátaikat azonban hasonló képességűek közül választják.
- jól tudnak beszélgetni idősebb gyermekekkel, vagy felnőttekkel.
- hajlamosak arra, hogy ők határozzák meg a helyzeteket és mások viselkedését.
- könnyen beleélik magukat mások helyzetébe.

A tehetségfejlesztés módszerei és lehetőségei:

- differenciálás a napi tevékenységek során
- egyéni fejlesztés, egyéni feladatadás
- projektpedagógia
- kooperatív munka
- nevelési időn kívüli tevékenységek.

Ennek érdekében:

- feladatunk az érdeklődés felkeltése mellett az érdeklődés kielégítése.
- adott területen mélyebb ismereteket szerezhessenek.
- képességeik élményszerű fejlesztése.

A kiemelten tehetséges gyermekek nevelése, fejlesztése során várható jellemzői, sikerkritériumok:

- Tiszában van kiemelkedő képességével, és ennek megfelelően reális önértékeléssel rendelkezik.
- A kisebb és nagyobb óvodai közösségben is érvényesülni tud a tehetséges gyermek kiemelkedő képessége.
- A tehetséges gyermek egyéni fejlesztési tervében megfogalmazott célkitűzés megvalósul.
- A gyermek adott területen kiemelkedőbb kimeneti mutatókat ér el, korosztálya átlagánál
- folyamatosan magasabb teljesítményt nyújt.
- A tehetséges gyermek gyenge oldalának (kevésbé tehetséges) területei is fejlődésnek indulnak, hiányosságai kompenzálódnak.
- Erősödnek pozitív személyiségjegyei.
- Egyéni érési ütemének és képességeinek megfelelően alkalmassá válik az iskolai életre.

Tehetséggondozás az óvodánkban

A Nemzeti Tehetség Program az esélyteremtés elvének érvényesítését minden intézménytől elvárja.

Óvodánk a „minden gyermek tehetséges valamiben” elvét követi, ezért lehetőséget biztosítunk arra, hogy az iskola előtt álló nagycsoportosaink a tehetségműhelyben a legjobb képességüket fejleszthessék. Az igazi esélyteremtés nem azt jelenti, hogy minden gyermek egyazon tevékenységben vesz részt, hanem azt, hogy egyéni sajátosságainak megfelelő fejlesztést kap. Azt, hogy hány és milyen tehetségműhely működik, a mindenkor i iskolakezdés előtt álló gyermekek száma és képességei határozzák meg.

A csoportos óvónők jelzése alapján a nevelő testület közösen dönti el, hogy abban az évben milyen műhelyeket indít. A műhelyeket óvónői párok irányítják, 6-15 fővel működnek. A műhelyvezetők által összeállított bevalogatási szempontok alapján kerülnek a gyermekek a nekik legmegfelelőbb műhelybe. Erről a szülők tájékoztatást kapnak. Ahogy a gyermekeik fejlődéséről is folyamatos információkat kapnak. Ezzel azt szeretnénk elérni, hogy ez egy közös, a szülők által is elfogadott és támogatott fejlesztés legyen a gyermek további életében is.

A tehetségműhelyek dokumentációja

A beválogatáshoz szükséges méréseket a műhelyvezetők az általuk készített mérési lapokon rögzítik. A legfontosabb dokumentáció a műhelynapló. Ez tartalmazza a nevelési évre szóló munkatervet. Megfogalmazza a műhely célját, fő feladatait. Megtalálható benne a műhelybe járó gyermekek névsora, személyes adataik, a beválogatási mérési lapok, az egyéni feljegyzések a gyermekek fejlődéséről, az elért eredményekről. Rögzíti a szülők tájékoztatásának időpontját is.

4.12. Gyermekvédelmi feladatok, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek integrált nevelés érdekében:

- családokkal való kapcsolattartásunkat még szorosabbá és intenzívebbé tesszük.
- minden 3. évét betöltő gyermek számára biztosítjuk az óvodai ellátást.
- elfogadó környezetet biztosítunk a gyermekek számára.
- a szükségletekhez igazodó, differenciált fejlesztéssel, tehetséggondozással alapozzuk meg az iskolakezdéshez szükséges készségek, képességek kialakulását.
- harmonikus, beilleszkedésre képes személyiség formálásával megkönnyítjük a társadalmi beilleszkedés folyamatát.
- az érintett családokra fokozott figyelemmel vagyunk.
- hátránykompenzáló tevékenységeket szervezünk.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek integrált nevelés során elvárt eredmény:

- A gyermekek beilleszkednek a közösségbe, a közösség aktív tagjaivá válnak.
- Természetessé válik a különbözőség elfogadása, segítőkész, odaforduló magatartás jellemző minden gyermekre.
- Egészséges személyiségfejlődés, reális énkép, önértékelés alakul ki a gyermekekben.
- A differenciált fejlesztés eredményeként induló hátrányaik csökkennek.
- Az egyéni érési ütemnek és képességnek megfelelően alkalmassá válnak az iskolakezdésre.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szociális hátrányokat előidéző tényezők:

- munkanélküliek a szülők
- a létminimum alatti havi jövedelemből él a család
- gondozatlan a gyermek és az otthoni környezete, ami miatt folyamatosan fennáll a fertőzésveszély
- nagyon szűk élettér, állandó saját otthon hiánya
- ingerszegény környezet

A szociális hátrányok kompenzálása nem jelenti azt, hogy az óvoda átveszi, átveheti a család, a szociális ellátórendszer vagy épp az önkormányzat szerepét. Ehelyett mélyebb együttműködésre törekszik a többi szereplővel, a szülőkkel, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a fenntartóval, az iskolával, a civil szervezetekkel és más intézményekkel.

Az óvoda csak a nevelési, szocializációs folyamatot közvetlenül akadályozó tényezők felszámolása terén bír hatékony eszközökkel. A hátrányok feltárásában és enyhítését segítő tevékenységben kiemelt szerepet játszik az óvodapedagógusok és a gyermekvédelmi felelős szoros együttműködése. A szociális hátrányok enyhítését célzó tevékenységeknél az óvoda elsősorban olyan programokat tud felvállalni, amelyek vagy nem igényelnek különösebb anyagi forrást, vagy a fenntartó biztosítja rá a forrást. (pályázati vagy egyéb forrásból valósíthatók meg)

Feladatok:

- Szülők tájékoztatása a szociális juttatásokról, kedvezményekről.
- Különböző programok szervezése a hátrányos helyzet csökkentése érdekében szülők bevonása.
- Érintett szülők bevonása az óvoda életébe, a közös programokba.
- Környezetbarát szokások kialakítására.
- Szükségletek feltárása, a segítségnyújtás formáinak megkeresése.
- Adomány gyűjtési akciók szervezése az óvodában, a szülők körében.
- Rétegszülői értekezletek tartása – tájékoztatásra, problémák megelőzésére, megoldására.

Óvodánkban olyan programok megrendezése, - pl. családi délután, sport nap - ahol az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek kötetlen formában jobban megismerkednek egymással, közösség formálódásukat az együtt átélt élmények segítik.

Cél:

- A gyermekek hátrányainak csökkentése, egyéni fejlesztés az óvoda pedagógiai eszközeivel.
- A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek harmonikus személyiségfejlődésének elősegítése.
- Differenciált képességfejlesztés.
- A gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével testi, szociális, értelmi érettség elérésének segítése, a kudarc nélküli iskolakezdés érdekében.
- A családok sajátosságait figyelembe vevő segítségnyújtás kialakítása.

A tagintézmény-igazgató feladatai:

- Kapcsolatot tart konkrét esetekben a Szakértői Bizottsággal, gyámhatósággal, pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel.
- Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és ezt kollégái tudomására hozza.
- Képviseli a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezek érvényesülését.
- A családdal és a pedagógusokkal együttműködve kiküszöböli a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, védi őket a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól illetve ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat.
- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot a gyermekvédelmi

felelőssel együtt.

- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, az intézkedéseket, az eredményeket.
- Elősegíti a csoportvezető óvónők felderítő tevékenységét.
- Szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvónőivel, gyermekvédelmi felelőssel.
- A felzárkóztatást és tehetséggondozást megvalósítja. Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést elősegíti folyamatosan ellenőrzi.

Gyermekvédelmi felelős feladatai

A gyermeki jogok érvényesítésének elősegítése.

Folyamatos figyelemmel kísérése a törvények adta lehetőségeknek kedvezményeknek és erről a szülők tájékoztatása.

Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

Munkájáról félévente beszámol a nevelőtestületi értekezleten.

Segíti és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.

Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.

Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tesz.

A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban megismeri. A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri és ha szükséges ehhez szakember segítségét kéri.

Részt vesz az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, a szűrést szükség esetén, soron kívül javasolja.

A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén a tagintézmény-igazgatónak jelzi a hiányzást.

A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíti.

A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíti.

Jó kapcsolatot tart a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.

Az alábbi esetekben fokozottan figyelemmel kíséri a gyermek testi, lelki állapotát: Ha fejlődési, beilleszkedési, magatartásbeli zavart észlel, sajátos törődést igényel (dyslexia, fogyatékos) egészségügyi problémákat tapasztal, nemzetiséghez tartozik, hátrányos, veszélyeztetett helyzetű, szülők egymás közötti kapcsolata rossz, szülő – gyermek kapcsolata nem megfelelő, különleges gondozásban részesül (Családsegítő Szolgálat tevékenysége)

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek integrált nevelés érdekében:

- családokkal való kapcsolattartásunkat még szorosabbá és intenzívebbé tesszük.
- minden 3. évét betöltő gyermek számára biztosítjuk az óvodai ellátást.
- elfogadó környezetet biztosítunk a gyermekek számára.
- a szükségletekhez igazodó, differenciált fejlesztéssel, tehetséggondozással alapozzuk meg az iskolakezdéshez szükséges készségek, képességek kialakulását.
- harmonikus, beilleszkedésre képes személyiség formálásával megkönnyítjük a társadalmi beilleszkedés folyamatát.

A veszélyeztető okok megszüntetése érdekében együttműködés hivatalokkal, szervezetekkel:

- Gyermekjóléti Szolgálat
- Védőnői Szolgálat
- Gyámhivatal
- Pedagógiai Szakszolgálat (pl.: ha pszichológusra van szükség)

Feladatok:

- valamennyi gyermek beóvodázását biztosítjuk hároméves kortól.
- a három évesek beíratásakor az érintett szülők figyelmét felhívjuk a nyilatkozattétel jelentőségére.
- a csoportok kialakításánál törekszünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányának kiegyenlítésére. (amennyiben ez a csoportbeosztás idején már ismert)
- a szociális körülményei miatt hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknél törekszünk az önkiszolgálás, tisztálkodás, étkezési szokások területén mutatkozó hiányosságok pótlására.
- a hátrányok enyhítésére fejlesztési feladatainkat differenciált, egyénre szabott segítségadással valósítjuk meg, nagy hangsúlyt fektetünk a prevencióra.
- fontosnak tartjuk a bizalom erősítését, a magatartásbeli szélsőségek (túlzott szeretetigény, indulatos magatartás) enyhítését.
- amennyiben több területen, az átlagnál nagyobb mértékű az elmaradás, felvesszük a kapcsolatot a Pedagógiai Szakszolgálattal.
- az együttműködés során érvényesítjük az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait, szokásaik, sajátosságaik figyelembevételével.
- folyamatos kapcsolattartásra törekszünk a családokkal.
- a gyermekek hiányzásait fokozottan figyelemmel kísérjük.
- óvodánkban a gyermekvédelmi eseteket figyelemmel kísérjük.
- a gyermekvédelmi munkát a gyermekvédelmi felelős koordinálja, együttműködve az óvoda nevelőtestületével.
- a gyermekvédelmi felelős tájékoztatja a családokat a különböző kedvezmények lehetőségeiről.
- törekszünk a gyermekvédelemben résztvevőkkel a partneri együttműködésre.

Az óvodai beiratkozást megelőzően a tagintézmény-igazgató felveszi a kapcsolatot a népesség nyilvántartóval, a védőnőkkel a településen élő 3. évüket betöltő gyermekek névsorát illetően, mely alapján a tagintézmény-igazgató elkészíti a óvodai nevelésre jogosult gyermekek listáját.

Az óvodai beiratkozás időpontját a fenntartó határozza meg, a beíratáshoz szükséges dokumentációkat az SZMSZ tartalmazza.

A beiratkozás elmaradása esetén a gyermekvédelmi felelős felkeresi és igyekszik meggyőzni az érintett családot az óvodáztatás előnyeiről. Így segítjük annak megvalósulását, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felvételét már 3 éves kortól kezdve biztosítsuk.

A gyermekvédelmi munka várható eredményei:

- A hátrányos helyzetű gyermekek rendszeresen és szívesen járnak óvodába.
- A gyermekek egyéni fejlesztése, és a prevenció segítségével a hátrányok csökkennek, nő a sikeres iskolakezdés esélye.
- Várhatóan a családok nevelésében a gyermek fejlődése iránti felelősségérzet fokozatosan erősödik.

A gyermekvédelmi munka az intézményben folyamatosan fejlődik, a gyermekvédelemben partner társszervekkel az együttműködés eredményes.

Minden veszélyeztetett gyermek szerepel a gyermekvédelmi nyilvántartásban. Minden veszélyeztetett gyermek családja tájékoztatást kap a támogatás lehetőségeiről, és segítséget ügyeinek elintézéséhez.

Minden rászoruló gyermek megkapja a jogosultság szerinti kedvezményeket. Bizalommal fordulnak felénk a szülők.

Elfogadják javaslatainkat, segítségünket.

Segítő szolgálatok tanácsait igénybe veszik.

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái:

- Olyan bizalmi kapcsolat kiépülése, amely a gyermek fejlődése érdekében kívánatos.
- Az óvodai nevelés, céljaink elfogadása a családok részéről. A szülői elégedettségének állandó figyelemmel kísérésével az igények beépülése a nevelési folyamatainkba.

Óvodapedagógus feladatai:

- A hatékony együttnevelést, család és óvoda jó kapcsolatát, a nevelő partneri viszonyt kiépíti.
- A gyermekek egészséges fejlesztéséért való közös felelősséget tudatosítja.
- Óvoda pedagógiai programját, céljait, feladatait ismerteti, és elfogadtatja a szülőkkel.
- Óvodánk szokásait, hagyományait ismerteti a házirendben, a napirendben, a munkatervben megfogalmazottak alapján.

Az óvodába lépést megelőzően az új gyermekek szülei számára tájékoztatást ad arról, hogyan lehet minél zökkenő mentesebbé tenni az első óvodai napokat és támogatást, segítséget nyújt az iskolához szükséges új szülői szerepkör kialakításában.

Előzetesen ismerkedik a szülőkkel. Az új gyermekek érkezését úgy osztja be, hogy egy héten

csak néhány új kisgyermek érkezzen, így jut elég idő az ismerkedésre, a személyes kapcsolat kialakítására.

Biztosítja a szülők részvételét, hogy lehetőség szerint legyenek itt az első napokban gyermekükkel az óvodában, és „fedezzék fel” a játéklehetőségeket, az eszközöket, együtt ismerkedjenek.

A szülők igényeit, javaslatait, kéréseit, felajánlásait figyelembe veszi nevelőmunkájába.

Szülői értekezleten a csoportokban folyó nevelőmunka tervét ismerteti.

Nyílt rendezvényeket szervez, melyen a szülők lehetőséget kapnak az óvodai élet szokás- és szabályrendszerének közvetlen megismerésére, gyermekük megfigyelésére.

A szülők képviselőit meghívja az óvoda különböző fórumaira, alkotó ötleteiket, kéréseit, igényeiket meghallgatja, és lehetőség szerinti teljesíti.

Szülői kíséretet kér az óvodán kívüli tevékenységekhez, amelyek az óvodai tanulás folyamatához az ismeret-, élmény, és tapasztalatszerzésben segítenek.

Kapcsolattartás várható eredményei:

- A családok elégedettek az óvoda működésével.
- Minden szülő rendszeres tájékoztatást kap, gyermeke fejlődéséről.
- A szülők aktívan részt vesznek az óvoda rendezvényein.
- A szülők nevelési problémáikkal, gondjaikkal, bizalommal fordulnak az óvónőkhöz, akiktől segítséget kapnak.

4.13. A kimeneti mérések módszerei, eszközei

Az egészséges életmód alakítása	A mérés módja, eszköze
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:	
Önállóan végzi a személyével kapcsolatos tisztálkodási teendőket.	Megfigyelés
Kulturáltan étkezik.(terítés, evőeszköz használat, csendes beszéd)	Megfigyelés
Igényli a rendszeres mozgást.	Megfigyelés
Megfelelő módon öltözködik (sorrend, tempó, gombolás, cipőkötés)	Megfigyelés

Az érzelmi és erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása	A mérés módja, eszköze
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:	
Szívesen jár óvodába.	Megfigyelés
Képes önálló döntéseket hozni.	Megfigyelés
Szívesen tevékenykedik a közösségért.	Megfigyelés
Társai különbözőségeit tudomásul veszi, tolerálja.	Megfigyelés
Képes a konfliktusok kezelésére.	Megfigyelés

Társaival együttműködő.	Megfigyelés
Különbséget tud tenni a helyes és helytelen viselkedés között	Megfigyelés, DIFER mérései
Képes a késleltetett megerősítés kivárására.	Megfigyelés, DIFER mérései
Képes uralni indulatait	Megfigyelés

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	A mérés módja, eszköze
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:	
Helyesen észleli és többnyire helyesen képzí a hangokat	Megfigyelés, DIFER mérései
Összefüggően, választékosan beszél.	Megfigyelés, DIFER mérései, beszélgető-kör
Képes a nonverbális jelek megértésére.	Megfigyelés
Kialakul beszédfigyelme.	Megfigyelés
Differenciált észlelése kifinomult	Megfigyelés, DIFER mérései
Érzékelése pontos	Megfigyelés, érzékelő játékok
Felismeri és megfogalmazza az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket	Megfigyelés, DIFER mérései
Figyelemösszpontosításra képes	Megfigyelés, DIFER mérései
Reproduktív emlékezettel rendelkezik	Megfigyelés
Fogalmi gondolkodása kialakult	Megfigyelés, beszélgetés

Játék	A mérés módja, eszköze
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:	
Játéktémái változatosak	Megfigyelés
Képes a játék megtervezésére, megszervezésére	Megfigyelés
Képes szerepeket megosztani	Megfigyelés
Kitartóan - akár több napon keresztül is –játsszik egy játéktémát	Megfigyelés
Egyéni ötletei alapján, kreatívan konstruál	Megfigyelés
Képes bonyolultabb szabályjáték megtanulására, a szabályok betartására, a szabályok kitalálására	Megfigyelés
Próbálkozik játékeszközök készítésével	Megfigyelés

A külső világ tevékeny megismerése	A mérés módja, eszköze
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:	
A gyermek tudja személyes adatait: (születési hely, idő, lakcím, szülei nevét, óvodájuk nevét)	Beszélgetés
Ismeri a házi, a vadon élő és az állatkertben élő állatokat	Feladatlap
Ismeri környezete növényeit, azok gondozását	Megfigyelés, beszélgetés
Ismeri az évszakokat, megérti az ok-okozati összefüggéseket	Beszélgetés, feladatlap, DIFER mérés, évszacos
Ismeri az idő múlását érzékeltető kifejezéseket: évszak, hónap, hét napjai, napszakok	Beszélgetés, DIFER mérés
Megérti, ismeri a környezeti elemek fontosságát	Beszélgetés, megfigyelés
Ismeri az elemi közlekedési szabályokat, közlekedési eszközöket.	Beszélgetés, feladatlap, társas játék
Ismeri a környezetükben lévő intézményeket, épületeket	Megfigyelés, beszélgetés
Megalapozódik a takarékoság (energia, víz, eszközök) és hulladékkezelés fogalma	Megfigyelés, beszélgetés feladatlap, kukatündér
Segítséggel képes feleleveníteni szokásokat, néphagyományokat	Megfigyelés
Tud műveleteket végezni 10-es számkörben	Megfigyelés, feladatlap
Helyesen használja a mennyiségekkel kapcsolatos, összehasonlítást kifejező szavakat (több, kevesebb, ugyanannyi).	Megfigyelés, DIFER mérés
Ismeri a sorszámneveket 10-ig	Megfigyelés, Feladatlap
Képes megítélni állítások igazságát vagy hamisságát	Megfigyelés, beszélgetés
Képes különböző geometriai alakzatok azonosítására, válogatására	Megfigyelés, Feladatlap
Térben és síkban használja a jobbra – balra irányokat és a relációs kifejezéseket.	Megfigyelés

Mozgás	A mérés módja, eszköze
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:	
Szeret mozogni	Megfigyelés
Kitartó a mozgásos tevékenységben	Megfigyelés
Tudja mozgását irányítani	Megfigyelés
Nagymozgása harmonikus	Megfigyelés
Finommozgása összerendezett	Megfigyelés, DIFER mérés
Egyensúlyérzéke biztos	Megfigyelés

Kialakult testsémája van, oldalisége pontos	Megfigyelés
Téri tájékozódása megbízható	Megfigyelés

Vers, mese	A mérés módja, eszköze
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:	
Igényli a mesehallgatást	Megfigyelés
Szívesen ismételtet mondókákat, verseket, rigmusokat	Megfigyelés
Szívesen mesél, bábozik, dramatizál	Megfigyelés
Tud meséket, történeteket folytatni, kitalálni és azt mozgással megjeleníteni, kifejezni	Megfigyelés
Mesetudata kialakult	Megfigyelés, beszélgetés
Óvja a könyvet, ismeri annak funkcióját	Megfigyelés
Részt vesz drámajátékokban	Megfigyelés

Ének, zene, énekes játék, tánc	A mérés módja, eszköze
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:	
A gyermek szeret, és gátlások nélkül tud egyedül énekelni	Megfigyelés
Felismeri és megkülönbözteti az élő és élettelen környezet hangjait	Megfigyelés, világunk hangjai CD
Tud egyenletesen körben járni	Megfigyelés
Képes egyszerű játékos mozgások esztétikus végzésére, táncos mozdulatok ismétlésére	Megfigyelés
Érzi az egyenletes löktetést és a dalok, mondókák ritmusát, mozgása harmonikus	Megfigyelés
Felismeri, érti, megkülönbözteti a zenei fogalompárokat, képes azokat énekléssel, mozgással alkalmazni	Megfigyelés
Szívesen és helyesen használja az óvodai ritmushangszereket	Megfigyelés
Zenei alkotóképessége egyéni adottságainak megfelelően tud ritmust, mozgást, dallamot improvizálni	Megfigyelés
Örömmel, figyelmesen hallgat értékes élő és gépi zenét	Megfigyelés

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	A mérés módja, eszköze
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:	
Önként, örömmel ábrázol	Megfigyelés
Eszközhaználata biztos	Megfigyelés
Élményeit, elképzeléseit- egyéni képességei szerint- vizuálisan is ki tudja fejezni	Megfigyelés

Színhasználata változatos	Megfigyelés
Emberábrázolásban megjeleníti a részleteket is	Megfigyelés
Önállóan tud választani, a megismert és elsajátított vizuális technikák közül	Megfigyelés
A természet kincseit kreatívan felhasználja	Megfigyelés
Téralakításban, építésben ötletes	Megfigyelés

Munka jellegű tevékenységek	A mérés módja, eszköze
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:	
Megfelelő sorrendben végzi az önkiszolgáló munkafeladatokat	Megfigyelés
Szívesen végez munkát a közösségért, segít a kisebbeknek, az óvoda dolgozóinak	Megfigyelés
Megtanulja a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát	Megfigyelés
Munkáját kitartóan végzi, az elkezdett tevékenységet befejezi	Megfigyelés
Igényes saját maga és környezete rendezettségére, tisztaságára	Megfigyelés
A környezetében lévő növényeket, állatokat -segítséggel- óvja, gondozza	

A játékba integrált tanulás	A mérés módja, eszköze
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:	
Szívesen vesz részt az óvónő által tanulási céllal kezdeményezett játékban	Megfigyelés
Feladatvégzése önálló, jó megoldásokra törekvő	Megfigyelés, DIFER mérés feladatai
Képes következtetések levonására, ítéletalkotásra, változások felismerésére	Megfigyelés, DIFER mérés feladatai
Próbálkozik többféle megoldás keresésével	Megfigyelés, beszélgetés
Munkatempója megfelelő	Megfigyelés
Eszközhasználata biztos	Megfigyelés
Kialakulnak a tanuláshoz szükséges tapasztalatai, alapismeretei és gyakorlati készségei.	Megfigyelés, DIFER mérés feladatai
Ismeri saját értékeit	Megfigyelés, beszélgetés
Betartja a tevékenységekhez kapcsolódó szabály- és szokásrendszert	Megfigyelés
Képesse válik a figyelem összpontosításra, szándékos figyelme tartama eléri a 10-15 percet	Megfigyelés

A Pedagógiai Program bevalásának ellenőrzési szempontjai

A PP érvényesülését, működését folyamatosan ellenőrizni, értékelni szükséges.

Az ellenőrzés célja: a pedagógiai gyakorlat segítése, fejlesztése, annak feltárása, hogy milyen mértékben közelítettük meg a PP célkitűzéseit.

Kimeneti mérések mutatói az iskolába menő gyermekek körében:

- A program követelményei megfelelnek-e a céloknak?
- Az óvodapedagógus feladatai hogyan segítik a gyermeki tevékenységek megvalósulását?
- A napirend biztosítja-e a nyugodt, kiegyensúlyozott, a gyermek számára megfelelő életritmust?
- Az óvodapedagógus megteremti-e a szabad játék lehetőségét?
- Törekszik-e az óvodapedagógus az egyéni képességek figyelembe vételére?
- Milyen az óvodapedagógus-gyermek kapcsolat?
- Milyen a dajka-gyermek kapcsolat?
- Milyen a gyermek-gyermek kapcsolat?
- A nevelés/fejlesztés területei közötti összhang.

Az egészséges életmód alakítása:

- Milyen a gyermekek gondozottsága, szükségleteik kielégítésére van-e lehetőség?
- Van-e elegendő lehetőség a mozgásigény kielégítésére?
- Miként segíti elő az óvodapedagógus a mozgásfejlődést?
- Hangsúlyt fektet-e az óvodapedagógus az egészséges életmód, egészségvédelem, biztonságos környezet megteremtésére?

Az érzelmi és az erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása:

- Milyen a csoport légköre, érzelmi biztonsága?
- Az óvodapedagógus stílusára jellemző-e a bizalom, az ösztönzés, a feltétel nélkül szeretet?
- Hogyan segíti elő a társas kapcsolatok alakulását?
- Természetes-e a különbözőségek elfogadása?
- Gondot fordít-e a közös tevékenységekre, a közösségi élményekre?
- Hogyan alakítja az önállóságot, a fegyelmet, a szabály-és feladattudatot?

Az anyanyelvi -, értelmi fejlesztés és nevelés:

- Megvalósul-e a kommunikációban a beszédkedv fenntartása, az egymás meghallgatása, a gyermeki kérdések érvényesülése, az illemszabályok tudatosítása?
- Változatosak-e a tevékenységek?
- Nyújt-e elegendő lehetőséget az óvodapedagógus a cselekvéses, tapasztalati úton történő tanulásra?
- Hogyan valósul meg a gyermekek spontán tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése?
- Az óvodapedagógus differenciál-e módszereivel, szervezeti formáival?

- Törekszik-e arra, hogy sikerélményhez juttasson minden gyermeket?
- Nyílik-e lehetőség a gyermekek kreativitásának kibontakozására?
- Sikerül-e a gyermekek többségét eljuttatni az iskolai élet megkezdéséhez szükséges szintre?

4.14. Érvényességi nyilatkozat

A pedagógiai program érvényességi ideje

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- törvényi változások
- szervezeti átalakítás
- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
- ha egyéb érdekegyeztető fórummódosítást javasol
- pályázati kötelezettség
- fenntartóváltás

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- írásbeli előterjesztés az intézmény vezetőjéhez
- írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek
- nevelőtestület elé terjesztés során szóban véleménykérés, döntés a módosítás elfogadásáról

A programváltoztatás utáni jóváhagyásra kötelezett:

- a 2012. évi CXCV. törvény szerint
- fenntartói jóváhagyás

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatalának rendje:

- Az intézmény nevelési programját, a nevelői szobában helyezzük el.
- A programba a tagintézmény-igazgatójával való előzetes egyeztetés alapján bárki betekinthez.

A tagintézmény-igazgató köteles az új szülők részére a tanévnyitó szülői értekezleten tájékoztatást adni az intézmény pedagógiai programjáról.

4.15. Az óvodai fejlesztő program szabályai

Jogszábai alap:

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (továbbiakban: R.) 173. §

Az óvoda a hátrányos helyzetű gyermekek számára a miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerint óvodai fejlesztő programot szervez, amelyet az erre kijelölt szervezet szakmai támogatásával valósít meg.

Óvodai fejlesztő program

Cél:

A hátrányos helyzetű óvodás gyermekek személyiségfejlesztése, tehetséggondozása, felzárkóztatása.

Óvodai fejlesztő programban vesz részt:

- Az az óvodás gyermek, aki a Gyvt. 67/A. § alapján, figyelemmel a Gyvt. 16I/Q. §-ában foglaltakra hátrányos helyzetűnek minősül.
- Az óvoda tagintézmény-igazgatója felveheti az óvodai fejlesztő programba azt a gyermeket is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, azonban az így felvehető gyermekek létszáma nem haladhatja meg - tört létszám esetén felfelé kerekítve - az adott csoportba felvett, óvodai felkészítésben részt vevő gyermekek létszámának 15 %-át.

Az óvoda biztosítja:

- a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet,
- az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, amelyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, és a gyermekek számára szolgáltatásokat biztosítanak.

A pedagógus feladata:

- egyéni fejlesztési terv elkészítése,
- ez alapján történő képességfejlesztés,
- együttműködést támogató, szociális képességeket fejlesztő módszerek alkalmazása,
- a gyermek fejlődését segítő más szakemberekkel történő együttműködés,
- a gyermekek (haladása, fejlődése, az ezeket hátráltató okok) differenciált, fejlesztő értékelése legalább háromhavonta,
- értékelő esetmegbeszéléseken történő részvétel (amelyre meg kell hívni a gyermek szülőjét és indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság, valamint a nevelési tanácsadást végző pedagógiai szakszolgálat képviselőjét),
- a gyermek családjával történő rendszeres kapcsolattartás.

A fejlesztő program szervezésének feltételei:

- Az adott nevelési évben az óvoda, tagóvoda felvételi körzetében élő, óvodás korú hátrányos helyzetű gyermekeknek korcsoportonként legalább 70 %-a részt vesz az óvodai nevelésben, továbbá az óvodában, tagóvodában a hátrányos helyzetű gyermekek aránya - tört létszám esetén felfelé kerekítve - eléri a 10 %-ot.
- Amennyiben az óvodában, az adott feladatellátási helyen korcsoportonként több párhuzamos csoport működik, a hátrányos helyzetű gyermekek létszámának a csoportba járó gyermekek létszámához viszonyított aránya és a párhuzamos csoport ugyanezen aránya közti eltérés nem haladhatja meg a 25 %-ot. E rendelkezést vegyes csoportok között is alkalmazni kell abban az esetben, amennyiben az adott feladatellátási helyen több vegyes csoport működik. Vegyes csoport esetében a vegyes csoportba járó hátrányos helyzetű

gyermek aránya és az óvoda, tagóvoda egészében a hátrányos helyzetű gyermek aránya közötti eltérés nem haladhatja meg - tört létszám esetén felfelé kerekítve - a 25 %-ot

BAPTISTA OKTATÁS

Záró rendelkezések

1. A Pedagógiai Program hatályba lépése

A Pedagógiai Program (továbbiakban: PP) a munkaközösségek véleményezési jogának gyakorlása után a nevelőtestület elfogadásával, a fenntartó jóváhagyásával felmenő rendszerben 2025. szeptember 1. napjával lép hatályba, és visszavonásig érvényes.

2. A Pedagógiai Program felülvizsgálata

A PP felülvizsgálatára jogszabályi előírás alapján, jogszabályváltozás esetén, vagy ha módosítását az intézmény nevelőtestülete, szakmai munkaközössége, illetve a fenntartó kezdeményezi. A kezdeményezést és a javasolt módosítást az intézményvezetőhöz kell beterjeszteni. A PP módosítási eljárása megegyezik megalkotásának szabályaival.

Pedagógiai Program melléklete

Az EFOP-3.1.7-16-2016-00001 „Esélyteremtés a köznevelésben” c. kiemelt uniós projekt megvalósítása során elért eredmények alkalmazása az esélyteremtő intézménnyé válás területén.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet 7 § bn) pontja értelmében az intézmény konkrét tevékenységekkel segíti a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések megvalósítását. Ennek elérése érdekében az iskolánk együttműködő partnere az **EFOP-3.1.7-16-2016-00001 „Esélyteremtés a köznevelésben” c. kiemelt uniós projektnek**, melynek alapvető célja befogadó nevelés támogatása, a végzettség nélküli iskolaelhagyás, és lemorzsolódás kezelésében történő részvétel, a hátrányos helyzetű tanulók oktatási és munkaerő-piaci esélyeinek növelése, társadalmi beilleszkedésük elősegítése és ezáltal a köznevelési rendszer méltányosságának, valamint a gazdaság versenyképességének növelése.

A fenti cél elérése a TÁMOP-3.3.13. azonosítószámú, Eötvös József Program-Pedagógiai-szakmai szolgáltató intézet fejlesztése és Projektháló című kiemelt projekt által kifejlesztett, Esélyteremtő Intézményfejlesztési Program és Eszközrendszer (továbbiakban ETIPE) bevezetésén keresztül történt az esélyteremtő intézményi (továbbiakban ETI) működés kialakítását támogató eszközrendszer intézményi adaptálásával. Az ETIPE intézményi, osztálytermi és tanulói szintek szerint kínál gyakorlati segítséget a pedagógiai folyamatok, tevékenységek megvalósításához.

Iskolánk a **Farkas Gyula Baptista Általános Iskola és Óvoda** olyan esélyteremtő intézmény, amely valamennyi tanulója, pedagógusa számára biztonságos, befogadó szervezeti klímát teremt. A befogadást azzal is kifejezzük, hogy intézményünk pedagógiai környezete megfelel növendékei életkori sajátosságainak, reflektál szociokulturális háttérükre, beállítódásaikra.

Az Esélyteremtő Intézményfejlesztési Program és Eszközrendszer adaptációjával szélesedett módszertani repertoárunk, mely által a tanulók társadalmi integrációjának, sikerességének előmozdítása érdekében képesek vagyunk minden tanuló fejlődési szükségleteire, élethelyzetére, igényeire differenciált és adekvát pedagógiai válaszokat adni. Őket a mindenkori képességeik szerinti fejlettségi szintjükhöz, kompetenciáikhoz és a hozott tudások, értékek különbözőségeihez alkalmazkodva, individuális adottságaiknak megfelelő fejlesztésben részesítjük. A diákok önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeit, tehetségjegyeit feltárjuk, így egyaránt képesek vagyunk a lemaradók hátránykompenzálására és a kiemelkedő képességűek tehetségfejlesztésére is.

Oktatási Hivatal

H-1055 Budapest, Szalay u. 10-14.

Telefon: (+36-1) 374-2100

www.oktatas.hu

A hátrányújratermelődés mechanizmusának fékezése érdekében a tanulói teljesítményt korlátozó tényezőket mérsékeljük, a tanulók fejlődésbeli és tanulási nehézségeinek feltárását, problémái megoldását segítjük, melyhez a helyi társadalmi, szolgáltatói környezetet is komplexen bevonjuk. Egyenlő esélyeket érvényesítünk a nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén.

A tanulók közötti különbségeket tanulást segítő tényezőnek tekintjük és nem csupán legyőzendő problémának. A tudásépítés folyamatában ösztönözzük a tanulókat az együttműködésre, arra, hogy egymással kooperáljanak és kihasználják egymás erősségeit tudás, képességek és készségek terén egyaránt.

Az Esélyteremtő Intézményként, mint a fejlesztésben együttműködő kollégák műhelyét értelmezzük, építünk a proaktív gondolkodású pedagógusok ötletgazdagságára. A társadalmi változásokra rugalmasan és dinamikusán reagálunk, így folyamatosan megújulunk. A változást az intézményben folyamatként értelmezzük, amely azt jelenti, hogy tudatosan hagyunk időt az újítások, innovációk, adaptációk belsővé válására, a beépülésre.

A szülők és egyéb partnereik erőforrásait érték-ként kezeljük, és céljaink elérése érdekében mozgósítjuk, bevonjuk Őket. Törekszünk arra, hogy tevékenységünk az intézmény és környezete közösségének szükségleteire és igényeire épüljön. A tervezés, megvalósítás, értékelés az intézmény közössége és a partnerek bevonásával történik, ezzel biztosítjuk a nyilvánosságot, a kontrollt, a mérhetőséget.

Az optimális eredmények eléréséért a családdal és a tanulóval közösen tevékenykedünk, követjük a változásokat, és a mérések-értékelések tükrében folyamatosan igazítjuk a tanulók igényeihez, szükségleteihez a módszereket, fejlesztéseket.

Esélyteremtő Intézményként feladatunk, hogy a tanulási-tanítási folyamatot a pedagógiai, tanulási környezet továbbfejlesztésével alapozzuk meg, és ezáltal teremtsünk kondíciókat az egész életen át tartó tanuláshoz, a sikeres munkaerő-piaci belépéshez.

Fejlesszük, alkalmazzuk és fenntartjuk azokat a módszereket, eljárásokat, eszközöket, kapcsolatrendszereket – ágazatközi együttműködések –, melyek a tanuló egyéni fejlődését, személyiségének kiteljesítését, szociabilitásának fejlődését, az életesélyeinek és életminőségének várható javulását, a társadalmi mobilitás lehetőségeit mozdítják elő.

Fejlesztő tevékenységünket mérés-értékelésre (kompetenciamérésre és egyéb diagnosztikus mérésre, elégedettségi mutatókra) alapozzuk.

Az Esélyteremtő Intézményfejlesztési Program és Eszközrendszer alkalmazásával a beavatkozás eredményeként:

Intézményi szinten

- Felismerésre és megszüntetésre kerülnek az intézményünkben a negatív diszkrimináció megnyilvánulási formái.
- Meghonosodik és egyre hatékonyabbá válik a teammunka, a pedagógusok közötti horizontális és vertikális együttműködés.
- Tudatosabbá, átgondoltabbá válik az intézményi szintű tervezőmunka.

Oktatási Hivatal

H-1055 Budapest, Szalay u. 10-14.

Telefon: (+36-1) 374-2100

www.oktatas.hu

- Csökken a lemorzsolódás, az évfolyamismétlés, a végzettség nélküli iskolaelhagyás.

Az osztályterem szintjén

- A pedagógusok új, korszerű módszereket is alkalmaznak a nevelési, oktatási folyamatban.
- A tanulóink komplex fejlesztése tudatos, mérés-értékelésen alapul.
- A mindennapok gyakorlatában megvalósul a tanulók szociabilitásának fejlesztése.

A tanuló szintjén

- A nevelési, fejlesztési, tanulási-tanítási folyamat és környezet továbbfejlesztésével igyekszünk elérni, hogy az egyes tanulók képességei, tudása mérhető hatékonysággal fejlődjön, motivációja javuljon.
- A diákok megfelelő felkészítést kapnak az egész életen át tartó tanuláshoz, sikeres munkaerő-piaci belépéshez.
- A tanulók komplex fejlesztése tudatos, mérés-értékelésen alapul.
- A mindennapok gyakorlatában megvalósul a tanulók szociabilitásának fejlesztése.

Helyi Tanterv

A helyi tanterv megtalálható az Intézmény honlapján a:

<http://farkas-gyula.baptistaoktatas.hu/dokumentumtar> menüpont alatt elektronikus formában.

BAPTISTA OKTATÁS

Nyilatkozat

A Farkas Gyula Baptista Általános Iskola és Óvoda főigazgatója nyilatkozom, hogy az intézmény Pedagógiai programja az Nkt. 26. § (1) bekezdésében leírtak szerint a nevelőtestület bevonásával készült el.

Kelt: Sározd, 2025. augusztus 29.

P. H.
főigazgató

Nyilatkozat

A Farkas Gyula Baptista Általános Iskola és Óvoda szakmai munkaközössége képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a munkaközösség a Pedagógiai program – adott szakterületet érintő kérdéseiben – a 2025. augusztus 26. napján megtartott ülésen a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 118. § (3) bekezdés a) pontja értelmében véleményezési jogát gyakorolta.

Kelt: Sározd, 2025. augusztus 29.

Boda András
a szakmai munkaközösség vezetője

Nyilatkozat

A fenntartó képviselőjében a Farkas Gyula Baptista Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programját az Nkt. 26. § (1) bekezdése alapján jóváhagyom.

Kelt: Bp......, 2025. 08.29......

[Signature]
fenntartó